

FRENK LARAMI

DOK CENA 6 DINARA
HOLIDEJ BROJ 55
DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU

**AVETINJSKI
GRAD**

Frenk Larami

Avetinjski grad

Kad se prođe Rio Grande uz El Paso, nešto severnije se natrapa na Deming, još zapadnije na Lordsburg, a to je već granica između Novog Meksika i Arizone, kroz koju je prošla senka Doka Holideja umotana u vreli, pustinjski vazduh sutona.

Ogranak reke Djile natapa istoimeni pustinjski pesak, na čijim se severnijim ivicama ugnjezdio Takson.

Trideset milja ispred njega je Valako.

Avetinjski grad.

Bio je na putu čoveku iz Džordžije.

On je jahao za Takson i bilo mu je svejedno okružuje li ga pesak ili nakostrešeni ostaci umrlog grada.

Predeo oko njega smenjivali su kamen, žbunovi i zemlja.

Bodljikavi kaktus „čola“ poput snežnih, srebrnih iglica presijavao se na vrelom tlu pod zracima sunca.

Na jednom kamenu, glave uprte u

nebo, nepomično je stajao brbljivi „gekon“, pustinjski gušter.

Šarac je lagano gazio, orošen znojem ali bez znakova umora.

Kockar je držao svoj kaput savijen preko sedla. Ostao je u beloj

košulji, sa kravatom boje vina kojoj je olabavio čvor.

Umesto da zastane na drumu i sačeka kočiju iz Krik Lenda, on je nastavio kraćim putem.

Trag točkova podsetio ga je na teskobu sedišta, znoj i miris duvana.

Taj paralelni otisak u zemlji, što se sužavao prema ivici Horn Grina, činio mu se kao odlazak u iskušenja.

Na ovoj strani se nije nalazilo ništa osim Valaka.

A on je odavno bio pust.

Mrtav!

Ili se nešto promenilo?

Jer, na nebu, iznad njega, kružila su tri lešinara.

Mora da su osetili leš.

Čiji samo?

On se seti traga točkova od kojih se udaljavao, a već mu je sudbina predočavala nevolju kroz raširena krila grabljivica.

Nadao se da je pod njima lešina kakvog skočimiša, ili divlje svinje, koja je mogla da strada pod kandžama pume.

Ipak... Još nije bila noć. A puma izlazi samo noću u lov, jer dan je suviše vreo za stanovnike puštine.

Izvadio je iz rukava maramicu i protrljao njom čelo.

Kosi sunčevi zraci zbrisali su duboku senku oboda njegovog šešira.

Opasac sa dva teška kolta „linkoln“ prijanjao je uz bedro kao izliven.

Košulja na leđima bivala je sve suvlja; krug znoja je lagano išče-

zavao sa pleća. Kamen se hladio u predvečerje.

Holidej navuče kaput a iz unutrašnjeg džepa izvadi pozlaćenu tabakeru.

Pod njim, ždrebac je podigao glavu kao da u vazduhu oseća opasnost.

Zarzao je i prednjim kopitom nekoliko puta zaparao tle.

Kockar položi dlan na njegov vrat i umiri ga.

— Nema povratka, stari moj — rekao je tihim glasom.

Purpurni sunčev disk zadržao se na šiljku velike stene na zapadu, a potom zaronio u more peska kao usijani tvrdokrilac koji traži hladovinu u nedrima zemlje.

Tako su se rasplinule izdužene senke pustare.

Zdesne strane su odjednom izronila udaljena brda i plavičasti, magloviti prevoji Horn Grina.

Pošto je ispustio nekoliko kolutova dima, Džordžijanac je krenuo dalje.

Ovoga puta, desna ruka bila mu je spuštена niz bok.

Svejedno, pomislio je.

Nema puta na kome nije zastao, ili ga nisu zaustavili.

Bio je uklet, a ukletost se širila od njega kao zaraza.

Ako se lešinari nisu uzdizali u nebo iza njega, onda su to činili ispred.

Šta je to moglo da ih privuče u Valaku?

Zemljište je postajalo ravnije i čistije; činilo se da izmiče ispod

šarčevih kopita i spušta se u nedogled.

A kada su se „pomakle” ivice stenja, ukazala se četvorougona dolina, ispunjena kaktusima i grmljem. Ličili su na prašinom posuta leđa jahača skamenjena u trku.

Kockar pogleda dole, pred sebe. Tragovi!

U stvari, dva traga su se ukrstila na tom mestu, a potom uporedo krenula pravcem kojim je i on jahao.

Stotinak jardi dalje, pridružila su im se još dvojica.

Ukupno pet!

Bili su to otisci kopita sveži svega nekoliko časova.

A lešinari su još uvek kružili, što je bio znak da se plen pod njima ukazao nedavno.

Šta je to moglo da dovede pet konjanika u ovaj zaboravljeni kraj?

Valako nije bilo mestašce za predaht običnim prolaznicima ili kaubojima. Pogotovo u sumrak, kad su od njegovih avetinjskih krovova i šupljina zazirali i najodvažniji.

Tu je, kažu, noću vetar tako zavijao, da je podsećao na očajnički plač umirućeg.

Oluje su peskom zatrpavale trule pragove, ragastove i ostatke daščanih tremova.

Izdaleka, tamni otvori prozora bez stakala ličili su na proreze mrtvaca.

Čak i sada su sablažnjivo uranjali u sumrak nastao odlaskom sunčevog kruga za pesak.

Držeći cigaretu za zubima, Holidej pričvrsti kravatu i pomeri futbolu na desnom boku malo unatrag.

Valako je bio jedan od onih gradova koji su nicali u znaku zlatne groznice i umirali s njenim prestankom. Možda je zlata bilo podno Horn Grina, ali, istorija Valaka graničila se sa legendom, a zvučala je i poput neslane šale.

Stariji ljudi iz tih krajeva oko Taksona, govorili su da je Valako nikao zaslugom jednog krčmara!

Taj krčmar, zvao se Beni, ili Bani, niko se nije mogao tačno setiti, došao je na ideju da stvori grad u kome bi njegov salon bio jedini.

Šta je učinio?

„Pustio” je glas da ima zlata nedaleko od planine.

U dogovoru sa svoja dva pomoćnika, pokazivao je grumenje po Taksonu, tvrdeći da je zakupio čitav teren i da će se obogatiti.

Ljudi nisu mnogo poverovali u njegovu priču, ali su neki krišom jahali na istok da vide ima li tu nečega.

Zatekli su pobodeno kolje sa naznakom „na prodaju”, i iskopine primitivnog rudnika, odakle se i danju i noću izvlačila zemlja.

A pred očima radoznalaca, na koje je Beni-Bani i računao, blještalo bi grumenje dovučeno čak iz Nogalesa.

Dovrtljivi krčmar je brzo rasprodao zemlju po dobroj ceni, otvorio salon i zadovoljno posmatrao kako kopači dižu domove i stvaraju grad.

Međutim, na Beni-Banijevo najveće iznenađenje, jedan od njih, neki Džimi Valako, zaista je pronašao zlatnu žilu kraj svoje kuće.

To već nije bila bajka!

Valako je brzo potisnuo krčmar, obogatio se i osilio dotle da je i naselje prozvao svojim imenom. Uzeo je u svoje ruke zakon i silom otkupio komad gradske zemlje za bagatelu od prvog suseda, da bi kopao i na njegovom delu.

Jedne noći nađen je mrtav!

Sudbina se poigrala sa novim gradom na ivici Djila pustinje.

Smrt Džimija Valaka kao da je presekla zlatnu žilu njegovog nalazišta. Ona je odjednom presušila, a s njom i nade ostalih da će naći svoju, danas ili sutra.

A kad se ustanovilo da je Beni-Bani nestao iste noći kad je Valako umro, mnogi su to povezali u jedno klupko.

Tako je grad lagano umirao.

Poslednji ga je napustio neki Rosko Kens, čije je jedino zanimanje bilo da osluškuje gde može da se kopa i da ode tamo na svojoj muli, sa malim zavežljajem i nekoliko alatki. Imao je blizu osamdeset godina i celog života je samo kopao.

Sve što bi našao, bilo je dovoljno da ne umre gladan.

Valako je polako padao u zaborav.

Jedan putnik iz Nogalesa otkrio je da je neki čovek iz Taksona otkupljivao grumenje zlata, s oba-

vezom da će ga vratiti uz pristojnu kamatu banci „Smit i Smit”.

Po opisu, to je mogao da bude samo Beni-Bani.

Krčmar je prilično zgrnuo dolara, ali ipak ne onoliko koliko se nadao. Sve je trajalo kratko, a činjenica da je Valako zaista našao zlato u zemlji koja je mogla da bude samo njegova, dovela ga je do očajanja.

U takvom stanju bio je spreman da u Valaku vidi svog neprijatelja i uništitelja.

Verovatno ga je zbog toga i ubio.

Bilo kako bilo, trideset milja ispred Taksona, lešinari su raširili svoja krila nad avetinjskim gradom.

Iz njega je pre šest godina, poslednji izišao Rosko Kens.

Kasnije, tu su se naselile zmiје, crveni smuk i zvečarke.

Bio je daleko od glavnih puteva, a ono malo utabane staze kojima su pre šest godina protutnjavala kopita jahača u zlatnom zanosu, pokrilo je trnje čeperela i žalfije.

Ždrepčeva koža podrhtavala je, braneci se od pustinjskih muva.

Dok Holidej skide sa sedla čuturicu i proguta nekoliko gutljaja mlake, ustajale vode.

Lešinari su svoj let sve više usporavali i približavali naherenim krovovima.

Valako!

Hrpa polusrušenih, istrulelih kuća. Gomila uzdignutih dasaka, po kojima su carevale kiše, vetrovi i sunce.

Jedva desetak zgrada, odnosno ostataka, zabijenih u tle bez ikakvog reda i smisla.

Nešto kao ulica, sa dva proširenja u obliku osmice, pokrivali su sasušeni kolutovi žalfije, ostavljeni posle oluje kraj pragova, razvaljenih vrata i otpadaka od burića, kolskih točkova, korita i stubova.

Paučina se nazirala u otvorima gde su nekada bila vrata; procepi na krovovima ličili su na razjapljene čeljusti bez zuba, otvorene prema nebu.

Jedna ptičurina odvoji se od ostale dve i slete na dimnjak najveće kuće.

Sve je bilo pokidano; nijedan natpis da se zaklati, nijedno slovo da se nazre iznad kojeg ulaza. Grede za vezivanje konja bile su slomljene, ili štrčale jednim stubom kao zubom.

Šarac je ponovo zatresao glavom.

Valako je grobnom tišinom sačekao jahača.

Pa ipak...

Lešinari nisu mogli da pogreše. Nikako!

Kockar se spustio u ravnicu i na domaku prve kuće otkočio kolt.

Njegovo oštro oko otkrilo je deo nečijeg tela na zemlji.

Dve čizme u prašini...

II

Ali, to nije bilo sve!

Pre nego što je mogao pogledom

da dopre do celog tela, Holidej ugleda mlitavo opuštenu ruku.

Bila je pala na prag najbližeg trema; ostatak je zaklanjala ograda.

Kockar zaokruži ostale uglove, ali tada još nije opazio ništa više.

Ruka je pripadala čoveku sa pončom.

Ležao je presamičen, sa tri tamna otvora na leđima.

Tri smrtonosna pogotka odvela su ga u pakao.

Bio je obrastao u bradu, niskog čela i izbačene vilice, neodređenih godina, opasan redenicama preko prsiju kao meksički odmetnik iz vremena Panča Vile.

Kraj njega se nalazila puška.

Oči su mu bile uprte u pod.

Duguljasta, odvratna buba boje peska sa dugim pipcima izronila je iz njegovog uha i pobegla iznenađena senkom novog čoveka.

Holidej skliznu sa sedla.

Polako je koračao u pravcu čizama. Još jedan mrtvac, ustreljen, ovoga puta u glavu.

Ležao je raširenih nogu, raširenih ruku, raznete lubanje.

Na sebi je imao smeđu košulju i prsluk. Pantalone sa kožnim „zakrpama“ na kolenima bile su mu privijene uz noge.

U ruci je držao kolt, grčevito stegnut.

Malo dalje, nazirale su se dve čaure.

Ulica je bila, tu i tamo, prošarana tragovima čizama.

Preko njih je pustinjski lahor nanosio pesak i tiho ih zatrpavao.

Ali, nije mogao sve da pokrije za nekoliko časova.

Sarac je ostao na mestu gde ga je gospodar napustio.

Kockar je podigao oči.

Još jedan!

Na dugačkoj ogradi balkona kuće, presavijen, nalazio se čovek.

Bio je gologlav.

Šešir i kolt nalazili su se tačno ispod njega. Mora da su pali kad i njihov vlasnik.

Kaput mrtvaca svukao se preko ramena i glave, skrivajući lice.

Obe ruke visile su naniže, nepokretne, beživotne.

Smrt je bila pakleno prisutna u gradu-utvari.

Holidej je obišao još dve zgrade, ali, na toj strani nije bilo više nikoga.

Cizme mu se nisu skoro ni videle od peska i prašine; čak su mu i nogavice poprimile sivkastu boju. Usta su mu se sušila, ali više od vode pozeleo je tri prsta dobrog brendija.

Dlanom je provukao preko lica; osetio je da mu brada izbija posle dva dana bez brijanja.

On skide šešir i tresnu ga o butine. Oblačak prašine uzdiže se u nekoliko navrata.

Dok ga je ponovo stavljao na glavu, krajičkom oka je zapazio neku kretnju između uglova dve kućice. Zapravo, između dva zida, jer te kuće nisu imale ni krov, ni prozore, ni tremove.

Samo zidove, pod kojima je bujao neki divlji pustinjski žbun.

On položi šaku na opasač.

Nešto je promaklo.

Čovek ili...?

Čekao je, spreman na sve.

Međutim, ramena mu se opustiše kad zaključí da je to konj.

Životinja kao da ga je opazila, izdigla glavu iznad sparuenog grmlja i pošla u tom pravcu.

Imala je jahača!

Džordžijancu nije trebalo mnogo da zaključí da se jahač jedva drži na sedlu.

Samo mali potres, i on bi sleteo na tle.

Prosto je ležao na vratu zelenka. Nije davao znake života, iako su mu oči bile širom otvorene i staklaste.

Leva ruka stezala je uzdu, desna se klatila pri zelenkovom hodu, napred-nazad poput klatna na zidnom časovniku.

Konj je rzao, pognuo glavu i promenio pravac.

Umesto prema kockaru, zapucao je ka šarcu.

Taj okret izbacio je iz sedla ukočenog konjanika. On je pao kao džak.

Šešir se otkotrljao nekoliko jardi od njega. Čudno, to je jedino ličilo na živog stvora osim životinja. Činilo se da će dugo, dugo kružiti na ivici oboda.

Zatim se smirio.

Holidej priđe palom; vrhom čizme mu je pokrenuo telo da vidi lice.

Izgledalo je smireno, na neki način podrugljivo.

Nosio je momak bradu pažljivo izbrijanu po ivicama, što je značilo da je držao kao ukras a ne zbog nemarnosti.

To lice učinilo se poznatim kockaru.

Čovek je jedva možda pregurao četrdeset godina. Izgledao je snažan, ali nadasve elegantan. Odelo tamnoplavo, siv prsluk, nove lakovane čizme... a opasač od bivolje kože sa zakivcima od čistog zlata.

I, naravno, kolt sa zlatnom drškom.

To nije mogao da bude niko drugi nego Vins O'Nil, lupež iz Feniksa!

Vins O'Nil, pokeraš, revolveraš, stručnjak za dinamit i kase, ženska-roš... bio je sada mrtav.

Jednostavno, izrešetan na nekoliko mesta. Najviše s leđa. Zemlju pod njim natopila je krv, pokupila pesak i lagano nestajala u utrobi tla.

Na šakama je imao rukavice od fine, tanke kože.

Izgleda da mu ni to nije pomoglo.

Četiri leša u Valaku.

Četiri?

Kockar se priseti da je video PET tragova konja.

Neko je, dakle, nedostajao u svemu ovome. Neko ko je pripadao ovim mrtvacima.

Možda je ležao skrupčan u nekom uglu kakve razrušene kuće, a možda je uspeo da izmakne smrti. Možda je imao više sreće... ili više umešnosti.

Zelenko Vinsa O'Nila je napravio

nekoliko krugova oko Holidejevog šarca, a onda nastavio dalje, u potrazi za vodom.

Šta je revolveraš iz Feniksa tražio u avetinjskom gradu?

Šta ga je dovelo sa zelenih rečnih obala u pustinju i brda juga Arizone?

Vins O'Nil se nalazio uvek tamo gde je suškala velika „lova“. Da li je zbog nje skončao na sedlu svog konja?

On zamišljeno izvadi cigaretu iz pozlaćene tabakere. Sumrak je silazio sa brda kao tamni, dlakavi pauk i već ispunjavao vazduh kricima pustinskih životinja.

Negde su škripnule daske.

Od vetra? Ne, vetra nije bilo, ni daška.

Holidej je ostao ukočen; samo su mu oči preletele preko sasušanih daščanih zidova, tražeći senku ili odsjaj metala.

Osećao je na sebi nečiji užareni pogled.

Nije ga video, ali ga je vraški dobro osećao.

Dakle, nije bio sam.

Još neko je disao peščani sumrak Valaka.

Neko ko je želeo da ostane skriven.

Praveći se da sebe smatra jedinim u ovom mrtvom gradu, čovek iz Džordžije je ispustio nekoliko ko lutova dima, gledajući pred sebe.

Onda se naglo okrenuo na peti.

Takav iznenađni okret morao je posmatrača da trgne i izbacj iz ravnoteže.

Ako je to očekivao, Holidej je da voljski rizikovao.

Uostalom, stigao mu je odgovor!

Oblačak dima sa prozorčeta ispratio je prasak kalibra .44.

Holidej je odskočio i istrgao svo je „linkolne“.

Njegovi meci zasuli su šupljinu, koja je nekada bila prozor. Po ivicama je štrčalo nekoliko oštarih, prašnjavih komada stakla.

Parčici su popadali po tremu, ali, činilo se da je to bilo sve.

Holidej se dugim koracima približi prvom uglu kuće. Nalazio se tačno pod velikim balkonom, preko čije je ograde ostao presamičen jedan od mrtvaca.

Skriveni strelac je takođe morao da promeni mesto.

Kockar skiče šesir i promoli se.

Novi hitac skoro ga je okrznuo po prstima. Momak na drugoj strani bio je rešen da ne odstupi. Verovatno je imao jakih razloga da ne beži.

Ni Holidej nije imao razloga da ostaje.

Ipak, znao je da on neće biti taj koji uzmiče.

Njegovo preimućstvo bio je šarac, koji se nedaleko vrpeljio, zasut prvo grmljavinom revolvera, a potom zloslutnom tišinom.

Džordžijanac je naslonjen leđima na trošni, prašnji zid pomicao noge u stranu, zavijajući za ugao.

Zgrada koja ga je zaklanjala od neznanog strelca, imala je drveno stepenište koje je vodilo na mali balkon i krov.

Ali, to je bio rizik: škripanje trulih dasaka sigurno bi ga odalo.

On tiho zviznu kroz zube.

Zdrebac podiže glavu i okrete je prema njemu.

Izgledalo je da se gledaju oči u oči.

Zatim se životinja polako uputila prema gospodaru.

Kockar je malo sačekao da Mig priđe, a onda mu rukom pokaza pravac i pljesnu po sapima.

Šarac jurnu ulicom.

Holidej iskoristi tutanj kopita, kojim pokri svoje korake. Očekivao je da će topot šarca izmamiti strelca iz skrovišta.

Desni kolt je ostavio za pojasom, a cev levog poravnao sa nivoom ulice. Čekao je...

Međutim, čovek koji se nalazio desetak jardi samo od njega, promolio je munjevito telo, koliko da ispali dva hica.

Zatim se brzo povukao.

Njegovi meci sigurno bi ga pogođili da se nalazio u sedlu. Tačno su kroz taj prostor prohujali. No, činilo se da je neznanac namirisao podvalu pa se brzo sklonio.

Kockar je procenio da je njegova pojava najverovatnije iznenadila strelca. Kako bi drukčije protumačio punjace? Njega niko nije ovde mogao da očekuje.

Mora da ga je zamenio sa nekim...

Šarac se zaustavio na drugom kraju, ne znajući šta bi sad trebalo da učini.

Kockar vrati kolt za opasač.

Onda se povukao natrag, do drugog ugla. Odlučio je da ipak krene stepeništem prema krovu.

Pod njim su drhtali stepenici,

ali, začudo, nisu se odazivali skoro nikakvim zvukom.

Pošto se dohvatio balkona, Holidej se približi samoj ivici, odakle je imao tačan pogled na zgradu iza koje se skrivao strelac.

Miedutim, nije ga video!

Dole je, sinu mu odjednom.

Nepoznati je, u stvari, činio isto što i on. Hteo je da ga zaobiđe i iz nenadi s druge strane, umesto da nađe načina da umakne. Dakle, bio je rešen da ostane u Valaku po svaku cenu.

Sa balkona, put je vodio kroz prolaz u neku prostoriju bez ijednog komada nameštaja. Samo pod, zido vi i paučina.

Ako je nepoznati iole pametan, on se neće zadržati na jednom mestu.

Da iziđe na čistinu, bilo bi opasno.

Jedino mu preostaje da krene istim putem kao i on, stepenicama. Moraće da razmisli nije li tuda krenuo i došljak? Ako jeste, bila je to prilika da okonča obračun. Ako nije, onda će bar imati lep pogled na ulicu i ostale krovove.

Čuo je tihe korake ispod.

Strelac se prikradao kroz donje prostorije, u nadi da će iznenaditi Holideja.

Kad se bude uverio da dole nema nikoga, moraće da nastavi dalje, ukoliko mu se žuri.

Kockar izvuče „linkoln”.

Čekao je.

Nekoliko dugih minuta vladala je tišina.

A onda se čuo prasak neke gra-

de, lomljenje drveta, dasaka, ili tako nešto.

Iznenadeni kockar za trenutak je ostao ukopan u prostoriji, na otvoru koji je nekada predstavljao dvokrilna vrata za izlaz na balkon i vazduh.

Šta bi to moglo biti?

Šta je radio nepoznati dole?

Onda je zakoračio napolje, ne verujući u ludu misao što ga je spopala.

Pakao!

Strelac je dole, jednostavno, sa nekoliko snažnih zamaha razvalio stepenište i tako mu presekao povratak.

Davolški lukavo!

Sada je mogao da ga čeka samo na jednom mestu: pod stepeništem gornjeg sprata koje su iz prostorije vodile u prizemlje kuće.

Nepoznati mora da se zlurado cerio, smešten u nekom kutku, s otakočenim koltom.

Čekao je da se kockar pojavi podignutih ruku.

Verovatno nije imao nameru da pokazuje samilost.

Jedan hitac, i kraj!

Holidej se uputi drugom prozorskom otvoru. Video je šarca na istom onom mestu na kome se zaustavio.

Zviznuo je oštro, kroz zube.

Mig pokrenu uši, kao da određuje po zvuku pravac.

Kockar ponovi poziv još jednom.

Verna životinja lagano krete prema njemu, a zatim sve ubrzanijim hodom. Dok je galopirao, ne gubeći vreme, Džordžijanac izbacio noge kroz prozor, a onda i telo.

Ostao je da visi samo na desnoj ruci. Leva mu je ostala uz telo, za svaki slučaj ako se promoli glava neugodnog protivnika. Tako položaj nije bio zavidan, kockar je mogao da upotrebi kolt, bar dok ždrebac ne bude pod njim.

Mig se približavao, ne hajući za mogućnost da mu put prepreči neki sumanut i hitac.

Ipak, na Zapadu se, ponekad, teže rešavalo ubiti konja nego čoveka. Pogotovu u krajevima gde su bili relikost u stvari, dragocenost na koju se računalo u najtežim trenucima što ih podare pusti nja, oluja ili zakon.

Ždrebac se tačno zaustavio pod kockarevim opuštenim čizmama.

Bilo je krajnje vreme da se utrula Holidejeva ruka odlepi s ivice natrnelog ragastova.

Mig je stojički podneo pad gospodarevog tela. Malo su mu samo poklecnule stražnje noge, ništa više.

Ali, umesto da ga potera kasom nekud, Holidej istog časa napusti sedlo i čučnu uza zid.

Strelac je mogao da vidi još jednom šarca, i ovog puta bez jahača.

Ponešto mu neće biti jasno, ali šta mari.

Odatle mora izići.

Holidej pognut dovuče sasušeno žbunje i nekoliko otpadaka od krova, stavi sve to na gomilu i za pali.

Šeširom je zaklanjao povremeni tračak večernjeg pustinjskog lahora da ne utrne plamičak. Suve grančice i isto tako suva daska brzo su primili vatru.

Bilo je potrebno samo dosta dima pa da nepoznati nasluti šta ga čeka i da ga zahvati panika.

Morao je izići, iako nije znao na kojoj će ga strani sačekati u tamno odeveni stranac.

Holidej se pridiže i zauze mesto na uglu. Odatle je imao pregled obe strane. Nadao se da strelac neće izabrati onu treću!

Dim se već ubacio kroz otvor, kao radoznali mališan koji zasićen prizorima spolja želi da zaviri još negde. Iznutra se nije čulo ništa, ali to je bio dobar znak da čovek napregnuto razmišlja šta da uradi i kako da izbegne vatru.

Ako ga je napolju čekala vatra s olovom, bar je imao mogućnost da uzvрати i da izmakne.

Dim je postajao sve veći.

Odjednom su unutra zaškrípale daske.

Holidej oslušnu; procenio je da će levo od njega izleteti.

Bila je to strana na kojoj se nalazio trem sa stubištem. Čovek je izabrao komotniji prolaz, kuda će proći čvršće oslonjen na noge i sa dosta prostora za okretanje.

Kockar napusti ivicu ugla i sačeka.

Umesto da zastane, strelac je bukvalno protrčao kroz trem, očekujući revolversku paljbu i nadajući se da će je trkom izbeći.

Kako se to nije desilo, on zastade na sredini ulice i osvrnu se, upe renog kolta.

Izgledao je zbunjen.

Nalazio se sad kao na dlanu. Nije se desilo ništa od onog što je

očekivao. Niko ga nije na samom izlazu presreo pucnjima.

Kao da ga je namerno pustio da se sav pokaže i da ga na miru sliši sa ulice.

Kada je pomišljao da, u tišini s kojom se suočio, nastavi beg, Holidej promoli polovinu svog tela.

— Ne okreći se! — zaorio se nje gov metalni glas.

Čovek je baš tada bio u poluokretu.

Ostao je ukopan, zategnut, poput zapaljenog fitilja koji preti da eksplodira ili da se ugasi pred samim ciljem.

— Baci oružje!

Znao je: neće baciti!

Mora da je imao dosta jake razloge da tako učini, iako se nalazio na nišanu.

Holidej je čekao, čvrsto rešen da ne odstupi.

Neznanac je skupljenih ramena sazrevao u sebi sopstvenu odluku. Njegov kolt nalazio se u desnoj šaci, okrenut prema zemlji.

Lukavi neznanac je napravio potez kao da podiže ruke u znak pre daje.

Međutim, bila je to providna varka; iznenada se bacio na zemlju, pucajući.

Kockar je ostao nepomičan.

Hici, užurbano i neprecizno izbačeni, prouzicali su kraj njegove glave, prilično visoko. Zatim je igla udarila u prazno, i strelac je s očajničkim žaljenjem pogledao u oružje, a onda u čoveka.

Holidej je stajao mirno.

Njegov kolt odavno se nalazio za

pojasom. Ruke je prekrstio na prsima.

Kakva čudesna mirnoća! — govorio je pogled čoveka na zemlji.

Besno je tresnuo revolver o tle i pridigao se, smušen i zbunjen neočekivanim ponašanjem neznanca u crnom odelu.

Zašto nije pucao?

Zašto je samo stajao tako mirno, kao da mu nije stalo do toga hoće li biti okrnzut ili mrtav?

— U redu — kazao je čovek promuklim glasom — pokušao sam sve, ali, ne pali! Pobeđen sam...

Kockar nije rekao ništa.

Čovek je zverao pogledom oko lo, kao da nešto iščekuje.

Bio je srednjih godina, snažan, omalen, lepih zelenih očiju i kratke brade. Nosio je dugu kosu, vezanu na zatiljku sa pantljikom u neku vrstu „perčina”, koji mu je padao na leđa poput obezglavljenog kunića.

Nosio je prugastu košulju kratkih rukava i preko leđa kožni, krznom postavljen prsluk sa zakopčavanjem do grla, dug skoro do polovine butina.

Preko prsluka, labavo prikopčan i iskošen, nalazio se opasač.

Rukavice od tanke kože dosezale su jedva do zglobova.

Bez brade, bez prašine i bez mutnog odseva u očima, taj momak bio bi verovatno lepuškast i zgodan.

Ali, krive noge odavale su rasnog jahača, a futrola vrhom privezana kožnim koncem oko desne butine naslućivala je vrsnog revolve-raša.

— Gde su ostali? — upitao je za tim nervozno.

— Ostali?

Čovek je i dalje osmatrao uglove kuća i ambara.

— I da znate, nemam pojma gde je plen — dopunio se on. — Ništa ne znam.

Najzad mu se pogled zadržao na Džordžijancu.

Zenice mu se suziše.

— Ko ste vi? — upitao je ponovo nervoznim glasom, u koji se uvu kło podozrenje. — Nemate zvezdu... Gde su ostali iz potere? Ili vi... ili vi...

— Potera? Plen? — nehaljno je uzvratio kockar, naslućujući neku priču s kojom je želeo da nema nikakve veze. — Ne znam o čemu govorite.

— Znači, sami ste? — sinu čovekovo lice.

— Jesam — položi Holidej dlan na dršku svog „linkolna“ — i veoma sam tužan što ste hteli da me ubijete, mister.

— Zovem se Bjuvi. Nik Bjuvi — odgovorio je s olakšanjem čovek. — Sad je već drukčija stvar, gospodine.

— Ništa nije drukčije, čoveče — naglasi Dok.

Bjuvi raširi ruke.

— Nemamo mnogo vremena — brzo je govorio — jer svakog časa može naići potera iz Taksona, mister... Kad vam kažem, nemam veze sa ovima ovde. Sami su sebe...

Džordžijančev pogled kao da je razbijao suton pred čovekovim li-

cem i pretvarao ga u ledene iglice.

— Ja imam dosta vremena — na pomenuo je.

— Vi ste stranac — dobacio je Bjuvi. — Ne znate o čemu se radi.

— On zna — pokazao je Holidej na jednog lešinara koji se spremao da sleti na telo presamićeno preko ograde velikog balkona.

— Saslušajte bar, do vraga...

— Šta će ovde Vins O'Nil?

Nik Bjuvi zastade, iznenađen.

— Poznajete Vinsa? Odakle ga poznajete?

— Pitanja su na mojoj strani — objasni kockar.

— Mister, možemo zajedno da po tražimo plen. I da ga podelimo. Po la-pola.

— Koliko je to pola? — zapita kockar uzgred.

— Oko stotinu hiljada...

— Sto...?

— Dve stotine hiljada dolara — klimnuo je Bjuvi glavom, s trijumfalnim izrazom na licu.

Ova suma šokirala je i samog Holideja. Ipak, nije poverovao u to.

— Nisam oran za šalu — primeti on.

— Ne šalim se — zabrza Bjuvi. — Tih 200.000 dolara Vins O'Nil je opljačkao iz Centralne banke u Taksonu, pre osam dana. Razumete? Bilo nas je petorica — pokazao je čovek oko sebe — a ostao sam samo ja!

— Nisam dobro razumeo — pro cedi bivši zubar iz Bostona. Lupeško i lepuškasto lice Nika Bjuvija išlo mu je na nerve, a pohlepa u

očima činila ga je prokleta gramzivim i spremnim na sve.

On koraknu u stranu i zauze mesto kraj zida.

Činilo se da time skriva samog sebe od nečega.

— Mogu vam reći, mister, da Vins to nije mogao da izvede sam — kazao je, cereći se. — Neko mu je pomogao iznutra, iz banke. Ali ko, to samo on zna. Na žalost, ne može nam došapnuti.

Lešinar je taman sklopio krila i spremao da zabode oštri, povijeni kljun u leš, kad kockar istrže svoj kolt i opali.

Bjuvi je uspeo da vidi samo kako je munja bljesnula sa strančevog boka.

I dok je trepnuo, kolt se našao za pojasom.

A gore, kriknuvši, ptičurina se strmoglavlila na zemlju i samo se nekoliko puta zakoprcala. Onda se smirila.

— Pakao! — uzviknuo je on. — To je bio hitac! Ne znam ko ste, mister, ali, vi i ja treba da nađemo taj novac pre potere i da ga podelimo.

— Ne interesuje me — odseče Dok.

— Ne? — sledi se smešak na Bjuvijevoj koži. — Ne verujem... Dve stotine hiljada je suma zbog koje ovde leži Vins O'Nil i njegova banda.

— Kako?

— Ubili su se međusobno...

— Izgleda da su bili precizni!

— I jesu! Vins je izabrao Valako za skrovište, ali, bio je nepoverljiv. Jedini je on znao gde je osta-

vio novac, mister. Zavaravali smo trag potere sve vreme, ali, šerif Ganter je bio dovoljno vešt da nas nanjuši... Onda smo rešili da podelimo. Vins nas je doveo ovde i krenuo. Mislili smo da se novac nalazi na onom mestu kuda se uputio. Onda je Logan prvi pucao... U Vinsa... Pogodio ga je, a ovaj mu je vratio — pokazao je prema lešu nasred ulice. — Zatim smo po čeli da pucamo jedni na druge kao pomahnitali...

Bjuvi je malo zastao, kao da pre bira po sećanju.

— Bilo je gadno — nastavio je. — Loganov hitac je pokrenuo sve naše zadnje misli, mister, moram priznati. Svalko od nas je pozeleo sve za sebe! Tim novcem bismo se obezbedili do kraja života, ali... Bio sam dovoljno pametan da se sakrijem, dok je napolju grmelo... Kada je sve umuklo, bilo je gotovo. Vins O'Nil je jahao okolo, sa nekoliko rana na sebi. Izdahnuo je po slednji, psujući.

— Mislilo sam da je pametniji — primeti kockar.

Bjuvi sleže ramenima.

— Znae šta: jurnuo sam prema mestu gde smo mislili da je plen, prema ambaru. Ali, tamo nije bilo ništa! Ništa! Nikada neću saznati zašto se Vins uputio tamo. Sve sam pretražio, ali, od torbi ni traga ni glasa! Međutim, znam da je novac u Valaku, ali gde, na kom mestu? Ne mogu da uđem u Vinsovu kožu pa da zamislim gde je mogao da strpa tako dragocen tovar...

— Malo je falilo da se pridružim Vinsu.

— Mislio sam da je potera — pri-
znađe Bjuvi. — Nije im išlo u raču-
n da dođu tako rano. A sada...

— Rekao sam: novac me ne in-
teresuje.

— Dve stotine hiljada dolara? —
zaprepasti se Bjuvi. — Znate li ko-
liko je to?

— Znam! Zato me ne zanima. Po-
gotovu ne tuđ.

— Šta ćete učiniti?

— Ja nisam pucao prvi.

— Ne verujem da ste u stanju da
me ubijete — osmeli se Bjuvi da
razvuče usta u širok osmejak. —
Da ste to hteli, učinili biste odav-
no. Zašto ne produžite dalje?

Kockar pogleda u nebo.

— Noć je — reče. — A u to do-
ba pustinja oživi. Ne volim da oče-
kujem pume i risove.

— Onda... mogu da nastavim
da tražim?

— Možeš nastaviti da jašeš —
opomenu ga Dok. — To ti jedino
sleđuje.

— Da ostavim 200.000 dolara Li-
ju Ganteru i njegovim pomoćnici-
ma? To bi bila neprocenjiva šteta,
mister.

— Zašto? Zar taj Ganter nije še-
rif?

— Jeste... Ali, zamislite mene
sa zvezdom? To je nešto tome slič-
no.

— Ne interesuje me.

— Dajte mi šansu.

— Ne volim da okrećem leđa tak-
vima.

— Obećavam...

— Mnogi od takvih obećanja um-
ru pre vremena.

Nik Bjuvi je imao na umu samo

opljačkani novac iz taksonske ban-
ke. Sve drugo bilo je manje važ-
no.

Njega nisu potresli leševi ljudi sa
kojima je donedavno jahao rame
uz rame.

Zaboravio je i na činjenicu da
je, pre nekoliko časaka samo, žar-
ko želeo da napuni olovom Doka
Holideja, a evo, imao je obraza da
ga nagovara da zajedno traže skri-
vene torbe i da, čak, zahteva da ga
ovaj mirno pusti da nastavi sa pret-
resanjem kuća i ambara u Valaku.

Dve stotine hiljada dolara, iznos
kojim su se mogle pohvaliti retko
koje banke u ovom delu Zapada.

Bjuvi nije bio raspoložen da o to-
me detaljnije priča. Žurilo mu se
da plen nađe pre potere.

— Ne shvatam — promrmljao
je, iskreno začuđen — da vam ni-
je stalo do novca. Ili — žmirnuo
je — čekate da ja odjašem da bis-
te vi nastavili tamo gde sam ja
stao? Hoćete sve za sebe? Bio sam
lud što sam vam rekao...

— Nisam te terao na to, buraze-
ru.

— Kad biste videli tu „lovu“, na
jednoj gomili, promenili biste miš-
ljenje, mister — navaljivao je Bju-
vi s ubeđivanjem. — Zajedno ima-
mo više šanse.

— Zar ništa ne čuješ? — prekide
ga kockar.

— Šta?

— Zemlja drhti!

Bjuvi je nekoliko trenutaka zurio
u kockara kao da je sišao sa uma.

Onda iznenada kleče i prisloni
uhó na zemlju.

— Dolaze — procedio je.

III

I ne hajući za Holideja, on dohvatiti sa zemlje svoj ispražnjeni kolt i zadenu za opasač. Onda se uputi prema jednom od konja; bio je to O'Nilov zelenko.

— Idem — javio se potom, skačući u sedlo — ali, vratiću se. Moja ponuda još važi.

— Nikad više ne pokušavaj da nišaniš na mene — dobacio je Holidej.

Bjuvi klimnu glavom.

— Hoćete li im reći da ste me videli?

— Ako me budu pitali.

— Nadam se da neće — iskezi se lupež. — Pazite samo da Ganter ne uvrti sebi u glavu da ste član bande. U tom slučaju, 200.000 biće moje.

Vatra, kojom je Holidej isterao Bjuvia iz skrovišta, odavno je utrnula. Bio je dovoljan samo zamah čizme pune peska i da od dima ne ostane više ništa.

Suton je prekrivao Valako.

Nik Bjuvi žestoko cimnu uzde zelenku i okrenu ga na sever.

Uskoro, od njega je ostao samo zvuk: eho kopita koji se rasplinjavao između srušenih zgrada.

Holidej priđe šarcu. Trebalo je izabrati iole pristojno mesto za tu noć. Znao je da se po ovakvim napuštenim mestima noću šunjaju četvoronožni krvolovci, ali malo va tre im neće dati da se približe.

Nije prošlo mnogo a topot nekolicke konja zakrčio je ulaz u Valako s istočne strane.

Tri jahača, na podjednakom odstojanju između sebe, ujahala su u avetinjski grad, s puškama preko jabuka sedala.

Prekoračili su preko leševa na ulici, s pristojnom oprežnošću.

Konjanici sa strane su osmatrali zidove i krovove, dok je onaj u sredini zagledao mrtvace s mešavinom prezira i razočaranja.

Bili su, odjednom, ne malo iznenadeni kada su primetili pokret kraj zida dvospratnice.

— Stoj! — povikao je jedan od njih.

— Nisam nikud ni krenuo — oglasila se Holidej, skidajući svoje sedlo sa ždrepeca.

— Ne mrdaj!

Kockar uzdahnu.

Ipak je sačekao da mu pride jedan od njih. Na levoj strani prsiju sijala se značka čuvara zakona.

Međutim, slične značke sjaktila su mu po rubu „krune“ šešira i zvunile poput praporaca pri svakom jačem trzaju glave. Bio je to niz grubo napravljenih zvezdica od metala, koje su činile „traku“ na šeširu.

Ispod njih širilo se mesnato, grubo lice smrknutog izraza.

Imao je bujne polukružne brkove nad širokim, nabubrelim usnama po kojima se hvatala kora. Ogromni podočnjaci još više su isticali surovost očiju.

Samo se po vrhu brade osipao pokrov sivih dlačica.

Umesto košulje, nosio je debeli džemper do samog podvaljika. Preko njega je padao platneni kaput,

sive boje, s rubovima do samih kolana.

Holidej je na neki način bio siguran u to da pred sobom ima Lija Gantera, koga je spominjao odbegli Nik Bjuvi.

Njegovi pratioci, takođe sa prikačenim limenim značkama, obilazili su leševe.

Jedan od njih nosio je zapaljeni fenjer, čiji se mutni krug svetlosti poigravao po zemlji sablasno i groteskno u isti mah.

Džordžijanac je zabacio sedlo na levo rame.

— Kuda? — upitao je osorno šerif.

— Nikud — odgovorio je kockar. — Duga je noć...

— Ti nisi iz O'Nilove bande?

— Nisam, izgleda...

— Zašto se onda smučaš ovuda?

Oštar ton maršala iz Taksona nije se dopadao čoveku iz Džordžije.

Ipak, on je morao da se nađe u njihovoj koži: bili su na tragu bandi lopova, i svako lice u njihovoj blizini moralo je da bude sumnjivo.

— Idem za Takson — objasni strpljivo Dok — ali, nemam nameru da jašem noću. To je sve!

— Ne bih rekao — obazre se Li Ganter oko sebe. — Ovde sam nabrojao četiri leša. Nedostaje jedan.

— Mislite da sam ja taj peti leš? — podrugnu se kockar.

— Mislim da je neobično da ste baš ovde, mister.

Sve vreme, šerifova puška bila

je naizgled slučajno okrenuta prema Holideju.

Preostala dva pomoćnika uskoro su mu se pridružila.

Onaj što je nosio fenjer, ličio je na izgladnelu lisicu; bio je vraški mršav, izduženog lica i šiljastog nosa.

Ogromni obod mekanog šešira povijao se pri svakom pokretu kao liska neke velike biljke.

Šiljata ramena držala su na sebi košulju i vratnu maramu zelenkaste boje.

Uzana bedra vukla su teški opasač sa koltom kalibra 36.

U ruci je nosio karabin, drugom je klatio fenjer, obasjavajući s vremena na vreme ljude, konje, oružje i tle.

Od tog sjaja senke su bivale paklenih razmera, skačući po trošnim zidovima zgrada i odlazeći u bespuće neba.

Drugi pomoćnik se nije mogao, takođe, pohvaliti nekom jačom konstrukcijom.

Za razliku od „fenjerdžije“, ovaj je bio skoro dečak, ili su mu crte davale takav utisak.

Sve je na njemu izgledalo sitno: kosti lica, kosti udova, šake, stopala u čizmama visokih potpetica.

Bio je najmlađi među njima, ali, ne i najnaivniji.

Bokove su mu krasila dva kolta: desni, s dugom cevi, tipa „bantlajn“ i levi, obični teksaški kolto.

— Samo četvorica, Li — oglasio se mršavko lisičjeg lica i uvrnuo fitilj na svom fenjeru, štedeći gas.

— Nabroj — kratko naredi ovaj.

— Logan, O'Nill, Klondajk i Kento. Nijedan nije ispod hiljadu dolara.

— Znači, Bjuvi nije među njima?

— Nije! Ukoliko ga nisu ucemkali iza nekog zida.

— Ili je utekao?

Momak sa dva kolta pokazao je glavom prema Holideju.

— Možda on zna? — reče.

— Možda — pridruži mu se onaj drugi. — Ko je taj tip?

— Nije se predstavio.

— Šta znate o Bjuviju? — naže se Ganter u sedlu. Izgledalo je da nema nameru da sjaše, pred sazna njem da nedostaje peti član bande. Kao da je hteo da produži traganje, ali, ne pre nego što iz kockara izvuče sve što bi moglo da mu dobro dođe.

— Skoro ništa — odgovorio je Holidej.

— Skoro? Znači li to da NEŠTO ipak znate?

— Zavisi...

— Mister — utiša li Ganter glas — radi se o velikoj pljački... i o velikoj bandi. Ne znam šta se ovde sve desilo, ali, vidim četiri leša, i vas.

— Rekoh: idem za Takson i ovde me zateče noć. Da li je to zabranjeno?

— Šta znate o Bjuviju? Da ga niste videli?

— Bio je ovde jedan.

Ljudi od zakona izmenjaše poglede.

— Šta je radio?

Holidej sleže ramenima.

— Prvo je pucao na mene, a po

sle je pričao o nekih dve stotine hiljada dolara koji leže negde ovde skriveni...

— Gde je sada? — zareža mršavko.

— Odjahao je čim je čuo vas.

— Kuda?

— Tamo — pokaza kockar prema severu.

— Ne verujem mu — oglasi se nervozno momak.

Li Ganter pogleda u nebo.

Veče je postajalo sve hladnije; su mrak se hvatao po jahačima i predmetima kao lepak.

— Neće daleko — rekao je. — Naleteće na Hejsa. Osećam to...

— A novac? — upita mršavko lisičjeg izraza.

— Pametnije je jutro od večeri.

Holidej spusti sedlo.

Li Ganter tek tada primeti dva teška kolta sa strane i nešto kao poštovanje zaiskri mu u uglovima očiju. Međutim, to je potrajalo veoma kratko.

Sjahao je i pustio konja da odšeta prema škrtom, suvom grmlju iza zgrada.

— Ja sam šerif iz Taksona — kazao je malo zatim. — Zovem se Li Ganter. Ovo su moji pomoćnici Edi Berg i Šejmi Lepet. Inace, cela potera broji šestoricu. Podelili smo se ispred Valaka. Drugi deo predvodi Isak Hejs.

Ako je šerif očekivao da će se kockar predstaviti, prevario se.

Holidej je ostao ravnodušan na sve to.

Ganteru se nije više žurilo. Na

kraju krajeva, nosio je zvezdu, a to je značilo da mora da bude odmeren, oprezan i lukav.

Sve što je trebalo bilo je da zadrži Holideja kraj sebe te noći.

Kopkalo ga je poreklo ovog hladnokog stranca. Nešto ga je mamilo u daleka sećanja, ali, nije uspevao da odgonetne šta.

Bilo je u njemu nečeg zagonetnog, i prepoznatljivog.

— Edi — okrenu se Ganter prema momku — pregledaj sve kućice. Javi ako na nešto naletiš. Ti, Sejmi, napravi vatru.

— A ovi ovde? — pokazao je Lepet rukom prema leševima.

— Zakopaćemo ih.

Džordžijanac spusti sedlo na trem i nasloni se na istruleli stub. Mirno je zapalio cigaretu, osećajući na sebi ljubopitljive i neprijatne poglede Lija Gantera i njegovih pomoćnika.

Berg je izlazio iz prve zgrade i kretao se prema drugoj.

U ruci je nosio „bantlajn“.

Izgledalo je da bi voleo da se suoči sa nekim ko bi bio raspoložen za pucjavu. Naravno, računao je da bi on bio taj koji ostaje na nogama.

— Kako su ubijeni, znate li? — upitao je Ganter, raskopčavajući svoj tanki, dugi kaput od platna.

— Međusobno!

— Sigurni ste?

— Tako sam čuo.

— Taj Bjuvi je bio raspoložen za poveravanje — primeti šerif. — Šta mislite zašto?

— Hteo je da zajedno nademo plen i podelimo.

— Tako sam i mislio — zaključio Ganter, pomalo iznenađen ovakvim priznanjem. — Zar niste pristali?

— Da jesam, ko zna šta bi ostalo od potere.

Ganterova usta se skupiše.

Začudo, bio je siguran da ove reči nisu izrečene u prazno.

U tamno odeveni dendi bio je davolski hladnokrvan i opasan. Nije se dao uzbuditi, ali ni iznenaditi.

— Hoćete da kažete...

— Rekao sam što sam imao, šerife — prekide ga kockar. — Bjuvija poznajem, koliko i vas. Ne interesuje me ni jedan ni drugi. Ni novac!

— Suma je privlačna — odmahnu glavom ovaj. — Retki su oni kojima ne zaigra srce pri pomisli na dve stotine hiljada dolara!

— I ja mislim — složi se Holidej i povuče dim.

Sejmi Lepet je, ipak, imao dosta snage u svojim rukama i šakama, kada je jednog po jednog mrtvaca vukao preko ulice i slagao uza zid.

— Bjuvi će sve reći — javi se Ganter. — Ne verujem da ne zna gde je plen. Jednostavno je pobegao, u nameri da se ovde ponovo vrati kad mi odemo. A mi nećemo ići.

Niz šestougaonih zvezdica oko „krune“ Ganterovog šešira javiše se poluglasnim zvukom.

— Ovde nema ništa — izbi iz tame Edi Berg. — Ništa, osim paco va i paučine.

— Novas je ovde negde — rekao je Ganter. — Zašto bi inače

Vins O'Nil dojahao u Valako? Pitanje je samo na kom se mestu nalazi? Ima li ko ideju?

— Nadam se da nećemo kopati — odazva se Lepet, otirući znoj sa čela. U ruci je držao naramak grančica. — Dao bih sve konzerve pasulja i sušenu govedinu za bocu do brog viskija...

— Ovo je potera — napomenu šerif — a ne svadbena povorka.

— To sam već čuo — sleže ramenima ovaj.

Žar cigarete i blistavobela košulja jasno su ocrtavali položaj Doka Holideja. Sve ostalo oko njega pomalo se stapalo sa tminom i polusenrama oko prigušene svetlosti; njera ostavljenog na ivici verande.

— U pravu ste — obrati mu se Ganter — pustinja noću je živa klopka za usamljenike.

Uskoro su se ukazale varnice, dim, a onda veseli jezičak vatre. Nesvesno, Sejmi Lepet pruži nad njom ruke, da se ogreje.

Holidej opazi da mu nedostaje srednji prst na levoj šaci.

Kao blistavo, veliko oko izgrevaio je mesec nad zamagljenim, blago zatalasanim brdima.

Lepet je stavio na vatru lonče sa vodom.

Svi su ćutali.

Pogledi su im se stalno okretali na stranu gde se nalazio zagometni stranac, opasan koltovima s drškama od slonovače.

Možda bi Lepet i Berg već iznudili od njega mnogo štošta da je Li Ganter to dozvoljavaio. Međutim, šerif iz Taksoma se ograničio na

učtivu radoznalost, pa su se i oni toga pridržavali.

Potera iz Taksoma pre je Holideju ličila na bandu koja lovi drugu.

Šerif je podvukao krajeve svog kaputa pod sebe i spustio ogromno telo na sedlo. Ispred njega, od sjaj vatre čudno je šarao njegovo lice, izobličujući ga u sablasnu masku polusenki.

Odjednom, u daljini se rasprostire pucanj!

Sva tri čuvara zakona okrenuše glavu prema severu.

Pucanj se oglasio samo jednom. Uzalud su čekali drugi.

Lepet se okrete prema Garnetu.

— To je sa Hejsove strane? — promrmlija.

— Otprilike!

Edi Berg dohvati pušku.

Garnet nije izgledao mnogo uznemiren. Polako je nastavio da savija papir sa grudvom žutog, isec kanog duvana među prstima.

Ispod oka je odmerio kockara oslonjenog o stub. Ništa nije mogao da dokuči; čovek iz Džordžije izgledao je sasvim odsutan.

Lepet gurnu u vatru veći komad drveta.

— Hejs je sigurno zgrabio Bjuvija — reče.

— Ako jeste, uskoro će dojahati — zaključio šerif.

Edi Berg nije bio spreman da mirno stoji na istom mestu.

Više ga nije zaokupljao Holidej. Činilo se da za vratom oseća neki đavolski hladan dodir; najgore je što se više ne oglasi nijedan nov hitac.

— Da odem da pogledam? — predloži.

Ganter odmahnu glavom.

— Doći će Hejs — reče samo.

Lepet čučnu kraj šerifa i poka-
za rukom iza sebe.

— Oni koltovi... — promrmlja.

— Koltovi?

— O'Nilovi. Mislim, njegov kolt.
Sa drškom...

Li Ganter se zlovoljno isceri.

— Zlatna drška, a? — doseti se.

— Hteo bi za sebe? Što se mene
tiče...

— Njemu ionako neće više treba
ti.

— U redu!

Lisičje lice Sejmića Lepeta se iz-
duži, oči mu zasijaše od pohlepe.

Šerif iz Taksona je najzad smo-
tao cigaretu, liznuo ivicu papira,
slepio, a onda s uživanjem stavio
u usta.

Novi pucnji su presekli noć nad
pustinjom.

Edi Berg se sav okrenuo u tom
pravcu, s puškom iz koje bi po-
kuljao plamen na najmanji trzaj.

Sad je i Ganter postao uznemi-
ren.

On nije računao na mogućnost da
je Vins O'Nil mogao da ima još
svoje družine okolo, na koju bi na-
leteo drugi deo potere.

On prebaci svoj vodnjikavi, lu-
kavi pogled na Džordžijanca.

Kockar je nehajno ispuštao di-
move.

— Sigurni ste da ste sami? —
upita.

— Zar nisam? — uzvрати ovaj.

— Dobro znate šta mislim, mis-
ter — naglasi Li Ganter poslednje

reči. — Ja sam dosta strpljiv. Ali,
ne večno.

— Ne ulazim u to.

— Opomenuo sam vas.

— Ni to me ne zanima — odvra-
ti kockar. — Vaša ovlašćenja, še-
rife, glase na Takson.

Ganterovo lice kao da posive.

Uložio je prilično truda da osta-
ne miran; u svakom slučaju, on je
znao da mora voditi igru kako pri-
liči čoveku od zakona.

— Ja imam najveća ovlašćenja
— kazao je. — Jurim pljačkaše,
ubice, a imam i dosta pušaka sa
sobom. Kad sve to saberemo —
završio je — vi ste u manjini.

— Svako sabira kako mu odgo-
vara.

Edi Berg smrknuto odmeri koc-
kara.

— Na tvom mestu, Li, ja bih...

— Podstakni vatru — prekide
ga ovaj.

— A Hejs? Ako je u nevolji?

Nije dobio odgovor.

Umesto toga, čuli su se nera-
zumljivi uzvici Sejmića Lepeta, ko-
ji se muvao iznad leševa.

— Li! — proderao se divljim gla-
som. — Ovamo!

— Šta je, do vraga — skupi no-
ge Ganter i ustade. Osetio je da
nešto nije u redu. Lepet ne bi dizao
glavu bez razloga.

— Da vidiš...? Ništa ne shvatam!

Ganter mu se približi krupnim,
laganim koracima.

Ispod kaputa štrčala je izbočina
od drške kolta.

Sejmi Lepet je klečao na levom
kolenu, nagnut nad opruženim te-
lom Vinsa O'Nila. Fvjetlost vatre

dohvatala je jedva deo zida pod kojim su se nalazila naslagana tela begunaca.

Sumnjičavi Berg ostao je na svom mestu, kontrolišući ponašanje zagonetnog stranca. Međutim, Holidej je pušio i mrzovoljnim izrazom zumio u noć. Bar je tako izgledalo...

Traka od limenih zvezdica odzvanjala je pri svakom malo jačem trzaju glave Lija Gantera.

On stade uz Lepeta.

— Što se dernjaš? — upita grubo.

— Pogledaj — pokaza ovaj prema ispruženom Vinsu O'Nilu — to je on, zar ne?

— Da?

— Zlatna drška kolta, opasač, odelo...

— Koliko se sećam, dva dana nisi okusio viski, Sejmi — zabruna šerif. — O čemu bulazniš? Valjda poznajem O'Nilu!

Lepet je držao revolveraševo oružje u ruci, s nekom vrstom divljenja i nedoumice.

— Neka me obese za jezik, ako je to on — reče.

Šerif se namršti.

— Šta je s tobom? — obrecnu se. — Kako nije on?

— To nije O'Nil!

— Nego?

— Ne znam ko je, ali, on nije.

Odmah potom, Lepet podiže glavu i prelete pogledom preko zatam njenih ostataka krovova Valaka.

Kao da je očekivao da će se, na nekom od njih, ukazati silueta opasnog lupeža iz Feniksa.

— S tobom nešto nije u redu — prenu ga Garnet.

Lepet se saže i žestoko okrenu leš na leđa.

— A ovo? — upita.

I jednim trzajem skide sa hladnog, sivkastog lica tanak „sloj“ brade! Jednostavno ju je odlepio i zadržao među prstima kao ustreljenog, sklupčanog crnog guštera.

— Pakao! — ote se šerifu.

— Šta je? — odazva se Berg sa strane.

— Ništa... Otkoči pušku samo, za svaki slučaj — poruči mu Ganter hrapavim glasom.

IV

Činilo se da taksonskog šerifa polako napušta mirnoća, s kojom je ujahao u Valako.

On nije voleo zagonetke; mogao je da se uhvati u koštac s ubicama, siledžijama, revolverašima, bilo s kime — ali, pred tajnama koje zahtevaju razmišljanje i logičnost, dobijao je prave napade nervoze.

— Ako to nije O'Nil — zarežao je — ko je?

Lepet sleže ramenima.

— Bez brade ne liči — glasno je razmišljao šerif — ali, sve ostalo se slaže! Vidao sam tog nitkova u Feniksu, Preskotu, Vajllardu... Sve ostalo se slaže!

— To i mene buni — muklo se nadovezao Lepet.

Ganter dohvati opasač i zagleda ga.

— Nije mi jasno — mrmeljao je.
— Mogao sam se zakleti da je on!
A nije... Zašto bi stavljao lažnu
bradu?

— Mene ne pitaj — odmahnu ru-
kom suvonjavi pomoćnik. — Ako
to nije O'Nil, onda pravi možda ta-
mani Hejsovu poteru? Oni pucnje
vi, a...?

Izgledalo je da ga Ganter ne ču-
je.

— Berg — okrenuo se prema
momku — dovedi ovamo stranca.

Edi Berg je istisnuo pakostan
smešak preko usta. Uperio je puš-
ku prema kockaru.

— Čuo si? — doviknu. — Pola-
zi, šerif te traži.

Ali, ovaj se ne pomeri.

— Zar si gluv? — razgoropadi
se momak.

Zasenčeno lice čoveka iz Džor-
džije nije odavalo nikakvog vidljivi-
vog znaka.

Mesečina nad Dila pustinjom kao
da je zaobilazila Valako.

Umesto da mu obasja zidove, ona
je klizila po razvaljenim krovovi-
ma i udaljavala se.

Edi Berg je bio gotov da kun-
đakom istera stranca na ulicu.

— Tresnuću ga — zarežao je mo-
mak.

— Možda on hoće da ga zamoliš?
— iskliberi se Lepet.

— Nateraću ja njega da zaigra
— obeća Berg — kao ono u stara
vremena, kako mi je pričao mato-
ri... Pocupkivaće brže od zeca!

Za to vreme, Ganter je pretraži-
vao džepove lažnog Vinsa O'Nila.
Međutim, nije nalazio ništa poseb-
no. Nikakav papir, ili dokument.

Berg se malo iskosio i cev puške
uperio u kockareve čizme.

— Čik da ostaneš miran — za-
cereka se.

I opali!

Ganter se trže. Iskrenuo je gla-
vu, baš u času kada se Edi Berg
spremao da prospe novi hitac tik
uz vrh Holidejevih čizama.

Samouverenost mladog šerifovog
pomoćnika nije mogla da dogura
daleko.

Za delić sekunde izmakao mu je
nagli trzaj desne strančeve ruke.

Narandžasti plamen sevnuo je sa
da s druge strane.

Bergova puška tupo zveknu pod
vrelim olovom, a potom zaroni u
prašinu.

Momak je glupo buljio u tamni
otvor niklovanе cevi.

— Ne volim kad mi prete — za-
su ga hladni kockarev glas — na-
ročite ne deca.

On je bio svestan da je pravi iza
zov prkositi zakonu. No, isto tako
je znao da ga niko, pogotvu ne ova-
kav balavac, ne može naterati da
„igra“, ili povući za nos kako mu
se prohte.

Bio je spreman na svaku akciju.

Sve je zavisilo od Garneta.

A ovaj je, za svaki slučaj, želeo
da ostane po strani, sve dok ne bu-
de siguran da će dve stotine hilja
da dolara ugledati svetlost dana
pred njim.

— Ja ću... — započe Berg.

— Rekoh ti da ga pozoveš —
prekide ga šerif.

— Nije hteo!

— Nisam čuo da neće — sleže
ramenima Ganter. — Čuo sam sa-

mo tvoju pušku. A nije vreme za piknik, momče.

Lepet se cerio zlobno.

— Mora da ste zagledali leševe kad ste došli — obrati se Ganter kockaru, koji se polako približavao, vraćajući „linkoln” za pojas mađioničarskom veštinom kolutanja oko prsta.

— Jesam!

— Znate O'Nila?

— Znam! Mrtav je, zar ne?

Ganter se mogao zakleti da se kockar nečemu ruga. Mora da ih je čuo malopre dok su raspravljali.

— Izgleda da još nije — odgovori on. — Jedan se predstavljao kao on, sa lažnom bradom, ali, sa njegovim oružjem. Edi, donesi fenjer — naredi momku.

Malo kasnije, mutna svetlost pala je na mrtvačko, skamenjeno lice elegantnog lupeža.

— To nije O'Nil — želeo je da bude siguran Ganter.

— Bez brade sigurno nije — odgovorio je Holidej, podbočivši se.

— Imate li pojma ko je?

— Mogu samo da nagađam...

— Nagađajte.

— Za O'Nilovu ulogu potreban je dobar glumac — reče kockar po sle kraćeg ćutanja.

— Glumac?

— Da! Neko ko će za dobar honorar odigrati ulogu Vinsa O'Nila za određeno vreme. Ako je to glumac, taj nije znao da će umreti ovako bedno.

— Izrešetan je s leđa — promrmrlja Lepet.

— O'Nil sigurno ne bi dozvolio da tako pogine.

— Toga se nisam setio — priznade Ganter — ali mi ni sada nije jasno čemu to? I gde je O'Nil? Gde je plen?

On nervozno protrlja bradu.

— Ostaje nam još Bjuvi, da nam ispriča koješta — dobaci Edi Berg sa strane.

— Ukoliko ga Hejs nije ucmekao.

Ganter ljutito baci na zemlju ne upaljenu cigaretu.

Kad se tome niko nije nadao, on žestoko raspali vrhom čizme nepomično telo pod sobom.

— Naći ću ja taj novac — pisnuo je izmenjenim glasom i posive log lica. — Neće me nadmudriti jedna obična hulja iz Feniksa! Ne zvao se ja Li Ganter...

Sejmi Lepet se instinktivno povuče. Činilo se da šerif nikada nije imao tako divalj izraz.

No, i to je potrajalo samo nekoliko časaka.

Taksonski čuvar zakona ponovo se uvukao u svoju kožu, pokriven debelim slojem ravnodušnosti i dvosmislenosti.

Dograbio je potom mrtvaca za noge i dovukao bliže vatri.

Onda je podavio krajeve svog dugog platnenog kaputa i seo na sedlo.

Ako je zurenjem u mrtvačevo lice tražio odgovore na pitanja koja su ga mučila, nije imao šanse da ih dobije.

Kockar je zauzeo svoje mesto na verandi, van domašaja svetlosti.

Kada je sve izgledalo lako, iskrsle su nepredviđene situacije za taksonskog šerifa. Begunci su se istrebili međusobno, Bjuvi utekao, a dve stotine hiljada dolara ležalo je skriveno negde u Valaku.

Da li uopšte u Valaku?

Ganter je bezizrazno gledao u leš. U stvari, nije ga ni primećivao; njegov pogled sada je bio prazan, pred navalom misli i pitanja.

Zašto je Ganter poturio svog dvojnika?

Da li ostali, zaista, nisu primećivali razliku između pravog vođe i ovog lažnog?

Da li je lažni O'Nil trebalo da za vede ostatak lupeža na krivi trag? Možda plen i nije bio skriven u avetinjskom gradu?

Možda je O'Nil poneo sa sobom na drugu stranu, a varkom odmahnuo ostale, kako s njima ne bi delio bogatstvo?

Sve je moglo da bude tako. Moglo je... ali nije moralo.

Povrh svega, na putu se zatekao stranac ledenog pogleda i paklenog trzaja. Da li je zaista slučajno, ili je i on imao jedan kraj konca O'Ni love igre?

Edi Berg je zaboravio na svoju utrnutu šaku, kada mu je puška izbijena iz ruku jednim jedinim metkom. Ugušio je u sebi sve izlive mržnje prema đavolskom strancu, ali se zaklinjao da će mu, kad-tad, smestiti među rebra komad olova.

Manuo se puške; sad se uzdao u svoj „bantlajn“, ne odvajajući šaku sa njegove izlizane drške.

Odjednom se začuo topot konja.

Li Ganter se očas našao na nogama.

Lepet i Berg su već imali u rukama koltove. I istovremeno se odmakli od sjaja vatre.

Taksonski šerif je, začudo, ostao na svom mestu.

— To je Hejs — reče.

— Kako znaš? — upita Lepet.

— Vatra se vidi izdaleka... Sva ko drugi bi se prišunjao. On ne.

Naprezali su oči prema zvuku ko pita.

Uskoro su ugledali jahače.

— Četvorica? — zapita se Berg, pogledavši u šerifa.

— Belac je Hejsov.

— Možda su skleptali Bjuvija? — zaradova se Lepet.

Šerif zakorači njima u susret.

Sad su jasnije očitavali.

Dvojica su bila u sedlima, dok su dvojica bila povaljena preko njih!

Garnetove obrve se sastaviše.

Isak Hejs je jahao ispred svih, vi sok i košcat, nalik na kaluđera u svojoj tamnoj košulji i tamnom ogrtaču.

Imao je trouglasto isposničko lice, šiljatu bradu sa nekoliko pramenova brižljivo ispravljenih dlaka i dugu kosu pod šeširom od krzna tekunice.

Čovek iza njega podsećao je na rvača. Imao je samo košulju, neku vrstu majice sa kragom ali bez rukava. Nabrekli mišice presijavale su se pri odsjaju vatre kao uljem namazane.

Nisko čelo nadmosilo se nad malim nos i izbačenu vilicu.

U desnoj ruci držao je kraj lasa. Ostatak se nalazio na jahaču ko me se nije videlo lice, ali, koga je sa svog mesta Dok Holidej prepoznao.

Nik Bjuvi je bio uhvaćen!

Hejs je sjahao i otresao sa ramena i rubova ogrtača naslage prašine i finog peska.

Potom je skinuo šešir i zagladio prореđenu kosu na ternenu.

— Imali smo peh, Li — kazao je muklim glasom.

— Je li to Venberg? — pokazao Ganter na nepomično telo preko se dila najudaljenijeg konja.

Hejs klimnu glavom.

— Naleteli smo na Bjuvija. Bratio se.

— Ubio je Venberga?

— Da! Nije ni pisnuo... Njegao nismo dokrajčili, misleći da imaš za njega neka pitanja.

— To ti je dobro — ozari se Ganter.

— Ali, i on je ranjen. Ne znam koliko će izdržati.

— Bićemo pažljivi — obeća šerif. — Skinite ga.

Dok su Berg i Lepet svlačili sa sedla Nika Bjuvija, Hejs je ćutke posmatrao leš kraj vatre. Nije ga prepoznao.

— Ko je to? — upita.

— Trebalo bi da je O'Nil.

— O'Nil? Je li to šala, Li?

— Možda samo tako zvuči...

Hejs je u nekoliko rečenica saznao na šta je naišla potera Lija Garneta.

Ni on nije mnogo mogao da pomogne.

Čovek sa zlatnim koltom nije bio Vins O'Nil.

Ali... ko je bio uopšte?

Za to vreme, Berg i Lepet su dovikli raskrvavljenog Bjuvija do vatre.

Neuspelom beguncu spala je sa „perćina“ vrpca i razasula kosu po ušima i ramenu. Sva dugmad na prsluku bila su pokidana, rukavi poderani, po rukama su se udvostručavale tamne brazde.

Po jagodicama je imao modre otekline.

Edi Berg pogleda u mišićavog Hejsovog pratioca.

— Je li ovo tvoja rukotvorina, Dudi Bile? — upita sa zloradim smeškom.

Mišićavko se samo nasmeja i na preže mišice, savivši laktove. Iskočili su poput topovskih granata.

— Je li ostalo nešto o sedlu? — pitao je Sejmi Lepet Hejsa.

— Ima nešto vode.

— Nisam mislio na vodu.

— Znaš da ne pijem viski dok sam na poslu, Sejmi — prekori ga ovaj. — Ožedneo si?

— Kao pustinja.

— Moraćeš da sačekas kišu — isceri se Berg.

Hejs je tek tada primetio kockara, naslonjenog na podnožje stuba. Izgledao je kao ucrtan u mrak. Da nije nosio blistavobelu košulju, za njega bi se moglo tvrditi da je deo noći.

— Novi?

Ganter odmahnu glavom.

Hejs oseti da taksonski šerif ima

razloga da o tome ne raspreda mnogo.

Ipak je kazao.

— Stranac... Slučajno se tu za tekao.

— Siguran si?

— Nikad ništa nisam siguran — kroz zube odvraća Ganter.

Eđi Berg sasu malo vode na Bjuvijevo lice.

— Pazi na njega — tiho mu dobaci Hejs.

— To radim stalno — smejuć se momak, željan da se revanšira Džordžijancu na onom hicu.

Njihov razgovor nije dopro do kockara.

Ali, on je po njihovim izrazima znao da im na neki način smeta.

Li Ganter čučnu kraj Bjuvija.

Begunac je jedno oko imao skoro zatvoreno. Preko mišica usecalo se laso. Bio je dovučen i ostavljen da leži na boku, a nije imao želje da se bilo kako uspravi.

— Pričaj — oslovi ga šerif bez bojnim glasom. — Sve po redu.

Umesto straha, Bjuvijevo lice se ispuni prezirom.

— Šerife, šališ se? — upitao je

— Ne umem da pričam...

— Šta umeš onda?

— Neka vas sve vrag odnese!

Berg zamahnu drškom kolta, ali ga šerifova ruka zaustavi.

— Da se nagodimo, Bjuvi: ti ćeš nam sve reći a ja ti obećavam neke blakšice na suđenju. Važi?

— Pijujem ja na to...

— Razmisli! Imaš pola minuta.

— Nemam šta da kažem, šerife. Ne znam ništa više od tebe.

— Znaš li šta si uradio? Ubio si predstavnika zakona.

— Samo sam se branio.

— Niko ti to neće verovati — podsmehnu se Ganter. — Najbolje da se nagodimo. Razmisli!

— Ko mi garantuje nagodbu?

— Ja!

Bjuvi napravi kiseli izraz.

— Čekaš samo da lanem, pa da me dovršiš — dobacio je ironično.

— Uostalom, šerife... nemam nikakvu priču. Vins O'Nil je mrtav. I ostali...

— Ti nisi, vidim.

— Ne nadam se ničemu — prostenja Bjuvi, hvatajući vazduh. — Vaši kerovi su me načeli... Prokleti bili!

Garnet uputi pogled prema Dudi Biliju, ali to je bio više podrugljiv nego prekorevajući izraz.

— Čuli smo da si tražio plen u Valaku?

— To nije teško pogoditi... — i kezio se Bjuvi. — Velika lova, šerife, ali, nema je...

— Ti znaš gde je?

— Da znam, ne bi me uhvatili.

Isak Hejs je, još uvek gologlav, stajao i pušio.

Futrola velikog revolvera nalazila mu se ispred desnog boka, oslanjajući se na stomak.

— Da ga ja preslišam, Li? — predloži on.

— Ne — odbi šerif. Naslućivao je da Bjuvi predoseća smrt. Nije želeo da nasiljem sasvim zaklopi usta O'Nilovom pajtašu.

— I ti si nasamaren, Bjuvi — mirno mu se obratio taksonski še-

rif. — Otkud znaš da je plen u Valaku?

— O'Nil je rekao. Poveo nas je sve... A zatim smo pošasavili i po čeli da se ubijamo... Mislili smo: dve torbe novčanica treba zadržati samo za sebe. Bez deobe. I šta je od svega ispalo? Ništa! Ali, novac je ovde...

— Gde? — naže se Ganter.

— Ovde, ali ne znam tačno gde — cerio se lupež.

— Možda je O'Nil slagao?

— Nije...

— Ni ti nisi siguran u to što govoriš, Bjuvi.

— Siguran sam. O'Nil je ovde sklonio novac, mi smo ga sačekali i odljahali... Posle smo nanovo došli ovamo... Da podelimo.

— Ko je otpočeo?

— Logan... Imate li pojma, šerife, ko je iz banke pomogao Vinsu da „digne” dve stotke?

— Iz banke? — izmenja brzo Ganter pogled sa Hejsom. — O čemu govoriš, kopile? — razbesne se.

Bjuvi se zadovoljno cerekao, odižući glavu sa zemlje.

— Zar mislite da se može tek tako iz Centralne banke izneti dve stotine hiljada dolara?... Ha! Neko mu je pomogao...

— Ko? — naže se Hejs.

— Pitajte Vinsa.

— Možda i hoćemo — mirno mu uzvratiti Ganter. — Bogami, hoćemo!

— Gde, u paklu? — cerio se Bjuvi.

— Nije on u paklu, budalo — doviknu Lepet, kome se grlo sve

više sušilo od pomisli na viski. — Ko zna gde je...

Desna Bjuvijeva obrva se izdiže. Nešto nije bilo u redu.

— On je mrtav — reče.

— Gde je? — upita Garnet. — Ovaj ovde? — pokaza na telo, nedaleko od begunca.

— Da... Izrešetan je kao sito.

— Gluposti! Kako ste mogli da se ubijate pre nego što vidite novac?

— Logan nije izdržao — prisećao se Bjuvi, sklopivši oči. — Kada se Vins uputio prema zgradi, mislio je da će lako naći plen...

— Kojoj zgradi? — prenu se Hejs.

— Nije važno — iskezi se kroz bradu lupež. — Ja sam je pretražio, i ništa...

— Reci koja?

— Možda će meni poveriti? — umeša se Dudi Bil i steže pesnice. Međutim, činilo se da na Bjuvija više ništa ne može da ostavi utisak. Pa, ni preteće šake Dudi Bilija.

Glava mu nanovo klonu na tle.

— Ispravi ga — naredi Ganter Hejsu.

Ovaj dograbio svojim dugim, mršavim rukama klonulog pljačkaša i postavi da sedi. Ali, Nik Bjuvi niza to nije imao snage.

Samo je otvorio oči.

— Pogledaj — pokazao je Ganter na telo kraj vatre — misliš da je ovo Vins O'Nil? To misliš?

Bjuvi ne odgovori.

Šerif iz Taksone jednim zamahom okrete leš na leđa.

— Još uvek tvrdiš da je on? — upita Ganter.

Bjuvi je zurio u to lice, kao da ga vidi prvi put.

— Kakav je to trik? — proste-nja.

Ganter izvadi iz džepa namotu-ljak i razvi ga pred ranjenikovim oči-ma. Zatim laganim pokretom pri-le-pi lažnu bradu na mrtvačevo lice.

— Sad je on — reče — sad ni-je — dodade i skide „bradu”. Neko liko časaka je uživao u Bjuvije-vom zaprepašćenju.

— Ne razumem — zakrkljao je lupež. — Koga ste to podmetnuli?

— Podmetnuli su tebi i ostalima — prekide ga Ganter. — Povučeni ste za nos! Plen nije u Valaku.

— Nije? — histerično se zasma-ja Bjuvi. — To je neka podvala, priznajem, ali... Novac je ovde!

— Gde?

— Pokazaću vam — odjednom reče Bjuvi. — Samo mi popustite laso... Boli me.

Ganter dade znak Hejsu.

Sevnuo je nož, i konopac se sro-za niz Bjuvijeve klecave noge.

Nekoliko trenutaka je trljao mi-šice, klataći se na petama svojih prljavih, nabranih čizama.

Pogledao je u Budi Bilija, izdr-žavši njegov napregnuti izraz, ko-ji iščekuje akciju. S druge strane, Isak Hejs je pušio, zadovoljan isho-dom.

Plen je bio na dohvatu.

Edi Berg se cerio.

Sejmi Lepet je nadlanicom pre-vukao preko sasušanih usta.

Jedino je Li Ganter manje vero-vao u Bjuvijevu spremnost da im

pokaže skrovište dve stotine hilja-da dolara iz taksonske Centralne banke.

— Koja zgrada? — upita šerif.

— Nije kuća, šerife — istisnu Bjuvi — već ambar.

— Koji?

— Onaj tamo — nasumce poka-za lupež iza sebe.

Svi su uprili poglede u tom prav-cu.

Nik Bjuvi se pognu i skoči.

Bio je to očajnički pokušaj da iz begne najgore!

On je znao da se neće iščupati živ iz ruku ovih zvezdonosaca.

Pogotovu posle onog puškara-nja, u kome je slučajno zakačio je dnog od pomoćnika i na mestu ga ubio. Na Zapadu se život policaj-ca vrednovao drukčije od ostalih. Bio je to u najmanju ruku dvo-struko teži prestup.

Bjuvi je bio ranjen, izudaran, ma-laksao.

Pa ipak... Nadao se da će us-peti. Bilo mu je potrebno nekoliko sekundi iznenađenja i jedna puška.

Zatim jedan konj... I ništa vi-še!

Bjuvi je naleteo na Lepeta.

Učinio mu se najmanje opasnim, a imao je pušku.

Pomoćnik taksonskog šerifa je jauknuo, udaren laktom pod grlo.

Ispustio je pušku.

Bjuvi se sagao, dograbio, zatim odgurnuo iznenađenog Hejsa u stra-nu.

Bila je to njegova greška!

Umesto da cev otetog oružja ok

rene na članove potere i razoruža ih sve, Bjuvi je pohitao prema ko njima, u ludoj želji da odjaše što dalje i odnese sa sobom misao o gomili dolara iz banke.

Edi Berg se prvi povratio od iz-
menadenja.

Iako su mu vidik zaklanjala ši-
roka leđa Lija Gantera, koji se sa-
plitao o palog Lepeta, on je istr-
gao „bantaljn” i s uživanjem na-
ciljao u begunčeva leđa.

— Čekaj — zaurao je šerif, pre-
dosećajući da Berg nema nameru
da promaši.

Njegova opomena stigla je pre-
kasno.

Olovo se zarilo u Bjuvijeve pleć-
ke i prosto ga saseklo.

Pao je licem u pesak.

Ostao je nepomičan.

Tiho psujući, Ganter dotrča do
njega i okrete ga prema sebi.

Nik Bjuvi je izdisao.

Rana je bila smrtonosna. Ganter
je osetio pod šakom kako ga obliva
vrela ranjenikova krv.

Bjuvi je otvorio oči. Licem mu
se razli nešto nalik na smešak.

— Prokleti... da ste... — bi-
lo je poslednje što je rekao.

Ganter ga s gađenjem ispusti.

Poslednji iz petorke Vinsa O’Ni-
la otputovao je u pakao. Da li je
sa sobom odneo i tajnu skrivenog
novca? Ili je želeo čutanjem da od-
loži svoj kraj, u nađi, da pobegne
i jednog dana se vrati po torbe.

— Je li mrtav? — zapita Hejs.

— Nije nikada bio mrtviji — od-
govori Ganter i ustremi se na Ber-
ga. — Zašto si pucao?

— Zašto? Pa... imao je pušku,

i bežao... — zbuni se momak, još
uvek držeći zadimljeni „bantlajn”.

— Prokleta narav! — prasnua še-
rif. — Rekao sam ti da dva puta
razmisliš pre nego što potegneš?

— Ali...

— Ranjen nije mogao daleko —
kipteo je dalje Garnet — a sada
nam niko ništa više ne može reći
o plenu...

Hejs se umeša.

— Edj je spontano reagovao, Li.
Čak sam i ja hteo da interveni-
šem, da me nije odgurnuo.

— Prokletstvo, izgubio sam vaz-
duh — škripao je Sejmi Lepet sa
zemlje. Dlan je držao pod grlom,
kao da odatle čupa kiseonik. — Da
vim se... Ima li neko gutljaj vis-
kija?

Ganter se vrati do vatre i poja-
ča je bacanjem novih komada gra-
nja i trske.

Onda je stavio šake na leđa i du-
gi, čuteći, buljio u plamen.

— Pomenuo je ambar — ogilasi
se Hejs, dodirnuvši šerifovo rame.
— Možda nije lagao?

— Možda!

— Ne veruješ?

— Verujem da je hteo da nam
skrene pažnju — turobno je odvr-
atio Li Garnet. — U svakom sluča-
ju, trag se ovde završava. Tražiće-
mo ujutru.

— A O’Nil?

Ganter sleže ramenima, očito
neraspoložen.

— Taj se sigurno negde u blizini
dogovorio sa zamenom — nagađao
je. — Napustio je za trenutak dru-
štvo, izmakao se, a onda na njego-
vo mesto upao ovaj lažni.

— Kako? U istom odelu, s istim koltom i opasačem?

— Odelo se može sačiniti, a razmena oružja potraje minut. Možda i manje.

Uskoro se vatri približiše i ostali.

Ganter ih pogleda redom.

— Berg, pokupi konje i odvedi u onaj ambar tamo. Ti, Dudi Bile, bićeš na straži do ponoći. Smeniće te Lepet. Spavaćemo svi na okupu, u zoru... ćemo na posao.

On skrenu pogled prema mestu gde se nalazio čovek iz Džordžije.

Ali, njega više tamo nije bilo!

Ganter spusti ruku na kolt.

Taj pokret ne izmače ostalima. Odjednom, svi su reagovali isto.

V

— Utekao je! — povika Berg.

— Kako? — natušti se Ganter.

— Sad je tu stajao i pušio... Tražite ga!

— Trebalo ga je... — promumla Lepet.

— Zaveži! — preseče ga šerif. — Zapamti da nosiš značku, žgoljavko! Utuyi to u glavurdu!

Berg se rastrča preko ulice.

Kolt duge cevi ličio je u njegovoj ruci na štap.

Sejmi Lepet podiže visoko fenjer i krenu za njim. Hejs i Dudi Bil se uputiše na drugu stranu.

Samo je Li Ganter ostao kraj vatre, zamišljen.

Čulo se struganje čizama o podo ve, ponekad bi promakla koja udaljena psovka, svetlost fenjera bi ne

stajala i izbijala kroz otvore i pukotine.

Iza sebe, Li Ganter začu šum.

Oseti kako mu se uz kičmu penju žmarci.

Međutim, bio je dovoljno mudar da se ne laća ni oružja ni panike.

Mirno se okrenuo... i ugledao Holideja.

Kockar se nalazio kraj vatre, podižući ugarak da njime pripali cigaretu.

Ganterova ruka, mahinalno skliznuta pod kaput, vratila se napolje.

— Tražimo vas — rekao je. — Kuda ste nestali?

— Naručivao sam sobu za sebe — odgovori ovaj mirno.

Ganter je pogledao oko sebe. Nijednog njegovog čoveka u blizini: raspršali su se kao jato vrabaca u poteri za strancem.

On se osmehnu kiselo.

— Preporučio bih vam da se ne udaljavate, mister — rekao je posle kraćeg ćutanja. — Ne naređujem, samo preporučujem.

— Prihvatam — odgovori kockar — ali, samo do jutra.

— Slažem se!

— Da li ste na spratu ili u prizemlju?

— Prizemlje! Imam i kupaonicu, ali bez vode. Zar ste vi na straži, šerife?

— Ne!

— Volite usamljenost?

— Rekao sam da vas tražimo. Moji ljudi pretresaju sve kuće.

— Šta sam skrivio?

— Ništa... Jednostavno, hoćemo da vas imamo na oku ove noći.

Stvari su postale zamršene, mister, priznaćete i sami.

— Mene se sve to ništa ne tiče — odbi ovaj nekoliko kolutova dima. — Ni novac, ni potera. Idem za Takson i to je sve.

— Čuo sam već — smrče se Ganter. — Ali, imajte u vidu da smo samo vas zatekli pored leševa. I čuli samo vašu priču.

— Optužujete me?

— Zasad razmišljam glasno. Sve dovde bilo mi je jasno. Našli smo O'Nilovu družinu, ali, umešao se njegov dvojniki. I to me zbunjuje.

— U stvari, šerife, vas muči novac?

— Tačno! U vezi njega, samo dve stvari: da li je ovde, ili nije. Po momme: on je ovde. I ja ću ga naći.

— A ako nije?

— O'Nil nije lud da sa sobom nosi plen. A njegova družina je znala da ga je ovde sklonio. Zbrka na staje kasnije, kada se umešao dvojniki. Da nisu počeli da pucaju jedni na druge, da li bi taj dvojniki zaista iskopao odnekud torbe?

— I da li bi u torbama bio novac?

— Ko zna? Možda i ne bi... U tom slučaju, dvojniki bi stradao pre nego što bi skinuo lažnu bradu.

— Zamorno je o tome razmišljati, šerife, ali, takav je posao čuvara zakona.

— Ja ipak mislim da je O'Nil računao na to da će se njegovi ljudi potući među sobom oko novca. Ve rujem, da bi oni počeli da pucaju pre nego što bi i zavirili u torbe. A

za to vreme, dvojniki bi ili utekao ili otkrio svoju igru.

— To bi bilo opasno.

— Da... U svakom slučaju, vi-dećemo se ujutru, mister.

— Biću odmorniji od vas.

Holidej se udalji prema širokoj, ulegloj zgradi koja je mogla da služi nekada kao gostionica ili prodavnica. Ispred ulaza nalazio se njegov šarac, ovog puta osedlan.

Samo što je kockar izmakao, iz polusenke izroni zadihani Edi Berg. Pratio ga je Sejmi Lepet.

— Nema ga nigde — procedio je mladić.

— Našli smo samo njegovog konja, ali...

Li Ganter sačeka da mu se pridruže Hajs i Dudi Bill.

Pomislio je da nije u redu to, što četvornici njegovih ljudi stranac izmiče kao dim, pojavljuje se nečujno kraj vatre, prupaljuje cigare tu i ponovo odlazi natrag.

Činilo se da se namerno poigrava reputacijom čuvara taksonskog zakona.

Šta je to nosio sa sobom?

Kakav je to ledeni mir?

Čime to razoružava ljude oko sebe, iako ne govori suviše, iako se ne razmeće pokretima, iako ne pre ti, ne podseća...

— Li, šta je s tobom? — prenu ga Hejs. — Ništa ne kažeš?

— O čemu? — upita ovaj, sedajući na sedlo.

Hejs pogleda u Lepeta, ovaj u Berga.

— On je tu!

— Tu? Gde?

— Otišao je da spava — pokaza Ganter prema zgradi za koju je bio labavo privezan kockarev ždre bac. — Razgovarao sam s njim...

— Kako? — smrče se Hejs. — A mi smo...

— Znam šta ste vi — odmahnu rukom šerif — a znam i šta ćete noćas. Moramo ga ukloniti!

— To odavno govorim — ozari se Edi Berg i lupi šakom po futrolji svog „bantlajna”.

— Jesi li nešto proključivao? — interesovao se Hejs.

— Nisam! Ali, mene retko vara osećaj. On nam samo smeta.

— Čekaćemo da zašpi — predloži Dudi Bil i ispruži svoje mišićave ruke.

Instinktivno su pogledali prema označenoj kući. I snizili su glasove.

— Zna li šta sam osetio? — ja vi se Sejmi Lepet. — Osetio sam... brendi!

Lepetove nozdrve se žudno raširiše i pri vatri mu zenice bljesnuše poput zvezda.

— Šta lupaš? — brecnu se Hejs. — Kakve to ima veze?...

Lepet sklopi šake i sastavi vrhove prstiju.

— Mora da ima kod sebe neku bočicu s tim božanskim pićem — rekao je svečanim glasom. — A ja sam... žedan! Prema tome, moj je!

Ganter ga odmeri.

— Ti ćeš da se obračunaš?

— Hoću! Za brendi ću ga poslati ne u carstvo snova nego u sve vražnje kotlove pakla!

— Neka bude — prihvati Ganter.

— Ali, budi oprezan. On je opasan.

— A mene zovu Sejmi „lisac” — isceri se ovaj.

— Pošto sam ja na straži, biću u blizini — dodade Berg.

— Ne želim da posumnja — tiho ga odvrati šerif. — Hoću samo da nestane. Novac moramo naći što pre.

Isak Hejs pogladi svoju duguljastu bradu i zavrte vrh. Pomisao na gomilu dolara ispunila ga je neočekivanim blaženstvom.

— Moramo samo dobro tražiti — reče.

— O' Nil je lukav — naglasio je Ganter — i mora da ga je sakrio na takvo mesto na koje se najmanje sumnja.

— Zašto?

— Iz dva razloga: možda je verovao da ga potera neće sustići u Valaku, a možda iz čiste logike, da je najbolje skrovište ono koje je na dohvat?

— Ja ne razumem ništa — priznade Dudi Bil. — Gde ga je onda sklonio?

— Pod tvoj šešir sigurno nije — nasmeja se Berg.

— Ima nas pet — podiže glavu šerif. — Prevrtićemo Valaku do podneva. Sravnitićemo ga sa zemljom ako treba...

— Tako je!

Garnet izvadi džepni sat iz spoljnjeg džepa kaputa.

— Kad bude smena — okrete se prema Lepetu.

VI

Edi Berg je s vremena na vreme podsticao vatru.

Na njegovu nesreću, zgrada u kojoj se nalazio kockar, bila je van domašaja njegovog pogleda.

Sve što mu je preostalo, bilo je da osluškuje.

Sejmi Lepet se verovatno već išu njao iz ambara.

„Lisac“, kako su ga nekada nazivali desperadosi iz Sokoroa, iskrao se iz ambara, zaobišao dve najbliže ruševine kuća i našao se du boko u pozadini bivšeg saluna Valaka.

Misao na brendi potisnula je sve drugo, pa i urođeni osećaj pred opasnošću.

Lepet nije mogao dugo da izdrži bez pića. Međutim, sve njegove zalihe „istopile“ su se tokom osmo dnevne potere. Te večeri, njegov izoštreni nos „namirisao“ je brendi u nekom od Holidejevih džepova.

Zgrada pred kojom se našao sa stajala se, izgleda, od mnoštva rupa i otvora. Kroz jednu pukotinu video je odsjaj vatre i senku Edija Berga.

Kockarev šarac kao da je promolio glavu kroz prozor na drugoj strani. Kratko je zarzao, a potom se udaljio.

Sejmi Lepet izvuče kolt.

Mesečina se provlačila kao nožem isečena.

Prazno predvorje, ragastov bez vratnica, razasrto ćebe na podu... Ugledao je par čizama!

Ništa se nije čulo.

Na čizme se nastavljao prekrivač, a sasvim gore video obod strančevog šešira.

— Hej, pst! — istisnuo je Sejmi Lepet što je mogao tiše.

Očekivao je da će se stranac trgnuti, ali, uzalud.

„Liščevo“ lice se razuveč u osmejak.

Pazio je da daske pod njim ne škripnu.

Ispred sebe je prvo izbacio kolt; trebalo je samo da pritisne obarač i gotovo! Međutim, metak bi na nesreću mogao da pogodi i brendi!

A to bi bila neprocenjiva šteta!

Potrazio je pogledom opasač, o nešto okačen. Nije ga video; čovek je verovatno spavao sa svim onim na sebi.

— Stranče? — došapnuo je ponovo Lepet.

Nije ga čuo.

On zakorači i začas se nađe nad pokrivačem. Zamahnuo je...

Iznenada mu se nešto učini sumnjivo!

Nije uspeo da spusti udarac. Tu je bilo suviše malo prostora za udar. Levom rukom je odigao pokrivač — i zatekao samo pod!

Stranca nije bilo!

Ostavio je svoje čizme i šešir, ka ko bi izgledalo da liči na spavača. Zaboravio je na brendi, iznenada svestan da se „upecao“.

Iz tame je dopro zvuk. Poznati zvuk obarača.

Lepetova ramena se skupiše, kao da očekuju ubod. Nije smeo da proslavi. Bio je na nišanu!

— Ispruži prste, burazeru —
podseti da metalni glas.

— Ne pucajte — brzo odgovori
„lisac”. — Ja... došao sam...

— Vidim — rekao je još uvek
nevidljiv stranac.

Lepet je jezikom obliznuo sasušene usne.

— Ja... — mucao je — mene su poslali da vas likvidiram.

I sâm je bio iznenađen sopstvenom izjavom. Ali, teško se prisećao nekog prikladnijeg.

Uostalom, zatečen je sa koltom i očiglednom namerom da nasrne na stranca. To što ga je ovaj očekivao, to je već bila druga priča.

I to prilično neobjašnjiva.

Seimi Lebet je još uvek stajao podignutih ruku, pogrbljen, utišan i napregnut.

Zatim se prisetio rzanja strančevog konja i to doveo u vezu sa Holidejevom oprežnošću. Setio se, takođe, Ganterove opomene da je stranac opasan.

Međutim, opsednut mislima na brendi, zaboravio je na predostrožnost.

— Nisi uspeo — podseti ga kockar. — Zašto su te poslali po mene?

— Ne znam... Smetate im. Oni... Oni hoće na miru da traže plen.

— Oni su računali da nećeš uspeti — dodao je kockar — a to je jedan manje za dobu.

— Nije istina!

— A šta je istina?

— Ja... Najviše sam došao zbog Brendija. Osetio sam da ga imate,

a ja... izgubim glavu ako ga nemam dan ili dva. To priznajem!

— Šta je trebalo da radiš sa mnom? — zapita oštro Džordžijanac.

— Trebalo je da nestanete — odgovorio je Lepet, tražeći bilo kakvu mogućnost da se spase. Vikom ne bi dogurao daleko: možda bi ga Berg čuo, ali, zato bi pretrpeo udarac drškom a možda i olovom. — Ja... nisam hteo da vas ubijem već samo onesposobim.

— A onda me zakopate u pesak, a?

Lepet sleže ramenima.

— Biće najbolje da zaboraviš na mene — predloži Holidej.

— Kako?

— Zar nisi žedan? Sad ne motre na tebe, uziaši i kreni za Takson. Do jutra ćeš se vratiti...

— Nisam lud — trže se „lisac”. — Ganter bi me ubio.

— Birai: krčma puna žena i viskija, ili kopanje i prekopavanje u Valaču po suncu.

— Ne volim da se zameram Ganteru...

— On misli na novac. A ti? Slušaćeš naređenja a noćas će viski da teče potocima u „Saguaru”...

— „Saguaru”? Poznajete taj lokal...

— Naravno! Osim toga, ako Ganter ne nađe ovde novac, produžiće dalje. I neće trpeti ljude koji piju, samo frezne.

— Šta hoćete time što me nagovarate?

Holidej nečujno spusti „linkoln” za pojas.

— Nemaš više izbora, burazeru — rekao je smrtonosnim zvukom. — Napao si me, i ja ću te ubiti u samoodbrani. Šerif ti neće pomoći. Izjaviće da s tim nema ništa. Da pere ruke, jer on je zakon.

Lepet je sada jasnije video Bergovu siluetu kraj vatre.

Momak je, izgleda, postajao sve nestrpljiviji. Lepetovo bavljenje u daščari odužilo se više nego što je računao.

Holidej kao da je pogađao Lepetove misli.

— Odlučuj se dok nisu krenuli po tebe.

Lepet oseti miris brendija, jasnije nego ikada. Kockar je namerno izvukao malu, pljosnatu bočicu iz džepa koliko da njom nadraži pomoćni kove nozdrve.

To je, izgleda, prevagnulo.

Seimi Lepet nije bio veliki karakter kada se ticalo mogućnosti da se nađe uz viski.

— Možda si u pravu, stranče — nakašljao se Lepet. — Oni mogu da nima da tražaju i da ne nađu novac. A ja... Idem po konja.

Holidej izroni iz tame na oskudnu svetlost, koja je podrhtavala kao produžetak velike vatre iza Edija Berga.

— Ne okreći se — opomenu ga Dok. — Jahaćeš, ali bez kolta.

— Kako? Kroz pustinju? Trideset milja...

— Imaš pušku o sedlu.

On pognute glave krenu prema otvoru kroz koji je malopre prošao.

Nije se osvrtao.

Holidej je bio siguran da će Lepet odjahati za Takson, ili bar na neki ranč u okolini kako bi našao piće. Međutim, tipovi kao ovaj pomoćnik šerifa nisu voleli da piju bez društva.

A društvo se moglo naći u Taksonu.

Za trenutak, „lisac“ je zaboravio na dolare, na Gantera, Berga i ostale. Nadao se da će možda stići ujutru natrag u Valako.

Kockar je stajao kraj nekadašnjeg prozorskog otvora i osluškivao.

Nije dugo potrajalo, a prigušeni tonot konja trgao je stražara.

Edi Berg se okrenuo prema tom zvuku, a onda u pravcu Holidejevog skrovišta. Puška u ruci odskočila je visoko.

Ali, umesto da se uputi tamo, momak zaobiđe plamen i nestade u tami.

Mora da je otišao po naređenje, pomisli kockar.

On nazu svoje čizme, stavi šešir na glavu i pokrivač smota u ugao.

Predsećao je da će ova noć biti prilično nemirna.

Uskoro je primetio zdepastu figuru Edija Gantera.

Oko njega su landarali krajevi dugog platinenog kaputa i čuo se zvon limenih zvezdica na šeširu. Pratio ga je Edi Berg s otkočenom puškom.

Šerif iz Taksona je, očigledno, pretpostavljao da Holidej ne spava. Banuo je prilično bučno u daščaru. Nekoliko časaka su se njegove oči navikavale na polusenke, da bi us-

koro primetio obris vitke, figure čoveka iz Džordžije.

— Mogli ste me nagaziti da sam spavao — primeti hladnokrvno kockar.

— Gde je Sejmi? — upita Ganter.

— Zar treba da je ovde?

Ganter je oćutao.

Njegov najmlađi pomoćnik je već zavirio u sve uglove, ali, ne trudeći se da otkrije ništa naročito.

— Hoćete da kažete da ga niste videli? — upita šerif. — Da ga niste... preplašili?

— Ne razumem — slegao je ramenima kockar. — Da li ste ga vi poslali kod mene?

Činilo se da oboje misle na isto.

U svakom slučaju, Li Ganter se pravio nevešt. Njegovo je bilo da ispituje i da sumnja. Imao je gomilu razloga da se Holideju „popne na glavu“, ali ga je uvek zadržavala neobjašnjiva blizina opasnosti, što je zračila od zagonetnog stranca.

— Možda ste očekivali još neki leš, šerife? — upitao je Holidej.

Ganterovo lice se malo izdužilo.

— Mister — rekao je polako — Sejmi Lenet je poznat kao prijatelj Kapljice. Teško izdržava dane a da je ne okusi.

— Čuo sam o tome...

— On je, kaže, osetio miris brenčija kod vas — nastavi Ganter. — Nije izdržao, krenuo je da pozajmi koji outlija. Tako nam je kazao.

Holidej razvuče jedan kraj usta u kratak osmejak.

Vraga je došao, pomisli. S isuka-

nim revolverom, spreman da ga mlatne po lobanji, a možda i zauvek uspava.

On je više pazio na Berga nego na šerifa.

Momak je bio nestrpljiv; da je Ganter samo mahnuo rukom, taj bi bez razmišljanja pritisnuo obarač svoje puške.

— Poslednji put vas pitam: gde je Lepet? — pojačao je glas čuvar zakona iz Taksona.

— Odjahao je — odgovori kockar.

— Kuda?

— Za Takson!

— On je lud — javi se Edi Berg. — Lud je... Obojica su ludi! Li, Sejmi ne bi smeo tek tako da...

— Zašto je odjahao? — pitao je Ganter.

— Kaže da je ožedneo.

— To je sve?

— Zasada, šerife...

Ganter se približi prozorskom otvoru, zureći u plamen koji se oti-
mao pepelu ali sve više trnuo.

— Tu nešto smrdi — ponovo će Edi Berg, s mržnjom odmeravajući kockarevu siluetu. — Poći ću da ga stignem i...

— Nikuda ti nećeš poći — odmahnu glavom Ganter. Izgledao je zamišljen. — Nevolje nailaze — nastavio je potom. — Sejmi će se sigurno napiti... a kad se napije on brcnjava!

— Ne verujem, Li — nije se dao Berg. — Sejmi će uzeti samo nekoliko boca i odmah se vratiti. Videćeš!

— Taman posla! — iznenada se ražesti šerif. — Taj nesposobnjaković će svima javiti da se novac nalazi skriven u Valaku... I sutra će ovamo da slegne karavan besposličara, revolveraša, lovaca...

— Sve ćemo ih vratiti natrag — dreknu Berg.

— S kakvim pravom? — okrenu se ljutito Ganter. — Ne možeš ih hapsiti ili ubijati. Oni će doći pod ko zna kakvim izgovorom, a krišom će tražiti plen.

— Badava — nasmeja se Berg — mi ćemo se pre toga zgrabiti...

— Misliš?

Ne nekavši više ni reči, Li Ganter se okrete na peti i napusti prostoriju.

Berg je još uvek začikivao Holideja.

Ali, uzalud.

— Šta te muči, sinko? — upita ga Džordžijanac.

Edi Berg pomodre, no, u tami se to nije opazalo. Ipak, uspeo je da se savlada.

— Platićeš mi jednom — obeća mu kroz zube.

— To znači nikad — dobaci ovaj. — Hajde, sinko, stigni šerifa i obriši mu čizme.

Momak je osetio da ovaj izazov ne bi doneo ništa dobro po njega. Uprkos tome što je nosio značku i pripadao Ganterovoj pratnji, sam sebi je izgledao nemoćan pred smrtonosnim zračenjem ovog nepoznatog, zagonetnog, čudljivog stranca.

Imao je pušku, „bantlajn” i tek-saški kolt, pa ipak... nedostajalo mu je ono najvažnije: brzina.

Brzina kojom ga je te večeri začarao Dok Holidej, izbivši mu jednim hicem pušku iz šake.

Ali, Berg se nije zanosio svojom eksplozivnom naravi. Umeo je on i da počeka.

Zato je izišao bez reči, ali je za sobom ostavio preteći muk.

Holideju se uopšte više nije spavalo.

Zapalio je cigaretu i izišao na trem. Oko vatre nije više bilo nijednog stražara.

Ali su svi otišli na spavanje, ili su se skupili i dogovaraju se.

Sve je najednom postalo i suviše tiho.

Kao da se i samo nebo promenilo, postalo vraški hladno, odbojno, preteće.

Velika vatra jenjavala je pod nalletima tame.

Oblaci su zaklonili mesec.

Džordžijanac je odnekud osećao na sebi nečije pogleda. Da li su ga to „bockale” oči čuvara zakona?

I uopšte, jesu li one metalne značke zaista prave, na pravim grudima?

Odjednom je zaključio da ga motre.

Imalo je dovoljno tamnih otvora i šupljina kroz koju bi mogli da proture cev i da ga likvidiraju.

Onaj Lepet... sigurno se nije prišunjavao na svoju ruku da ga udesi. Poslali su ga.

Sada ih je četvorica.

Četvorica i on, sam.

Između njih iznenada je iskrasao zid.

Iza tog zida oni su bili bolje razmešteni. Imali su ga jasno, na oku.

Natrag nije želeo.

Ne odajući podozrenje, čovek iz Džordžije je ispuštajući kolutove dimova lagano hodao u pravcu svog šarca.

Izgledao je odsutan, ali, on je brojao korake.

Ne, nije se varao.

Motрили su ga.

Ivica rasklimatanog trema bila je na domaku. Ako se sa nje ne vrati natrag već zakerači na zemlju, pucaće!

A od ivice do šarca delilo ga je nekoliko jardi, tri najviše. Dovoljno za isto toliko skokova, ako mu dozvole.

Da li se, ipak, varao?

Ispustio je poslednji dim i zavitalao opušak visoko u luk.

Posmatrao je kako se propinje prema nebu, a zatim vrtoglavo spuštao nadole; čim je dotakao tle, utrnuo je.

Kockar tiho zviznu kroz zube.

Šarac podiže glavu.

On zakorači...

Više instinktom nego čulima oslušnuo je zvuk obarača. Onda je grmnula puška, verovatno iz ruke Edi ja Berga. Krajevi kockarevog kaputa su suknuli u stranu dok se bacao prema uglu daščare.

Nije vredelo uzvraćati.

Novi hici, ovog puta iz još jedne

puške i kolta zapraštali su prema njemu.

Ždrebac zanjišta i prope se. Snažno je povukao i skoro istrkao stub za koji je bio svezan. Medjutim, uspelo mu je da sklizne uzdu.

Holidej, začudo nepovredjen, stiže do njega.

U jednom skoku se bacio u sedlo.

Dok je grabio uzdu levom, a desnom se mašao „linkolna“, osetio je žestok udar po čelu.

Pogodjen!

Samo to mu je sinulo kroz mozak.

Šarac je jurnuo ne čekajući znak.

Holidejeva ruka klonu sa drške ukrašene slonovačom. Srozala se niz telo kao oduzeta. Pao je konju na vrat... i izgubio svest.

VII

Otvorio je oči, i odmah sklopio zaslepljen vrelinom i plavetnilom neba.

Ostao je tako, nepomičan. Polako je pokušao da se svega seti, ali nije mogao dalje od Valaka. To je bilo poslednje u mislima: noć pucnji, skok na šarca i...

Žmirkajući je rastvorio trepavice. Malo ukoso, primetio je Miga. Verni ždrebac mu je pravio senku, ali samo do vrata. Glava mu je bila izložena pustinjskom suncu.

Protegao je prste na rukama.

Bili su u redu.

Podigao je glavu i osetio laku nesvesticu. U stvari, žignulo ga je iznad obrve.

Dotakao je to mesto šakom. Pod prstom se našla lepljiva masa.

Krv...

Šta se sve u medjuvremenu desilo?

Pogledao je oko sebe: pesak, sprženo rastinje i kamen.

Vreme: prepodne, ne više od deset. Nije znao koliko je ležao, niti koliko ga je šarac nosio na sebi dok nije pao sa sedla.

Njegov opasač bio je tu, koltovi, sve ostalo... To je značilo da ga poštera iz Taksona nije sustigla, inače bi ga možda razoružala i dotukla.

Podlaci su hteli muški da ga se reše.

Pucali su iz mraka, bez opomene, bez milosti. Iza šerifskih znački krlili su se obični lupeži kojima je misao na dve stotine hiljada dolara oduzela razum.

Holidej se podiže, nesiguran, oslonivši se laktom na Miga.

Varali su se ako su mislili da je gotovo!

Otresao je sa sebe prašinu i dohvatio torbu od krokodilske kože, okačenu o sedlo. Od nje se nikada nije rastajao.

Uspeo je da crvenkastom tečnošću očisti ranu i nanese nekog belog praha. To je bilo sve što je trenutno mogao da učini za sebe.

Metak ga je okrznuo i onesvestio, ali, po svemu sudeći, neće ostaviti nekog traga.

A to je značilo da će morati da uzjaše.

Pravac: Valako!

Kockarevo lice nije odavalo ni bes ni osvetu. Ostalo je naizgled bezizrazno, možda nešto tvrdje nego obično. Otkacio je čuturicu presvučenu kožom i sasuo malo zamlaćene vode u grlo.

Sudeći i po tragovima koje je za sobom ostavio šarac, ležao je na tom mestu najviše čas, ili dva.

Jedan lešinar je napustio kružnje čim se čovek na zemlji pridigao i dao znak života.

Nije mnogo računao na to da su Garnet i njegovi pomoćnici još тамо.

Pa ipak, drukčije nije mogao.

Nisu smeli tako da učine.

Nisu smeli da pucaju na njega kao na otpadnika, oni, sa značkama na grudima. Ma ko da su!

Nisu smeli...

Prateći trag svog konja, čovek iz Džordžije se odupirao žezi koliko god je mogao. Računao je da nije daleko od avetinjskog grada.

Senke kamenih bregova postajale su sve kraće. Sunce u pustinji je najduže ostajalo u zenitu. I pakleno pržilo.

Kao kolutovi dima iz lule, taložili su se oblačići na iskraju neba. Iz presahle trave prhnuo je par prepelica.

Valako je sasvim drukčije izgledao nego sinoć.

Izgubio je od svoje tajnovitosti i stravičnosti pri mesečini.

Sada je to bila gomila daščara, trulih, polomljenih i naherenih poput otrcanih bačenih šešira.

Li Garnet i njegovi pomoćnici održali su reč.

Sve su pretresli i prekopali ne bi li pronašli opljačkani novac iz Centralne banke u Taksonu.

Po zemlji su ležali komadi grade, grede, daske, oluci... Na nekoliko mesta iskopavana je zemlja. U daščari gde se te noći nalazio kockar, nedostajao je čitav jedan zid.

Holidej oprezno sjaha.

Bacio je pogled kroz otvore kuća: u svakoj je bio raskomadan pod, povadjene daske i izrovana zemlja ispod. Bio je pretražen svaki kutak gde bi mogao da se smesti plen.

Izgledalo je da su sve više divljači što su manje izgleda imali da će naći.

Jedan ambar bio je sravnjen sa zemljom; samo su dva stuba štrčala ogoljena u nebo.

Zemlja je bila prošarana tragovima potkovanih konja u svim pravcima.

Mora da su Ganter i njegovi pomoćnici lasima kidali stubove i zidove, kako bi lakše prodrli u sve kutove.

Ako su našli ono što su tražili, onda je sa Vinsa O' Nila za neko vreme skinuta briga zakona.

Ako nisu, jedino je on ostao na udaru.

Holidej pogladi oznojenu kožu svog šarca; tišina u Valaku bila je nepojmljivo usijana. Činilo se da se oseća pod prstima, vrela, grobna i tajanstvena.

Vazduh nije prijao kockarevim plućima.

No, nije mu bilo prvi put da ne brine o tome. Bolest i smrt drugovali su putevima Zapada kojima je jahao čovek iz Džordžije.

Posegao je prema čitrici o sedlu, ali ga je zadržao trzaj šarčeve glave.

Istovremeno, odnekud, s leve strane, odjeknuo je piskutav, nervozan glas:

— Znao sam da ćeš se vratiti! Znao sam...

Holidejeve ruke ostadoše na sedlu, kao prikovane.

Taj glas...

Pripadao je onom momku, Bergu.

Da li je bio sam, ili okružen ostalima iz potere?

Zar je samo njega čekao?

Džordžijanac nije očekivao zasedu. Sve je bilo tako mirno u ovom gradu-utvari, da mu nijednog trenutka nije palo na um da se iza nekog srušenog zida krije uperena cev.

On lako pljesnu ždrepcu i ovaj se poslušno udalji.

— Ne spuštaj ruke — proderao se Berg, pomaljavajući glavu iza prepolovljenog zida od dasaka. — Završio si svoje, da znaš! Drugi put te neću promašiti...

— Loše gađaš — odgovorio je Holidej, lagano se okrenuvši. Dlanove je držao u visini oboda svog šešira.

Edi Berg se pojavio sa dva kolta u šakama.

Holidej proceni da je desnim sigurniji. Bio je to dugocevni „bant-lajn“, retko ali efikasno oružje u rukama pravog strelica.

Edi Berg nije možda bio sjajan, ali, ni osrednji.

U svakom slučaju, držao ga je na nišanu.

— Ti si pucao na mene? — upitao je Dok.

— Jesam! I ostali... Ali, verujem da je to moj potpis na tvom čelu, ha-ha!

— Zar si sam?

— Jesam! Ostali su odjahali, kicošu. Našli su torbe.

Imali su sreće.

— Nisu — cerio se Berg — torbe su bile prazne!

— Zaista?

— Zaistat! Možda si ih ti ispraznio? Ili znaš nešto o tome? Ispljuni sada dok možeš. Nagodićemo se.

— Sunce ume da pomutiti mozak — primeti kockar hladnije nego što je momak očekivao.

— Ja se ne šalim — povika Berg. — Ovde nema Gantera da me sprečava da te ubijem! Sami smo. Bez svedoka. Kad te budu našli, ako te uopšte nađu, bićeš samo lep kostur... Ha-ha!

Edi Berg je poneo prema Holideju svoje neobrijano, iskeženo lice, ispisano pakošću i mržnjom.

— Znao sam da ćeš doći — ponovio je. — Takva ptica sigurno neće uteći. Željina je osvete, a? Pa, što ne pucaš?

— Ne žuri mi se.

— Misliš da će ti sreća doći u

pomoć uvek? Noćas si izbegao naše metke, ali, sada više ne. Li Ganter mi je preporučio da te sačekam po svaku cenu. Rekao je: ne dolazi ako ga ne ucmekaš. I evo... tu sam. Pokaži koliko si brz!

— Brz sam koliko si ti hrabar.

— Badava sušiš jezik, kicošu. Ništa ti neće pomoći, baš ništa! Ako si pametan kao što izgledaš, ti ćeš mi izlanuti sve što znaš o praznim torbama... i rastaćemo se kao prijatelji. Šta veliš?

— Rekao sam ti: sunce je prejako za tebe, sinko.

Bergovo lice se iskrivi u još ružniju grimasu.

Za trenutak se učinilo da će opaliti.

Holidej je pomislio: ako sad ne opali, onda nikada neće.

I Berg je oklevao.

— Ništa ne znaš o tome? — upitao je, lagano praveći polukrug oko skamenjenog kockara.

— Ti si izgleda ogluveo, sinko.

— Ne nazivaj me „sinko“ — razbesne se Berg. — Ili će ti to biti poslednje što si izgovorio, prokleti...

— Ubićeš me?

— Budi siguran u to.

Holidej nabra obrve.

Dotakao je prstima čelo gde se nalazila rana. Onda se malo zaklatio. Dodirrom je uspeo da malo skinu pokoricu i izazove nešto krvi.

To je obradovalo Edija Berga.

— Počinješ da truliš — dobacio je zlorado. — Ja ću ti pomoći da brzo skončaš.

— Hvata me nesvestica — rekao je kockar slabim glasom. — Ja... Tanak mlaz krvi skliznuo mu je niz obrvu.

Zatvorio je oči.

Činilo se da ga noge naglo izdaju. Kroz poluspuštene trepavice video je Bergovo cerenje. Video je, što je važnije, malo spuštene cevi koltova.

I naglo se ispravio!

Potegao je munjevito, kao nikada u životu. Morao je u to da uložiti svu svoje veštinu, sve što je bilo nataloženo nizom godina jahanja i probijanja kroz svet i polusvet Zapada.

Edi Berg je raširio oči.

Bio je iznenađen, paralisan. Šake su mu se zategle, prsti na obaračima zgrčili.

Sve što je došlo izgledalo jednostavno, odjednom se izokrenulo napako!

Od njegovog preimućstva nije ostalo ni senke.

U najboljem slučaju bili su u šansama podjednaki.

S tom razlikom što se u svom kruženju oko Holideja, Edi Berg nesvesno našao očima prema suncu.

Blizina je bila pakleno prisutna i kockar je morao, povlačeći kolt, da se baci na leđa. Dočekao se levim laktom.

Iznad njega je zagrmeo „bantlajn”. Baš kako je i računao: momak se služio desnim, levi je ulivao samo strahopoštovanje njemu samom i nekima manje iskusnim.

Džordžijanac je ispucao dva zrna.

Više nije stigao: morao je da okrene telo u kolut, za svaki slučaj. Pri tome mu je pesak zasuo usta i nozdrve.

Šarac je, nedaleko, zarzao i podigao prednja kopita.

Edi Berg se trgao dva puta.

Noge mu se čudno skupiše u koljenima, kao da je dobio udarac u stomak.

Holidej iztrže drugi kolt s levog boka.

Međutim, taj pokret već je bio suvišan.

Pre samog Berga, na zemlju je pala metalna znaka pomoćnika šerifa. Izgledalo je da ga dužnost napušta pre nego život.

Otvorio je usta, ali bez glaska.

Pao je i ostao nepomičan.

— Ne pretvaraj se, sinko — dobio je Holidej, otresući prašinu sa lakta i ramena. — Još ćeš ti poživeti...

Momak podiže glavu.

Zamućeni pogled zadržao se na ispuštenom „bantlajnu”. Trebalo je samo skratiti razdaljinu ne veću od šake. No, to je izgledalo beskrajno daleko.

Video je kockareve čizme kako se primiču.

Onda je vrh desne čizme malo odigao kolt i odbacio daleko u stranu.

Isto je to učinio i sa drugim.

Let svog oružja Edi Berg je ispratio žalosnim, očajničkim pogledom.

Zatim je kockareva senka pala preko njega.

— Sad možeš mirno ostati tu dokle hoćeš — kazao je.

— Ne... — iznenada je izmenio glas Edi Berg.

— Ne?

— Ranjen sam — zacvileo je. — Umreću ovde...

— Šta očekuješ od mene? Da ti hladim lice? Hteo si da me ubiješ, a ja sam te samo ranio.

— Je li to bilo slučajno?

— Ubijam samo kad ne mogu drukčije — uzvratila Holidej.

Edi Berg je pokušao da se uspravi na kolena. Rame mu je natapala krv, a na zglobu šake pružala se velika, crvena brazgotina.

— Iskrvariću... — stenjao je Berg.

Nestalo je malopredašnje nadmenosti i samouverenosti.

Sada je izgledao mnogo manji i sićušniji; iz očiju je iščilio sjaj mržnje i trijumfa. Bio je to običan momčić, kome je veoma stalo da živi i koji ne preza ni od čega da to ostvari.

Čak i da moli!

— Ko je naredio da se puca u mene?

— Ganter...

— Zašto?

— Ne znam! Verovatno ste mu smetali. Možda je sumnjao da pripadate O' Nilovoj družini, ili tako nešto...

— Gde ti je konj?

— Pod ambarom... Nećete valjda da ga odvedete?

— Zar bi trebalo da sam milostiv?

— Ja se kajem... Sve ću učiniti, samo me ne ostavljajte u Valaku da iskrvarim.

Kockar skide sa sedla svog šarca torbu od krokodilske kože.

Zgrčeno lice Edija Berga opustilo se tek kad je Holidej prineo tečnost s ostrim mirisom da mu iščisti ranu. Kako zrno nije povredilo kosti, niti je ostalo unutra, kockar je utešio šerifovog pomoćnika da će mu biti dobro.

— Ukoliko ne primamiš kojeg risa ili pumu — dodao je.

Iscepio mu je košulju, stavio preko rane čist komad platna, a preko njega rukav, da mu pričvrsti povoj.

— Ako ne odmiruješ nekoliko sati — posavetovao ga je — nećeš naći nikog živog da te ponovo previje.

Zatim se okrenuo i uzjahao Miga.

Berg je glupo blenuo u njega.

— Zašto ste me previli? — upitao je muklo. — Mogli ste me ostaviti da crknem.

— Mogao sam — klimnuo je Holidej glavom — ali nisam.

— Zašto?

— Možda zato što ne nosim značku?

— Ako očekujete bilo šta slično, zahvalnost — mrstio se Berg — onda se varate!

Holidej sleže ramenima i potera ždrepcu prema zapadu.

Edi Berg se na kolenima dovuče do nastrešnice od ambara. Tu je hlad bio najsigurniji, ukoliko je u

pustinjskom predelu hlad nešto značio.

Gledao je za vitkim jahačem kako se udaljava, uspravan, zagone-tan, nedokučiv.

Čovek koga je nameravao da ubi-je, razoružao ga je i onesposobio sa samo dva hica!

Pri tome je bio savršeno siguran da ga nije ubio.

Štaviše, posle mu je previo ruku, ostavio mu konja i oružje. Odneo je samo prednost od nekoliko sati.

Sve što je učinjeno, Berg je shvatio kao novo poniženje.

Trenutnu zbunjenost i začuđenost ponovo su istisnuli mržnja i zavist.

Obojica su bili sa po dva kolta o bedrima. A ipak, znao je: stranac je rukovao podjednako obema rukama, on samo desnom.

Gledao je kako se udaljava Dok Holidej.

I pozeleo je da ga zatekne u Taksonu tog, ili sledećeg dana.

VIII

Deveti dan posle duge potere za novcem Centralne banke u Taksonu, Li Ganter je ujahao u grad, u sumrak.

Nedostajali su mu Edi Berg i Rik Venberg.

Prvi je žestoko želeo da ostane u Valaku i sačeka kockara ako bude imao nameru da se vrati.

Drugi je pao pod hicima Nika Bjuvija.

Pustinjski pesak i prašina prekrivali su jahače od glave do pete.

Bili su neobrijani, prljavi, zapušteni, mrgodni i ćutljivi. Retki prolaznici u sutonu samo su zastajali i nemo ih pratili pogledom.

Takson je nekako u to doba počinjao da se ispunjava svetlostima. Saluni su prvi bacili žučkaste četvorougaoznike po verandama i ulicama. Poneki prozor u stanovima obojio bi zavese i pokazao senke.

Zapadni deo grada zapljuskivali su talasi reke Dile.

Glavna ulica više nije bila usamljena kao nekada; pridružile su joj se mnoge poprečne, šireći Takson prema severu i jugoistoku.

Sve nove zgrade dizane su na sprat. Na iskraju grada ljudi su oko kuća sadili vrtove i drveće, podizali ograde u boji, dobavljali iz Feniksa najnovije modele lustera, tepiha i šara za zidove.

Takson je imao veliki zatvor, odvojen od šerifovog ureda, imao je Centralnu banku, vlasništvo Vaka Voringa, imao je šerifa Lija Gantera i pomoćnika Almejna koji ga je zamenjivao u odsustvu.

Prolazeći kraj saluna „Saguaro“, Li Ganter je malo zategao uzde.

Isak Hejs je pogadao njegove misli.

— Lepet, a? — rekao je preko ramena. — Srećom, zaboravio je da se izbrblja. Ako je to učinio, sve je kasno.

Ganter palcem prevuče po donjoj ivici brkova.

— Nadam se — odgovorio je.

— Sve smo prekopali. Nema ju više gde da traže.

Mišićavko Dudi Bil, koga je Ganter specijalno angažovao za pomoćnike zajedno sa Bergom, Hejsom i Lepetom, radoznalo je istezao vrat prema osvetljenom ulazu „Saguara”.

Ganteru to nije izmaklo.

— Što se mene tiče, slobodni ste — rekao je. — Ujutro se vidimo, za obračun. Osam dana jurili smo za praznim torbama — dodao je — ali, Vins O' Nil neće umfaći.

Isak Hejs je pogladio svoju retku, duguljastu bradicu. Na neki način, on je bio zadovoljan što sve još nije gotovo. Ako Ganteru budu zatrebali opet pomoćnici, za svežanj zelenih novčanica, on i Dudi Bil su spremni na sve.

— Računaj na nas, Li — rekao je tiho Hejs.

— Moraš li me uvek podsećati na to?

— Za svaki slučaj — slegnuo je ramenima Hejs. — Dve stotine hiljada dolara vrlo su deljivi...

Ganter okrete glavu.

— Šta ćemo sa Lepetom? — upita Dudi Bil.

— Nadam se da nije pijan zajedno sa zvezdom — smrče se Ganter. — Odnosite ga u neko bure sa vodom.

— O kef! — isprskao se Dudi Bil. Šerif produži dalje.

Hejs i njegov prijatelj su gledali za njim. Kada je odmakao dovoljno da ih ne čuje, Hejs se promeškolji u sedlu.

— Slušaj, Dudi — kazao je, grickajući donju usnu — misliš li ono što i ja?

— Ne verujem — odmahnu ovaj glavom.

— U redu — nestrpljivo će Hejs — znam da ti je mozak u mišicama, nego... Znaš šta osećam? Ganter bi da nas napusti!

Dudi Bil razrogači oči.

Stajali su na sredini ulice, u sedlima još vrelin od popodnevnog sunca. S obe strane glavne ulice u njih su zurile oči radoznalaca; mnogi kao da su zaboravili na postojanje Ganterovih dobrovoljaca-pomoćnika.

Sad su se vratili prepolovljeni i, što je najvažnije, bez ijednog begunca.

Pošto su se Hejs i Dudi Bil zaustavili ispred „Saguara”, to je značilo da će prva čaša viskija razvezati jezike tragača.

Radoznalci sa druge strane su u trku prešli na suprotnu stranu.

— Ne razumem — kazao je Dudi Bil iskreno. — Kako da nas napusti?

— Do đavola, Dudi — zakrešta Hejs — on bi da krene sam za O' Nilom? Razumeš? Tako će nesmetano da novac zagrabi za sebe i, umesto u Takson, odmagli prema Nogalesu.

— Stvarno? — namršti se Dudi Bil. — Pa, šta ćemo?

Hejs pogladi bradu. Nije razmišljao mnogo; činilo se da je doneo odluku pre ovog pitanja Dudi Bilija.

— Ti se raskomoti, Dudi — reče.
— Ja ću da motrim na Lija.

— To mu se neće svideti?

— Neće ni primetiti, eh!

Dudi Bil sleže ramenima i okreće konja prema salunu.

Hejs se mirno uputi za Gantekom.

Za to vreme, šerif Taksona je odlučio da odloži za kasnije posetu svom prvom pomoćniku Šeldonu Almeju. Morao je da Voringu podnese izveštaj o poteri jer, na kraju krajeva, radilo se o njegovom novcu.

Ganter je skinuo šešir i rukavom izglancao limene značke nanizane oko „krune”. Zatim ga je ponovo stavio na glavu.

Nije obraćao pažnju na ljude oko sebe. Činilo se da ne mari za njihove pozdrave, da ne čuje glasna i poluglasna pitanja.

To se moglo tumačiti činjenicom da se taksonski šerif vratio sa potere neobavljena posla. Verovatno svestan svog neuspeha, izbegavao je sve te dobro poznate poglede, da u njima ne bi zatekao tračak prekora.

No, u svakom slučaju, Ganteru je bilo svejedno šta govore drugi.

Njegove misli je retko ko mogao

da prozre. Još manje da predvidi.

Li Ganter je prešao prostrani trg i uputio se prema delu obale, uz koju je nicao red novih zgrada bogatijih građana u Taksonu.

Jedna od velikih kuća pripadala je Valu Voringu.

Čovek koji je držao Centralnu banku, računao se među najbogatije u Taksonu.

Bio je vrlo poslovan, odlučan i nagao.

Nije trpeo neuspehe.

Ugled koji je sticao svojom bankom, održavao je i u kontaktima sa ljudima, a takođe i u svojoj kući.

Gantera je prvo sačekao raskošno obučen crnac i poklonio se.

Šerif je pogledao u zidni časovnik u holu i promrmljao.

— Večera je, zar ne Hajli?

— U pravu ste, šerife — odgovorio je ovaj. — Da vas najavim?

— Neka, sam ću...

Hajli je sa Voringom došao zajedno iz Luizijane, sa plantažnih polja. Može se reći da su on i Voring odrasli zajedno, naravno pod svim različitim uslovima. Pa ipak, ukidanje ropstva nije ukinulo Hajlijevu odanost prema porodici Vorngovih, koji crne momke na imanju nisu smatrali robovima već radnicima koje treba platiti, nagraditi i ponašati se prirodnije nego što se u tom kraju moglo zamisliti.

Kada se Val Voring otisnuo na Zapad sa svojim kapitalom od sto hiljada dolara, Hajli je krenuo s njim.

U Taksonu su četiri poslednje godine uspeli da povećaju Voringov kapital do te mere, da su postali prava meta za bandite i pljačkaše od Rio Grande del Norte do Kolorado Rivera.

Hajli je bio neka vrsta kućnog nameštaja, na koga se godinama naviknete i bez koga ne možete da zamislite život u kome trajete.

Imao je Voring još posluge, počevši od sobarica do kuvarica, ali, Hajli je bio nešto posebno za nje-ga.

Možda je u njemu osvežavao, s vremena na vreme, čar mladosti sa zelenih polja Luizijane.

Voring je o tome nerado govorio, ali, osećalo se da ga za Hajlija ne vežu samo jednostavni, domaćinski odnosi.

Bilo je tu nečeg više neobjašnjivog.

Blistavobeli osmeh crnog Hajlija ispratio je Lijsa Gantera do otvorenih, dvokrilnih vrata, sa tankim dugim zavesama po strani.

Taksonski šerif je zastao.

U velikom salonu sedelo je troje. Bio je tu dugi izrezbareni sto, sa čirakom na sredini.

Svetlost osam sveća padala je na dve žene i čoveka.

U belo obučen momak stajao je po strani kao kip, čekajući na znak.

Bila je to večernja predstava koja se ponavljala iz dana u dan. U stvari, jedino vreme gde su se obavezno sastajali otac, majka i kći.

Li Ganter nije obraćao pažnju na svoje prljave čizme kojima je kročio na debeli, šareni sag. Znao je da mu Voring to neće zameriti u takvoj situaciji, s obzirom da nestrpljivo čeka rezultate potere.

Žena na jednom kraju stola bila je upadljivo bleđa i smežurana, staračkog izgleda uprkos lepo začešljanoj kosi i puderu na licu.

Zvali su je „ledi“; niko nije znao zašto tako, ali, to ime je donela sa sobom. Zvala se Lamelusi Eli Voring.. Otkad se znalo, bila je stalno bolesna. Kopnila je, nestajala, uzalud pijući razne lekove raznih lekara. Putovala je u Feniks, El Paso, Albakerk, čak i u Sent Luis, ali, sve bočice i pilule koje je donela kao spasonosne, kao da su je sve više uništavale.

„Ledi“ Lamelusi Eli Voring postala je ćutljiva i zatvorena žena.

Za večerom ne bi progovorila ni reč.

No, dolazila bi uvek uredno očešljana, obučena u svoje večernje toa-lete, nošene pre mnogo godina, u boljim, vedrijim i mladalačkim vremenima.

Jagodice na obrazima dobijale su tamno crvene pečate.

Bolest je „ledi“ učinila mnogo starijom nego što je bila, ili što je htela.

Činilo se da ona to ipak podnosi stoički.

Preko puta nje, Val Voring je odslikavao suštu suprotnost svojoj supruzi.

**DOK
HOLIDEJ**

**svakog
1.
u
mesecu
u
vašem
kiosku
nova
epizoda**

**svakog
1.
u
mesecu
u
vašem
kiosku
nova
epizoda**

**DOK
HOLIDEJ**

Pucao je od zdravlja i nekog unutrašnjeg sjaja. Sedeo je pravo, u kućnom ogrtaču pritegnutom kaišem po sredini, u beloj košulji s riševima, s komadima zlatnog nakita na prstima.

Teme mu je bilo bez ijedne vlati kose, ali ju je zato pažljivo negovao sa strane i mazao diskretnim mirisima.

Imao je snažan vrat, prođorne oči i mala, stisnuta usta koja su bila spremna na razne vrste osmeha, prema potrebi.

Široka ramena odavala su još snažnu strukturu bivšeg plantažera.

Oči su mu bile bledozelenkaste, oivičene gustim obrvama i polukružnim podočnjacima.

Sa strane, zagledana u svoje još netaknuto jelo, sedela je Kerol Voring.

Imala je, možda, dvadeset dve, dvadeset tri godine. Kasno dete iz braka bogatih plantažera, budno čuvana i mažena. Nasledila je majčinu vitkost, očeve oči. Ostalo je pripadalo samo njoj: crna kosa s uvojcima po strani i za vratom, visoko čelo kao od slonovače, glatko, oblo; malo povijen nos činio ju je detinjastijom i jogunastijom, a poluotvorena usta zračila su mladosti, svežinom i kao da su imala nešto da pitaju ali nikada nisu uspela da to ostvare.

Haljina sa pozlaćenim šljokicama kao vezom zatezala se na grudima, stidljivo rastvarajući skromni dekolte nad jamicom između dve male, čvrste dojke.

Kerol Voring je uglavnom delovala naivno, sa dosta ljubopitljivosti u pogledu i nervoze u pokretima. To se najviše očitavalo u poslednje vreme, kada su se pronele glasine da je njen otac, Val Voring, našao mladoženju za svoju jedinicu.

Radilo se o nekom Džonu Brajsonu, iz Kliftona, bogatom nasledniku Bertolda Brajsona, vlasnika čitavog niza malih kockarnica i saluna u Kliftonu.

Očigledno, Voringu nije smetala takva „reputacija“. Njemu je bilo važno da kćerku obezbedi, ne ulazeći u to što je novac tekao iz tuđih džepova, preko trikova, lažnih kockica i nameštenih brojki.

Kerol Voring nije imala pojma kako izgleda Džon Brajson, niti je pokazivala bilo kakvo interesovanje za svoju sudbinu.

Jednostavno, ubledela je i povukla se u sebe.

Ocu nije smela da protivureči, iako mu je stavila do znanja da brak bez ljubavi nije ono što ona očekuje od života.

Voring je na to samo odmahnuo glavom. „Sve će doći kasnije“, govorio je. „I ljubav, i deca, i ostalo.“

Posle toga, Kerol je sve ređe izlazila, a sve češće viđena kraj svog prozora koji gleda na reku.

Te večeri, za stolom, ona je jedva uspela da ubaci dva-tri zalogaja u usta. Njena majka je po običaju više pila nego jela.

Što se bankara tiče, on je imao svoj stil: prvo večera, a onda velika

časa crnog vina iz podruma Kola Kejdloka.

Nije trebalo da protekne dugo vremena pa da Voring primeti korpulentnu siluetu taksonskog šerifa na ulazu u salon.

Nekoliko časaka ga je ispitivački osmatrao; zatim je salvetom obrisao usta i podigao se.

Promrmljao je nešto kao izvinjenje damama. Garnet se nespreno poklonio ženama i za uzvrat dobio dva bleđa, uzdržana osmeha.

Voring je prošao pored šerifa, prema svojoj radnoj sobi.

Ganter je koračao za njim, sa šeširom u ruci.

Preko ramena je nosio par kožnih torbi, s utisnutim inicijalima Centralne banke, od pozlate.

Bankar je dosta mirno otvorio veliku kutiju sa cigarama, uzео sebi jednu i ponudio Garneta.

Šerif prihvati, snеbivajući se.

Voring je seo u ogromnu fotelju, kombinaciju belog drveta i pliša; zapalio je cigaru i povukao jedan dim.

Tek tada je preneo pogled na šerifa.

Li Ganter je priznao da se u Taksonu jedino nelagodno oseća pred Voringom. U nečemu je bio jači od njega, nije umeo da objasni u čemu. Jednostavno, Voring je svoj odnos prema zakonu zadržao na istom nivou.

Uostalom, raspolagao je novcem kao uzvišenjem sa koga je mogao da

ima poseban pogled na svetu i ljude u njemu.

U tom svetu, šeris Li Ganter nije predstavljao veliki izuzetak.

— Zašto ne sednete — ogłosi se bankar dubokim glasom.

— Prašnjav sam.

— Nije vam prvi put.

Ganter je zagledao cigaretu, a potom je gurnu u džep.

Kroz duvanski dim, zelenkaste, prodorne oči Vala Voringa kao da su već sve unapred znale.

— Čekajte — preduhitrio je šerifa — nemojte da žurite. Znam da nije bilo lako. I da niste uspeli.

— Kako se uzme, mister Voring.

— Onda nastavite — nakašlja se ovaj.

— Trag se završio u Valaku. Čuli ste za taj bivši grad?

— Jesam! Može da posluži kao sklonište.

— Tačno, ali... kada smo mi stigli, sa dve strane, zatekli smo četiri leša. Svu četvoricu iz O'Nilove bande. Nedostajao je peta, ali, njega smo takođe uhvatili. Izgubili smo u puškaranju Venberga.

— Novac?

— Rekli ste da ne žurim — uzvraća Ganter stisnutih zuba. — Od preživelog smo saznali da su se banditi pobijali međusobno, kad je O'Nil krenuo po plen. Međutim, nisu stigli da saznaju gde ga drži skrivenog.

— Bahl! — samo je huknuo Voring.

— Preživeli je umro od zadobije-

nih rana — nastavio je Ganter — ali, ni on nije znao gde su torbe. Nije nam ostalo ništa drugo nego da pretražimo Valako. I to smo učinili.

Ganter je zastao, razmišljajući da li da pripali cigaru ili da ostavi za kasnije.

— Svojski smo zapeli i sve okrenuli na tumbe. I našli smo ove torbe... ali, prazne.

— Gde?

— Bile su stavljene iznad grede jednog ambara i pokrivene slamom. Novca nije bilo, ni papirića.

Voring je zamišljeno zurio u šerifa kroz zavesu duvanskog dima. Izgledao je odsutan.

— To je sve? — upita kratko.

— Zavisi — sleže ramenima Ganter. — Imali smo nekih usputnih susreta, ali, nisu vredni pažnje.

— Susreta?

— Da! Zatekli smo jednog stranca u Valaku, hteo je da zanoći. Učinio nam se sumnjiv, ali sam se uverio da nema veze sa pljačkom. Onda, nešto još, mister Voring...

— Hajde, osećam da to čuvate da zasladite kraj.

— Nije baš slatko — naglasi Garnet. — Radi se o onom revolverašu, O'Nilu.

— Nemojte reći da je mrtav?

— U stvari, bio je.

Bankar se namršti.

— Šerife, poznajem vas kao razboritog i poverljivog čoveka. Pazite šta govorite!

— To je ono što je i mene zbunilo — mirno je nastavio šerif Taksona. — Sve je bilo po opisu: isto odelo, opasač, kolt sa zlatnom drškom, bradica po kojoj je O'Nil poznat... a onda — ništa.

Voring se osmehnu izveštačeno.

— Ja sam prilično strpljiv, šerife — rekao je.

— Hoću da kažem... nije to bio pravi O'Nil. Nosio je njegov kolt, njegovo odelo, opasač, imao je lažnu bradicu... ali, nije bio on!

— Nego ko?

— Ne znam — slegnuo je ramenima Ganter. — Nikada ga nisam video u životu.

Voringova šaka se skupi na ploči stola.

— Da sumiramo, šerife — rekao je čvrstim glasom. — Osim glavnog, banda je uništena, mog novca nema. Dve stotine hiljada dolara, šerife, to je polovina mog trenutnog kapitala. Ja taj novac moram dobiti. Po svaku cenu.

— Slažem se.

— Nije dovoljno da se samo složite — primeti bankar.

— Ključ je u O'Nilu. Imam osećaj da će se pojaviti.

— Gde?

— Ovde! U Taksonu!

— Sa novcem?

— Dođe mu na isto, mister Voring.

— Zašto tako mislite, šerife?

— Rekao sam da je to moj osećaj. Ništa ne garantujem. Treba mi malo vremena.

Val Voring je upio svoj pogled u Gantera, kao da je hteo da mu izvuce sve skrivene misli iz glave.

Šerif je mirno podneo to fiksiranje.

— Meni se ne čeka — kazao je bankar. — Dve stotine hiljada dolara, šerife, zamišljate li koliko je to?

— Zamišljam.

— Dajem vam samo još dva dana. Posle toga moraću da se pobrinem, na svoj način. Vi znate koji.

— Detektivi? Raspisivanje nagrade? Zašto da vas to košta, mister Voring? Moja je dužnost da pronadem Vinsa O'Nila, a s njim i novac.

— Ako ga pre toga ne potroši?

— Ne verujem!

— Prokleta ste sigurni u ono što tvrdite — naže se Voring prema šerifu.

— Imam neke svoje teorije — objasni ovaj.

— Koje zadržavate za sebe?

— Da... A nadam se da ćete mi i vi pomoći.

— Kako?

— Vraćanjem na vreme pljačke.

— Pa, zar nismo o tome već govorili. Šerife? Šta imate na umu?

— Rekli ste već da ne žurim — polako se navikavao Ganter na svoj uobičajeni tok razgovaranja. Uprkos tome što je prekoputa sedeo moćni vlasnik Centralne banke.

— Ovako — stavio je Ganter oba člana na ivicu stola i pogledao Voringa u oči. — Dve stotine hiljada dolara bilo je u trezoru, mister Voring. Tačno?

— Da!

— Na dan pljačke, u banci se nalazio uobičajen broj službenika: brojač, dva blagajnika, čuvar... I ko još?

— I ja!

Ganter klimnu glavom.

— Pojavljuje se Vins O'Nil, u samo jutro kada se vrata tek otvaraju. Trojica su ispred ulaza, dvojica upadaju unutra. Tipičan prizor iz starih priča na Zapadu, ali, ovog puta je uspelo s obzirom da smo Šeldon i ja jurili kradljivce stoke sa ranča „O“. Što je najvažnije, možda je krađa nameštena da bi nas izvukli iz grada.

Voring je ćutao i slušao.

— Stoka je brzo nađena u jednom obližnjem kanjonu, bez ijednog lopova. Kao da je tu odjurena i ostavljena. Prilično veliko krdo, ali, greška je moja, priznajem. Umesto da pošaljem samo zamenika, otišao sam i ja lično, jer je vlasnik „O“ ranča, Dankan Berd, moj prijatelj...

Šerif je palcem pogladio brkove; kao da ga je umorila ovako duga tirada. On je retko mnogo govorio, ali ovog puta je načinio izuzetak.

— Sve je bilo gotovo kad sam se vratio. Još tamo, u kanjonu, nešto mi je sve bilo sumnjivo, pa sam požurio. Iz vaše priče, mister Voring, shvatio sam da je najveće iznenađenje bila spretnost, kojom je otvoren trezor?

— Da! Napadači su držali kolto-

ve, razoružali mog čuvara ali nisu pucali. Pa ipak...

— ...pa ipak, Vins O'Nil je pogodio šifru? Ne čini li vam se da ju je, možda, znao?

— Znao? Kako bi znao?

— Upao je nemaskiran?

— Da! Već sam vam dao opis, pre devet dana.

Šerif se složi.

— Zar vam to nije sumnjivo, mister Voring? Čovek koji zna šifru, uzima dve stotine hiljada dolara, ne stavlja preko lica maramu. Vi ga, naravno, tačno opisujete i potera zna o kome se radi. Osam dana on uspešno izbegava goniocima, ali u međuvremenu potura drugog čoveka mesto sebe. Taj drugi je sličan njemu, toliko sličan da ga ne prepoznaju ni najbliži kompanjoni.

— Ko bi mogao biti? Brat bliznac?

— Utvrdiću to kasnije — sleže ramenima Ganter. — Dakle, Vins O'Nil je namerno pokazao svoje lice, da bi kasnije mogao da se pruruši. Mora da je već imao pripremljenog dvojnika, kad je uspeo da ga ubaci naočigled skoro svojih saradnika i ispred nosa potere, odnosno mene.

— Dalje — nestrpljivo će Voring, koga je izdavala hladnokrvnost pred ležernim, monotoniim skupljanjem činjenica Lija Gantera.

— Nešto me muči, mister Voring — protekao je ramena šerif, podižući prst. — Kako je mogao da otvori trezor ako ne zna šifru? Sami

ste priznali da vam ni u snu ne bi palo na pamet da se može otvoriti kasa i dinamitom, a kamo li nekim drugim načinom, sećate se? Dakle, Vins O'Nil je ZNAO šifru. Po mom uverenju.

Zelenkaste bankareve oči bljesnuše.

— Ako mislite na osiguranje i...

— Ne — prekide ga Ganter oštro — nemam nameru da nagađam, već da dođem do nekih podataka, mister Voring. Šifru znate samo vi i vaša žena?

— Da!

— Isključujete mogućnost da je saznao neko drugi?

— Naravno, šerife, šta mislite time?

— Mislim da je O'Nilu neko pomogao iznutra, iz banke... ili iz vaše kuće?

— Šta? — preblede bankar i pođiže svoje krupno telo iz fotelje. Ličio je na lava koji se sprema na skok. — Šta to podmećete, šerife?

— Razmislite: vi ste sigurni u trezor da ga ne može otvoriti niko, iako stoji na udaru svakom pogledu? Oporan je na eksploziv, brava mu je prava zagonetka, specijalno izrađena pod zakletvom u Memfis? Kako onda tumačite činjenicu da ju je Vins O'Nil ipak otvorio kao konzervu, za kratko vreme?

— Slušajte, šerife...

Ganter ga preseče.

— Nisam imao vremena onog dana da o tome razmišljam, mister Voring, jurio sam lopove kako im na

bih dao više od sat-dva preimućstva. Ali, sada... drukčija svetlost pada na stvari!

U međuvremenu, Val Voring je uspeo da se obuzda.

Uzeo je iz kutije novu cigaru, no, ovog puta ne ponudi šerifa.

— Završite, šerife — predloži.

— Hoću! Vins O'Nil je nekako saznao za šifru, ali od vas sigurno ne. Ni od vaše žene. Od koga onda? To je deo velike tajne, u stvari... Tajne s kojom se suočavamo iako može da izgleda vrlo prosta.

— Kraće rečeno, vi ste najtajanstveniji, šerife? Ne znam kako je O'Nil otvorio, ali, očekujem da i to saznate. Kad bih znao da mu je moja žena, ja...

— Nije ona, mister Voring.

Bankar stisnu usta.

— Ko onda?

— Dajte mi ta dva dana, saznaću.

— Je li to sve?

— Još nešto, mister Voring. Da li ste skoro putovali u Feniks? Sam, ili porodično?

— Feniks? Imam tamo poslovne prijatelje, ali... kakve to ima veze?

— Pitao sam.

— Bili smo svi troje prošlog meseca. Na jedan dan samo.

— U redu je onda... Laku noć!

Li Garnet stavi šešir na glavi; pri tom mu zvecknuše limene značice oko „krune”.

Bankar je gledao za njim, s nekom mešavinom prezira i nedoumice.

Priča s kojom je šerif izišao pred

njega, dobro ga je prodrmala, iako on to nije pokazivao.

Ganter je čak pomenuo i Feniks!

Da li je nešto znao, ili samo nagađao?

Jer, prošlog meseca u Feniksu, Kerol Voring je zamalo iščezla!

Tražili su je do samog mraka, a onda se ona pojavila sa pričom da je zalutala i da je bežala od nekih nepoznatih momaka. Bila je, tog dana, zaista protresena i čudno zbunjena, da Voring nije insistirao na detaljima.

Kad su se vratili u Takson, Kerol je ostala pri svojoj nevešto sročenoj priči. Nije popustila ni kada je dobila žestoke šamare od oca...

Iz razmišljanja ga trže tiho kucanja na vratima.

Pojavila se „ledi”, Voringova supruga.

— Trebam li ti? — upitala je.

— Ne...

— Onda mogu da se povučem u sobu. Laku noć!

— Čekaj!

Lamelusi Eli Voring osetila je po muževljevom glasu da je uznemiren.

Bankar ustade i priđe sasvim blizu žene.

— Nisi se suviše napila, draga? — pitao je mekim, ironičnim glasom.

— Samo da bolje spavam.

— Da, naravno. Pamtiš li još šifru našeg trezora?

— To se ne zaboravlja. Zašto?

Voring je pogleda u oči; bile su prazne, bezizrazne, beživotne. A ne-

kad su nosile u zenicama oganj rav-
nica Luizijane!

Bolest joj je uništavala karakter,
život, radost, uživanja u malim stva-
rima. Kretala se po kući kao senka,
zatvarala u svoju sobu i zaključivala
iznutra.

To je trajalo suviše dugo da bi
zdrav, normalan i uspešan čovek
kao Val Voring patio bez drugih že-
na. Zalazio je u posebne odaje, u ve-
likim kućama sa ružičastim fasada-
ma gde se uz prigušena svetla točilo
vino i širio ženski kikot.

— Nisi je nekom možda odala?

„Ledi” zabaci glavu i, začudo, oči
joj zasijaše. Odavno joj nije video
plamčak, kako je obasjava.

— Šta misliš o meni? — upitala
je.

Znao je da ne laže.

Osmehnu se.

— Pitao sam... onako!

— Mnogo radiš — primetila je
ponovo odsutnim, prazniikavim gla-
som. — Odmori se.

— U pravu si!

— Laku noć!

— Lepo spavaj!

IX

Skriven u senci. Isak Hejs je video
kako šerif napušta bankarevu kuću.
Zastao je pored svog konja kao da
mu pregledava sedlo.

— Hejs?

Isposničko lice čoveka s bradicom
prosto se izobličilo.

Nebesa!

Bio je u takvoj tami da ga ni me-
tak ne bi otkrio.

Kako je to uspeo Ganteru? Zar je
imao hiljadu očiju?

Pritajio se, bez odgovora.

— Znam da si tu — oglasio se po-
novo šerif. — Izlazi!

Nije imao kud.

Praveći se miran, šerifov pomoć-
nik-dobrovoljac išeta na čistinu.

— Baš sam prolazio pa...

— Vraga si prolazio — zareža
Ganter. — Mene si pratio?

— Zašto? Šta me se tiče! O čemu
govoriš?

— Plašiš se da ne uteknem nekud
i zornem plen za sebe, a?

Isak Hejs otvori usta od zaprepaš-
ćenja.

Pakao! Taj Ganter ga je čitao kao
bibliju.

— Pa, ako hoćeš da znaš, i jesam
— priznade.

— Baš lepo od tebe — upese mu
se Ganter u lice. — Kad si tako vešt,
daću ti priliku koga da pratiš.

— Koga?

— Voringovu kćerku. Ne ispuštaš
je iz vida!

— Šta? Da pratim jednu ženu?
Što ti to ne učiniš?

— Jer sam šerif. Bilo bi nepriklad-
no.

— Ali, zašto nju?

— Prati! Nećeš se pokajati. I ni-
kome ni reći.

— Ima li to veze s onim novcem?

— Sve počinje i završava se s nov-

cem — zagonetno mu odgovori Gan-
net.

Hejs se pogladi po bradici.

Sve je zvučalo neozbiljno, ali, po-
znavao je Lija Gantera kao čoveka
koji nije sklon vicevima.

— Da ili ne? — upitao je šerif.

— Sa zvezdom ili bez nje? — uz-
vratio je Hejs.

— Bez!

— Neka me đavo odnese ako ne
pristanem — procedio je Hejs. —
Ali, držaću jedno oko otvoreno i za
tebe, Li — dodao je.

— Što se mene tiče, neka ti is-
padnu — promrsi Ganter.

X

Kasno uveče pred salunom „Sa-
guaro” zaustavio se jahač.

Glavna ulica bila je pusta.

Život je komešao iza osvetljenih
prozora saluna i kockarnica.

Desetak osedanih konja bilo je
poređano ispred „Saguara”.

Jahač privede svog šarca.

Po prašini što se slegala po rame-
nima, videlo se da je dojahao izda-
leka i sigurno ne kroz travu.

Bio je to čovek iz Džordžije.

Pre nego što je kročio na stepe-
nik, podigao je glavu.

„Saguaro” se uzdizao na najbo-
ljem delu glavne ulice, opkoljen
trgovima, berbernicom, puškarnicom
ali i pogrebnim zavodom braće
Tambs.

Imao je sprat i potkrovlje, koje je
preuređeno za prenočište u vreme
najeзде povratnika sa dugih putova-
nja rančerskih stada na jug.

Svetleo je samo jedan prozor gore.

Holidej razgrnu svoj kaput i pal-
čevima malo spusti futrole svojih
„linkolna”.

Rana iznad obrve s vremena na
vreme podsećala ga je na Valako, na
podmukle hice Ganterovih pomoć-
nika.

Zlovoljnost ga nije napuštala, na-
protiv. Porasla je uporedo sa dugim
jahanjem kroz noć. Dva puta je za
dlaku izmakao nasrtajima puma.
Jednom je upotrebio koltove, drugi
put se životinja u poslednji čas pre-
domislila i okrenula za nekom sitni-
jom zverčićom.

Iznad pomičnih vratanaca, kockar
je prvo bacio pogled u prostoriju.

Duvanski dim lebdeo je kao naj-
gušća magla i kroz njega su se na-
zirali obrisi najbližih posetilaca.

Obnažene devojke mešale su se sa
gostima za stolovima, klavirista og-
romnog trbuha i sa cigarom u zubi-
ma bezvezno je lupao po dirkama:
niti se dobro čuo, niti ga je ko slu-
šao. Za svaki slučaj, s vremena na
vreme, praznio je čašu na desnom
kraju klavira.

Ako se Takson negde menjao, ov-
de nije.

Bilo je kao pre neku godinu, kada
je tu svraćao.

Možda lica nisu bila ista, ali šank,
ogledala, svetiljke, boja na stubovi-
ma, obojena prozorska stakla, ogra-

da separea, čak i vaze za cveće — sveje „mirisalo” na vremena koja prolaze, ali suviše sporo za „Saguaru”.

Okružen pultom sa čašama i bocama, vlasnik Art Lendi je spretno organizovao slanje pića u udaljene stolove, dok su dve lepuškaste devojke iz kuhinje iznosile odreske zlatasnelim prolaznicima.

I sâm vlasnik pripadao je soju zapadnjaka koji ostaju verni svom poslu bez obzira na okolnosti koje ih smutavaju.

Unrkos ogromnom hotelu „Gringo” koji se u neposrednoj blizini uzdizao elegantan, nov, prostran, skupocen i obložen nekom vrstom krljušti od kamena, ljudi su ostajali verni „Saguaru” i ostalim manjim krčmama duž glavne ulice.

U „Gringo” su zalazili bogatiji skorojevići i poslovni ljudi iz daleka, iz većih gradova, snobovi i radoznalci.

Art Lendi je bio u svojoj beloj keceliji, gugurave kose i tanko podrezanog brčića, kao olovkom prevučeni po nausnici.

Činilo se da je Lendi zaustavio vreme: nekoliko godina nije menjao ni lik ni keceliju. Uvek čista i bela kecelija a košulja crne boje sa sedefastim dugmićima stalno zavrnuta do lakata.

U ovako pozno doba, samo je „Saguaru” mogao da bude pun.

Zidni sat, star možda koliko i sam Lendi, pokazivao je jedanaest časova.

Holidej uđe unutra.

Niko nije obratio pažnju na pridolice.

Verovatno su se ulazna vrata „Saguaru” tako često otvarala i zatvarala da bi bilo čudno da dugo miruju.

Šank se nalazio uz pregradni zid, sve do ulaza. Sa te strane nije bilo stolova, već grupica kauboja koja su „s nogu” otkidala viski iz zdepastih čaša.

Za šankom se nalazio par sredovećih ljudi i jedna devojka s debelo namazanim ustima.

Art Lendi je munjevito brisao čaše i ređao kao pod konac ispred sebe.

Nije imao vremena ni da pozdravi novog gosta.

— Hteo bih sobu — reče kockar poluglasno.

— Sve je puno, mister — odgovorio je Lendi, a onda zastao, nabrao obrve i učutao.

Činilo se da osluškuje boju tog glasa. Bila mu je vraški poznata!

Zatim je podigao oči.

— Pakao i svi đavoli u njemu! — istisnuo je i lice mu se rasplinu.

— Pa to je... To je...

— Hteo sam sobu — prekide ga Dok.

Lendi pruži ruku preko šanka.

— Znam, ne brini — rekao je, sve stan da kockar ne želi da mu se pominje ime. — Mislio sam da nikada više nećeš svratiti u moj čumez! Iz-

gledaš kao gušter koji je isplivao iz peska?

— Tako nešto — odgovorio je koc kar, skupivši ramena.

Lendi se saže i odnekud ispod šanka izbaci bokastu bocu sa žutom etiketom.

Brendi iz Topeke!

— Ne možeš mi odbiti — kazao je, smejući se.

— Ne mogu — priznade Džordžijanac.

— Što se tiče sobe, sve je puno — nastavio je Lendi namigujući — ali, za tebe ima, ona stara... Kuda si krenuo? Za Feniks?

— Možda! Mene niko ne čeka, ni ti zove — slegnuo je ramenima koc kar — pa mi je svejedno.

Lendi zavrte glavom.

— Samo ti se čini — naglasio je. — U stvari, ti imaš prijatelje, ali se ne osvrćeš na njih. Uništavaš samog sebe pićem, tražiš kavgu samo da bi prekratio muke. Još imaš napade?

— Ne kvari mi time piće — po- diže Dok čašu prema licu.

Lendi uzdahnu.

— Pa, nije mi prvi put ba držim prdike — reče. — Hoćeš da ti na- dem sobu? Nešto za jelo?

— Kasnije — odgovori Dok. — Ne obraćaj pažnju na mene.

— Pozvaću jednog pomoćnika za šank — počeo da razvezuje kecelju Lendi — a ti i ja možemo na miru da poričamo u separeu.

Holidejeva ruka ga zaustavi.

— Više volim da te gledam za

šankom — reče. — Kako ti se čini Li Ganter?

— Šerif? Zašto me to pitaš?

— Uvek si imao odgovore.

Art Lendi pogleda oko sebe.

Ono gostiju poređanih uz šank, bilo je zabavljeno sopstvenim pričama. Samo su najbliži odmerili novog gosta i instinktivno uzmakli, praveći mu mesta.

— Šta bi hteo da znaš? — promrmijao je Lendi. — Li Ganter je dobar šerif. Toliko!

— Je li pouzdan kao čovek?

— Ja nisam pop, ni ispovednik. Ne znam šta se mota po glavama ljudi, ali, znam kad je neko žedan. A to sam sada ja.

On nasu i sebi brendija i kucnu se sa kockarem.

— Za naš ponovni susret — podigao je čašu.

Očigledno, vlasnik „Saguara“ je izbegavao da govori o čuvaru zakona.

To je, ipak, značilo da ima svoje mišljenje o tome, ali da ga zadržava za sebe po svakoj ceni. A kad neko ne iznosi mišljenje, onda je to mišljenje ili loše ili nezgodno za tuđe uši.

— Gleda, gde je piće? — promrmajao se do šanka jedan od njegovih komočara.

— Vidiš da sam zauzet? — obrecnu se Lendi. — Uzmi šta ti treba i pođi.

Momak užurbano počeo da otvara boce i da naliva red podjednakih čaša.

— Pazi da ne prepuniš — opomenu ga Lendi.

Holidej preko ramena pogleda po sali.

— Zar je uvek puno do ovo doba? — pitao je.

— Uglavnom! Samo, sve je više stranaca, dragi moj. Oni stari Taksonci dolaze uveče i napuštaju do deset salun. Posle toga ovde se sjate svi oni koje izbace iz drugih krčmi. Ja sam jedina budala koja drži otvoreno do ponoći.

— Šta kaže šerif na to?

— Ništa! Zatvori oči — objasni kiselo Lendi — a otvori ih kad mu na kraju svakog meseca tutnem u džep sto dolara.

Holidej se zagleda u salunera.

— Uostalom, ti nisi ništa čuo — progundajući ovaj i uspravi se. — Hoćeš da odeš u sobu? Ponesi tu bocu, ako hoćeš, ali, ne bih voleo da se...

— Čuo sam već.

Lendi iskapi svoje piće i besno otre usta.

Istovremeno, nečija ruka se spusti na Holidejevo rame.

Lendi je smrknuto gledao iza Džor džijančevih leđa.

— Biće bolje da skineš šapu, Sejmi — kazao je oštro.

Čovek se nagnu do šanka.

Bio je to Sejmi Lepet!

Ispod oka je imao modricu, kosa mu je bila nakvašena do korena, oči zamučene, a iz usta se osećao začah vjebao kao da iz bureta izlazi.

Jedan od Ganterovih pomoćnika

propisno se „nalizao“ od njihovog zadnjeg viđenja. I Lendi je to potvrdio:

— Ne trezni se od sinoć.

Lisičje lice Sejmića Lepeta uzalud je pokušavalo da se preobrazi u smešak. Odebljali jezik sprečavao mu je izlazak reči.

Lepet je zurio u kockara, a onda oko sebe.

— Mister, bili ste u pravu... — najzad se otkinulo od njega. — Ja... nisam izdržao. Pio sam, i zaboravio da se vratim u Valako... Zaboravio!

— Ovde je ipak lepše nego u puštinji — primetio je kockar.

— Jeste! Nadoknadio sam... svih osam dana. Samo... Dudi Bilu nije bilo do šale... evo!

On pokaza na oko i glavu.

— Udario me je... kao konj! A onda odveo i ugurao mi glavu u vodu. Skoro me udavio... Rekao je da budem srećan što Li nije naredio da me ubije... Zato što sam otišao one noći. Onda, kada ste me vi nagovarali... Ali, ne kajem se!

Lepet odiže komad košulje sa prsiju.

— Uzeo mi je zvezdu — kljiberio se. — Više nisam zakon. Sad mogu da pijem, sve dok... sve dok... šta sam ono hteo da kažem?

— Dosadan si, Sejmi — opomenu ga Lendi.

— U redu, idem... Hoćete da popijete na moj račun mister? — upitao je kockara.

— Ne!

— A... ja na vaš?

— To već može!

Lendi uzdahnu i ljutito doturi čašu pred Lepeta.

Ovaj je prihvati levom šakom, kojoj je nedostajao srednji prst.

— Živeli! — nazdravio se.

A zatim mu se lice skameni, oči spuniše strahom.

Holidej pogleda u pravcu kojim je kolutao Lepetov pogled.

Video je mrku, podrugljivu njušku Dudija Bila. Zurio je tačno prema Lepetu i, izgleda, ovome se pisalo loše.

— Ubiće me — promucuo je pijanac — rekao je da će me ubiti ako me opet zatekne ovde! On... Oni misle da bih ja mogao svašta izbrbljati... ali, ja nisam brbljao, zar ne?

Dudi Bil odgurnu oko sebe nekoliko momaka koji su taman ustajali da krenu napolje.

Majica na njegovom telu skoro je prskala pod drhtajima mišića.

Nisko čelo i podmukle oči nisu obećavale ništa dobro, ništa pametno, ni razborito.

Odjednom se za Dudija Bila našlo dovoljno prostora za prolaz. Ljudi su povukli stolice, skupili noge, neki su čak poustajali, i mišićavko se začas našao kraj presmravljenog Sejmitja Lepeta.

Na sebi je još imao zvezdu šerifovog pomoćnika.

Isturena vilica kao da se još više izbacila napred pod ironičnim, zlobnim osmehom.

Dograbio je Lepeta za prsa i skoro podigao na šank.

— Sejmi, šta ti ja ono rekoh? — pitao je Dudi Bil glasno.

— Ništa nisam rekao... — zakrkljao se ovaj.

— Rekoh ti da ne svraćaš ovamo — gurnuo ga je zatim, i Art Lendi jedva uspe da sačuva red čistih čaša da ne sleti na pod.

— ... a izgleda i da brbljaš — nastavio je Dudi Bil, pogledavši iza zivački u kockara — čim šapućeš s ovim tipom!

Holidej se priseti one noći, kada je jedva izbegao putanje revolverskih metaka; jedna od njih sigurno je izbijala i iz Dudijevog oružja.

— I piješ, naravno — cerio se mišićavko, odgurnuvši ostatak viskija iz čaše prema Holideju. Nekoliko kapi zakačiše Džordžijančev rukav od košulje, obojivši je na nekoliko sitnih, tačkastih mesta.

— Treba li da se izvinim? — upita Dudi Bil, podbočen.

— Kad bi umeo — docabi Art Lendi nezadovoljnim glasom.

— Vidiš li ovo? — okrete se Dudi Bil prema Lendiju, pokazujući značku.

— Vidim, pa šta?

— Mogu da te kaznim što točiš piće pijancima — kezio se mišićavko, nadimajući prsa.

— Dosada nisam kažnjavan — podseti ga Lendi.

— Možda dosada, ali, ko zna? — on ponovo okrznu pogledom beziz-

razno Holidejevo lice, smišljajući način kojim bi iz njega iščupao malo nervoze. — A vi, ne pričate ništa o Bergu, mister? Nije vas pozdravio?

— Jeste — progovori kockar. — Kazao je da si i ti pucav zajedno s njim.

— Nije slagao — iskrivi usta Dudi Bil, ništa ne krijući. Onda se iznenada uzbilji i nakostreši. — Hej, pa vi ste čitavi? Šta je s njim?

— Možda ga jedu mravi! — reče Dok.

— Kako? — izbulji se Dudi Bil.

— Zakopao sam ga u pesak do glave i ostavio na suncu. Možda su mu lešinari već povadili oči, ko zna.

Dudijevo lice se menjalo, od iznenađenja do gađenja. Verovatno je u sebi stvarao tu jezivu sliku i nije mu se nikako dopadala.

Pogotovu što je dolazila iz usta stranca kome su hteli da smrse konce u Valaku.

— Lažeš! — prosiktao je i taj uzvik kao da utiša ceo „Saguaro”.

— Štoa ne odeš da proveriš? — rugao se kockar na čudno miran način, ne podižući glas.

— Ja... ja ću te uhapsiti!

— Kako?

Dudijev pogled skliznu prema teškim „linkolnima”.

— Golim rukama ću te — obećao je i stisnuo pesnice.

Sejmi Lepet iskoristi ovo i pošto se istopi među utišalim gostima. Nije imao nameru da sačeka krajnji ishod, već je odlepršao napolje kao da ga juri roj pobesnelih pčela.

— Bez gužve — javi se Art Lendi i pruži šake da prepreči put razgnevljenom mišićavku.

Ovaj ih međutim, odbaci kao tršćice; saluner jeknu i leđima se zaustavi na samoj polici.

To već nije bila prazna pretnja.

Dudi Bil je imao neodoljivu želju da dohvati kockara za vrat.

Videlo mu se to po očima.

Iz tih šaka ne bi se izmigoljili i jači protivnici nego što je čovek iz Džordžije.

Slavni strelac je sačekao da mu Dudi Bil priđe na dohvat, a potom spustio desnu ruku dole.

Kako je to izveo, nikome nije bilo jasno.

Čak ni Artu Lendiju, koji se nalazio najbliže.

Ruka se vratila gore, sa koltom naopako okrenutim.

Drška ukrašena slonovačom spustila se munjevito na četvrtastu Dudijevu glavu.

Prasnulo je kao prelom daske.

Dudi Bil uzdahnu, zakoluta očima i skljkoka se na pod.

U „Saguaru” je zavladao tajac.

Udariti čoveka sa zvezdom ipak je bilo nepojmljivo, iako se za Dudija Bila moglo reći da je pre siledžija nego čuvar zakona.

U svakom slučaju, sve oči su se prilikovale za u tamno odevenog stranca ledenog izraza.

Njegovi prsti okrenuli su kolt volšebnim trzajem i spustili u futbolu istog trenutka kada je preko opasača pao kraj dugog, usko krojenog kaputa.

Ljudi u salunu bili su iz Takso-

na. Bez obzira na čud mišićavog Dudića, on je bio njihov. A sada je dobio žestok udarac i pao kao pokošen.

Najviše se zbog toga uzbudio sto ispod crvenkaste svetiljke sa žutim abažurum. Bilo ih je četvorica, tek što su položili umašćene karte na sredinu i jedan od njih zgrnuo dobitak.

Odjednom su se pridigli, pognuti i preteći.

Možda odavno nije bilo gužve u Taksonu.

Ako su je tražili, dobiće.

Art Lendi je bojažljivo pogledao u kockara i zaključio da je oran za okršaj. Pogledao je u svoje veliko ogledalo, ali, nije imao razloga da strahuje.

Znao je da ratoborni momci neće uspeti da uprave koltove na tu stranu.

Mogao je Art Lendi da ih opomene.

Mogao je samo da dovikne koga imaju pred sobom, pa da se brzo predomisle.

Ali, znao je da Holidej to ne bi voleo.

Kao što je znao da mu je udarac kockarevog revolvra o Dudićevo teme zazvučao poput muzike.

Četiri loše raspoložena meštana pozeleli su da zaigraju na pogrešnu kartu.

— Na njega! — zakreštao je neko.

Bili su svi dešnjaci; ruke su im poletele prema bedru, kao po komandi, u jednom dahu.

Holidej se iskosi, raširi noge i odbaci peš kaputa sa levog boka.

Narandžasti plamen je buknuo, suviše visoko usmeren.

Umesto po ljudima, hici su grunuli o lanac kojim je bila pričvršćena svetiljka.

Pre nego što su shvatili nameru, s treskom se obrušio na sto metalni okvir i razasuo staklo i petrolej po njima i okolini.

Bacili su se u paničnom strahu, pokrivajući rukama oči i lica.

Karte su prsnule na sve strane, zveknuo je metalni novac o pod.

Dim je pokušao uvis.

Smeškajući se, Art Lendi zaobiđe šank, podiže pregradni deo i uputi se prema zapaljenom stolu.

Dok su ostali, kao opčinjeni, zurili u đavolski crnu, prisutnu siluetu brzorukog stranca, Lendi je u nekoliko zamaha pokupio krajeve čaršava, ugasio njime plamen na stolu i doviknuo jednom svom momku da donese novi i počisti pod.

— Evo Seldona — pronese se šapat.

Odjednom su se svi primirili na svojim mestima.

Kraj šanka, Dudić se mrštio i trzao nogom, dolazeći sebi.

Holidej se okrenu prema Lendiću.

— Natoči — pokaza prema bren-diju.

— Dolazi Ganterov zamenik — tiho mu se poveri saluner. — Ne-ka te to ne brine...

— Mene više ništa ne brine.

Seldon Almejn se uputio pravo prema šanku.

Bio je visok, lepo građen, naočit i mlad. Nosio je šešir sa visokom „krunom” kakve su imali prvi čuvari zakona na Zapadu, a oko „krune” obavijala se široka pantljika od smeđeg somota.

Nosio je plavu košulju i siv prsluk, a sive pantalone uvučene u čiz me oblikovale su snažne udove.

To je bio stas o kakvom snivaju tihe, romantične devojke nad isto tako romantičnim knjigama.

Imao je lepe crte, izvajanu bradu i nešto povijeniji nos. Guste, rane, sastavljene obrve nisu mogle da naruše čudnu blagosti u tamnim zenicama.

Nije nosio opasač!

Svako je mogao da zaključi da zamenik šerifa u Takstonu nema nikakvog oružja. Osim, možda, svojih snažnih šaka.

— Šta se desilo? — obratio se Lendiju, ne pogledavši kockara.

— Hoćete li verovati baš meni? — začudi se saluner.

— Vaše je da govorite, a moje da procenjujem.

Lendi pokaza na Dudija Bila koji se dizao, upirući šakama o ivicu šanka.

— Ovaj ovde je hteo da udari ovog... ovog stranca — pokazao je sad na Holideja. — Nije ga izazivao, mada se odnekud poznaju. Znam samo da je stranac bio miran i da je Dudi Bil poleteo na njega.

— I, to je sve?

— Nije! Čovek je izvadio kolt i mlatnuo ga po lobanji. Neki su se mašili koltova, a stranac je pucao u lanac od svetiljke pa su se svi razbežali.

Seldon klimnu glavom.

Ničim nije pokazao da je ljut, ili spreman na razračunavanje.

— Ako ste željni borbe, mister — okrenuo se prema kockaru — molio bih vas da to obavite na ulici. Molio bih vas još lepše da uopšte ne potežete oružje.

Holidej je bio malo iznenađen. Zamenik šerifa, a moli. I to vrlo učtivo, mada odlučno.

Nosio je zvezdu, ali ne i opasač.

Kako je takav momak mogao da zavodi red u gradu kao što je Takson?

Čime?

Lepim rečima? Molbama?

— Svu štetu nadoknadićete Lendiju — kazao je Almejn.

— To je u redu! — brzo se umeša saluner.

Šerifov zamenik prodorno odmeri Lendiju, kao da je naslućivao delić neke druge priče, neizrečene pred njim.

U to vreme, Dudi Bil je sasvim razbistrio mozak i ponovo počeo da besni. Nije ga ometalo ni Seldonovo prisustvo.

— Udario me je — riknuo je, uperivši prstom na Doka Holideja — zavrnuću mu šiju!

— Miruj, Dudi — mirno ga posavetova zamenik.

— Pusti me! I ja imam zvezdu...

— Možeš je vratiti — prekide ga ovaj — potera je završena. Vra ti značku, — pružio je dlan.

svakog meseca
DOK
HOLIDEJ
najbolje priče vesterna

— Neću! — ustuknu ovaj. Izgleda da mu se sviđao sjaj vlasti na grudima. — Predaću je lično Ganteru! Ne tebi.

— Predaćeš je meni.

— Dudi Bil se iskezi.

— Obojica imamo zvezdu — reče. — Ne možeš mi ništa. Inače ću te...

— Šta ćeš?

— Ne izazivaj me, Šeldone! Bri-ga me što si nenaoružan. Čuvaj se!

— Rekao sam da vratiš znač-ku.

— Možeš govoriti do jutra...

Iznenada, zamenikova ruka odskoči ispusti na Dudijevu glavu.

Mišićavkova glava se iskrenu, uporedio sa ostatkom tela. Jednostavno, udarac ga je okrenuo za čitav okret i bacio na šank.

Po drugi put te noći, Dudi Bil pa de na pod.

Šeldon Almejn se saže i strže mu značku sa prsiju.

Posle toga, on ukrsti pogled sa Dokom.

— Dogovoreno? — upitao je kratko.

— Da, s moje strane.

Zatim se okrete i napusti „Saguaro“.

Holidej se nije mogao setiti kada je i gde video još nekog čuvara zakona bez oružja.

Taj Šeldon Almejn imao je vraški brzu i snažnu pesnicu. Mora da je njom ulivao strah kavgadžijama. Imao je, takođe, način da rešima smiri duhove i izgleda situaci-

ju. Čak je i na kockara delovao umirujuće.

Art Lendi je dao znak debelom klaviristi da napusti kakav zvuk, ne bi li zategnutost u salunu koliko-toliko popustila.

Pa ipak, poodmakla noć i nena-dani pucnji mnogima su naneli ne očekivanu bezvoljnost: počeli su da napuštaju „Saguaro“ jedan za drugim.

— Izgleda da sam ti doneo slab pazar — reče kockar.

— Vraga! Bar ću se odmoriti — brzo je odgovorio lendi. Bacio je kecelju za šank i protegao rame-na. — Hoćeš da se malo kockamo?

— Nisam baš odmoran — prime-ti Dok.

— Znam, ali poker će te bar oraspoložiti. Hajdemo!

I Lendi ga povede u separe.

XI

Odeljenje koje je Lendi preg-radio i označio kao separe za po-ker, bila je mala, skromno nameštena odaja.

Za razliku od zadimljenog dela „Saguara“, separe se činio kao dru-gi svet: prohladan, tih, skoro tajan stven.

Samo jedna svetiljka spuštala se sa tavanice i bacala žućkasti krug na jedan jedini, četvorougaoi sto pokriven zelenom čojom.

Dvojica su sedela za njim.

— Biće nas taman — kazao je

Lendi. — Ovo je Džin Hevlik, ovdašnji advokat, a ovo Bili Braun, iz Klerktauna, u prolazu...

Lendi je namerno izostavio da predstavi Holideja. Činilo se da je to učinio slučajno.

Taksonski advokat bio je sav utegnut; sve je na njemu bilo savršeno na svom mestu, košulja, kravata, manžetne, izglancane čizme.

Sedeo je malo ukrućeno, verovatno u stalnoj želji da ne pokvari koji nabor na svom skupocenom štofu.

Imao je široko lice, punačke obraze i negovane brkove s povrnutim krajevima.

Na glavi je držao polucilinder, za uhom cigaretu.

Preko zakopčanog prsluka spuštao se zlatni lanac džepnog sata.

Njega je Dok Holidej pogledao samo ovlaš.

Više ga je interesovao Bili Braun, ili kako se već zvao čovek iz Klerktauna.

Imao je kožni povež preko levog oka.

Na glavi neobično sačinjen šešir od kuvane slame, nešto između „sombreira“ i klasičnog „stetsona“. Veliki obod pokrivao mu je celo lice, bacajući senku na podbradak. Pa ipak, nazirali su se polukružni, gusti brkovi nad usnama, od kojih je donja bila punija i izražajnija.

Stranac je, izgleda, sebe upadljivo nemarno odenuo u široku, platnenu jaknu. Oko vrata nosio

je svileni šal, nekoliko puta namotan, do grla.

Pohabane, naborane čizme štrčale su po strani stola.

Art Lendi namesti dve stolice. Holidej sede do Hevlika.

— Pa, bilo je već pomalo dosadno — nakašljao se advokat. — Mister Braun igra, ali, ko zna na šta misli za to vreme?

Saluner izvuče iz stola neraspeščen špil karata.

— Da onda krenemo s interesantnijim ulogom? — predloži.

— Može — prihvati Hevlik.

On pogleda u Brauna; i Lendi se okreće.

Braun klimnu glavom.

Advokat preseče karte, Lendi podeli.

Prvi krug protekao je u ćutanju. Dobio je saluner, iako je znao da Holidej namerno ne želi da se pokazuje.

Sledeća dva pripala su Hevliku. Advokat je postao prilično raspoložen i brbljiv. Čak je „uleteo“ neprežno u pot od trideset dolara i izgubio!

Prosto nije verovao.

Uskoro su Holidej i Braun dobijali naizmenično.

Advokat je odbacio karte od sebe; više nije izgledao tako uglađen i uštogljen. Razvezao je kravatu, zabacio polucilinder na zatiľjak i sve češće potezao maramicu da bi obrisao znoj.

Međutim, više ništa nije pomoglo.

Kola su krenula nizbrdo i Hevlik je digao ruke od pokera.

— Dosta mi je — huknuo je. — Biće bolje da odustanem na vreme.

— I ja ću — uplete se i Lendi, koji iz pristojnosti prema svojim gostima nije želeo da prekine prvi. Sada je mogao, s obzirom da se prvi oglasio taksonski advokat. — Možda je najbolje da svi prekine-mo?

— Ne verujem — reče Holidej. — Mister Braun i ja moramo dobiti bar dve partije uzastopno.

— Svakako — rekao je promuklo ovaj.

— Ja ću biti preko puta — javi se Lendi. Činilo se da borba u separeu neće više biti tako podjednaka. Kockar je iz nekih svojih razloga sputavao sebe, da bi licem u lice sa strancem pokazao svoj repertoar.

Lendi zatvori vrata za sobom.

— Sa koliko da počnemo, mister Braune? — upitao je Holidej.

Čovek iz Klerktauna nije izgledao oduševljen nastavkom partije.

— Nemam šansi protiv vas — odgovorio je muklo.

— Kako znate?

— Predosećam!

— Treba pokušati. Zar nismo bili podjednaki?

Bili Braun je samo malo podigao glavu i jednim okom se zagledao u Holidejevo lice, tražeći na njemu senku podrugljivosti.

— Mislim da ste se uzdržavali, mister — kazao je oporo.

— Imam utisak da se poznajemo?

— Ne, ali poznajem kockare. Vi ste profesionalac.

— A vi? Imate samo jedno oko?

Braun raširi prste i karte sleteše na sto.

U separeu je zavladao muk.

— Šta time hoćete da kažete? — snizio je glas Braun.

— Možda nisi sve predvideo, O' Nile — odjednom izreče kockar.

Braun podskoči i maši se pojasu.

Ali, Holidejev kolt već se nalazio uperen u njega.

Prsti jednookog čoveka iz Klerktauna skupiše se u pesnice. Bio je prespor.

— Sedi — ponudi ga ljubazno Holidej. — Nemam nameru da te prijavljujem za pljačku Centralne banke.

— Otkud... — procedi on, ali se ujede za usnu. — To je neki nesporazum? Zamenili ste me sa nekim?

— Da odemo do Lija Gantera i proverimo?

— Nikuda ja ne idem, do vra-ga...

On besno skide povez s oka i nekoliko puta zatrepeta, kako bi se i njime navikao na svetlost.

— Kako ste me pročitali, Dok? — upitao je Vins O'Nill.

— U zagrejanijim prostorijama — polako je odgovorio kockar, i brkovi vam mogu otpasti.

Revolveraš iz Feniksa mahinalno ih pritisnu šakom.

— Vi ste prokleta opasan tip — zaključio je. — Mislio sam da me niko ne bi poznao. Bar ne ovde.

— Neka sitnica se uvek nađe.

— Koja na primer?

— Prsten — pokaza kockar na O'Nilovu ruku. On je povuče brzo sa stola. — Bili Braun nema inicijal V. O'N. Odmah sam znao da se lopov mora vratiti na mesto pljačke. Iz raznoraznih razloga.

— Možda ih znate?

— Ne zanimaju me.

— Šta znate o pljački?

— Svašta, ali, ni to me ne interesuje. Ja sam u prolazu a Lija Gantera ne podnosim, iz svojih razloga.

— To već bolje zvuči — osmehnu se revolveraš. Potom je ponovo stavio povez. — Dajte mi reč da o meni nećete nikome reći ništa za ovo vreme?

— Ništa ne obećavam.

— Ipak, važno mi je.

— Rekao sam!

O'Nil se sruči u stolicu.

Nekoliko časaka je posmatrao Džondžijanca, kao da je želeo da ga sasvim proceni i izvaga. Nije vredelo lagati, ni izmišljati priče; trebalo je izići s istinom na videlo.

— Reći ću vam nešto — najzad je odlučio. — Radi se o jednoj ženi, ovde, u Taksonu. Kćerka je Vala Voringa, vlasnika banke iz koje sam digao dve stotine hiljada dolara. Pratite me?

— Zvuči romantično — primeti kockar, paleći cigaretu. — Nećeš reći da si se zaljubio?

— Zar je to nemoguće?

Holidej sleže ramenima.

On je znao da je Vins O'Nil revolveraš, kockar, iznajmljivač koluta, pljačkaš, ali, da se može zaljubiti u nekoga bez pravog razloga, to je zvučalo nelogično.

— Sreli smo se u Feniksu, nedavno. Ne znate Kerol Voring? Davolska cura! Kao ovet! Netaknuta. Izlazila je iz neke ženske radnjice, ne sećam se kakve, i sudarila se sa mnom. Bila je zbunjena, naivna, nerazumna. Odveo sam je u prvu krčmu na piće, ručali smo, i pričali. Laskao sam joj, a ona je sve to prihvatila. Gutala je! Mislim da joj niko nikad nije rekao ništa slično, iako su to za mene bile otrcane fraze, ali... Ona je bila toliko raznežena da sam se i sam upecao u sopstvenu mrežu.

— Dirljivo — zaključio kockar.

O'Nil se naže napred.

— Ne podsmevajte se — reče, — Bila je to ljubav na prvi pogled. Ona neotkrivena, neiskvarena, prvi put sa muškarcem odbegla za trenutak iz zlatnog kaveza, i ja, koji sam imao mnogo mnogo žena, ali nijednu takvu, anđeosku, kao dar neba...

Holidej uzdahnu i preseče špil.

Otvorio je damu.

— Rekao sam joj otvoreno da ću se oženiti njom, ali da nemam novaca.

— I, nastradao je tast?

— To za njega nije previše, a nama će dobrodoći. Kerol mi je re

kla šifru, čula ju je jednom slučajno u razgovoru između oca i majke. Ostalo je bilo lako. Jedino nisam računao da će se šerif pojaviti pre vremena. Morao sam brzo da bežim.

— Ipak si pripremio dvojnika?

O'Nil se trže.

— Sve znate? Kako?

— Video sam ga!

— Gde?

— U Valaku! Mrtav!

— Mir... mrtav? A ostali?

— Ne znaš?

— Kako? Ovde sam proveo najveći deo vremena, nisam izlazio nigde. Hoću samo da povedem Kerol i ništa više. Ostalo me se ne tiče.

— Svi su mrtvi.

— Nemoguće! Ali... kako? Gant ih je poubijao?

— Ne, već međusobno. Pre nego što je tvoj dvojnik došao do praznih torbi, počeli su da pucaju jedni na druge.

O'Nil lupi pesnicom o sto.

— Na to nisam računao — procedio je.

— Ko je bio nesrećni dvojnik?

— Moj brat — saže glavu revolveraš. — Uvek mi se divio i želeo da me oponaša. Ponudio sam mu ulogu, misleći da dobijem samo u vremenu. Računao sam... kad momci otkriju prevaru, najjutiće se na mene, a ne na njega. Sad vidim koliko je to bilo opasno, ali onda... mislio sam samo na Kerol. Siromah Ben! Da sam znao...

— Mislim da si znao! — preseče ga kockar. — Zar si očekivao da

će banditi zapevati od sreće kad im brat iznese prazne torbe? Nisi mu rekao da su prazne, zar ne?

Vins O'Nil je ćutao.

Holideju se zgadi. Možda je bilo neke istine u iznenadnim revolveraševim osećajima, ali, da se poslužio bratom kao mamcem, to je već prevazilazilo sve.

— Ja je volim — rekao je O'Nil hrapavim glasom — a vi odlučite hoćete li iz ovih stopa otići Ganteru.

— Najradije ne bih gledao tvoju „facu” — odgovorio je kockar i bacio karte na sto. Nije se potrudio ni da uzme svoj ulog.

Ako je očekivao da će O'Nil potegnuti, prevanio se.

Iako je bio rasan revolveraš, moćak iz Feniksa je znao kad je slabiji.

XII

U salunu više nije bilo nikoga. Jedino Art Lendi. A kako se on nije mnogo, obazirao na odlazak jednog gosta, Vins O'Nil je zaključio da se kockar držao svog pravila — da ga ne zanima ništa.

On se i on pritajio, kako bi ga pratilo i otkrio gde je onoliki novac iz banke?

Ne misli valjda da ga nosi sa sobom?

Široka, platnena jakna pokrivala je O'Nilov opasač i činila ga mnogo nezgrapnijim i neupadljivijim. Lažni povež na oku i lažni brkovi

omogućiće mu da na miru izvede ono što je naumio.

Kerol Voring će se, tačno u ponoć, iskrasti iz kuće, po svaku cenu.

Sastanak je bio tačno zakazan još u Feniksu, prilikom njihovog prvog susreta. Omađijana i očarana, devojka je pristala na sve, osim na to da se ocu nešto desi prilikom pljačke. U stvari, O'Nil je obećao da će otići Valu Voringu čim se ovaj malo primiri i navikne na činjenicu da ne može ništa protiv onih koji se vole.

Obećao je da će se sigurno izmiriti, a novca što se tiče, vratiće mu. Jedino nije rekao koliko je sumu izneo iz banke.

A nadao se da će bankar o tome radije ćutati pred svojom nasleđnicom.

Mlada devojka je bila van svih očevih poslovnih poteza i razgovora.

Strogost Vala Voringa i dugotrajna bolešljivost majke učinile su je usamljenom i povučenom. Bankar je, osim toga, bio čovek od reči: obećao je udaju svoje jedinice za Brajsonovog sina iz Kliftona.

O tome nije mogla da odlučuje ona, već on.

I to je doprinelo da se u Kerol nagomila pritajeni prkos.

O svemu tome pričala je u Feniksu, otvarajući srce pred čovekom koga je tek upoznala, a koji joj se učinio kao onaj pravi.

Šetanje ulicom Feniksa bio je jedini dan bez nadzora.

U Taksonu je to bio otac, ili majka, ili Hajli, ili neko od posluge.

Tamo, u velikom gradu, za trenutak zalutala, Kerol Voring je osećala da život može biti lepši i drukčiji nego što je dotle slutila.

O'Nil je to tačno procenio. I iskoristio šansu.

Polako je krenuo glavnom ulicom, koja je skretala od trga prema reci.

Iako je Takson bio pust i gluv, oprezni revolveraš je koračao tiho, otvorenih očiju. Ništa nije smelo da ga omete te noći. Nikakva slučajnost.

Više nije mislio ni na svoje kompanjone, ni na brata koji je umesto njega bio izrešetan u Valaku. Težio je sebe da takav ishod nije očekivao; a što je Ben O'Nil hteo da izigrava velikog brata, to je bio njegov sopstveni propust.

Misao da ga, osim zakona, bar neće proganjati njegovi saučesnici, potisnula je osećaj trenutne krivice zbog bratovljeve nesreće.

Obalsko područje na kome su se dizale dvospratnice, za trenutak su zaklonile krošnje drveća.

Ulica je tu postajala nešto uređenija, sa strane su pobijeni kočevi da zaštite malo trave.

Voringova kuća nalazila se u mraku.

O'Nil je tražio pogodno mesto gde bi mogao ostati neprimećen do ponoći.

Dah svežine dopirao je sa reke.

Nekoliko velikih sanduka nalazilo se pod platnenim krovom, na me

stu gde je bilo najpogodnije da pristaju splavovi i dereglije.

Vins O'Nil se ipak uputi pravo prema kući. Mogao je mirnije da osmatra sa nekog od uglova susednih zgrada, čiji su stubovi bili mnogo širi nego oni poređani duž glavne ulice.

Koraćao je uz visoku drvenu ogradu, s iznenadnim osećajem nelagodnosti da nije sam!

Kao odgovor na te neočekivane misli, dopro je bat konjskih kopita po tlu.

Prokletstvo!

Vins O'Nil se pognuo i uskočio u prvu dublju senku, sa šakom na koltu.

Učinio je sve da što nečujnije diše.

Uskoro je ugledao jahača.

Figura mu je bila poznata... A kada su zvecnule značke oko „krunne“ šešira, O' Nil je znao da se radi o taksonskom šerifu.

Lice mu se zgrči.

Nije ga valjda ta policijska mešina nanjušila?

Ako jeste, biće joj to poslednji put u životu!

Li Ganter je okrenuo konja prema njemu.

O'Nil oseti da se znoji.

Nije to bilo iz straha, već iz proklete bliske činjenice da bi mu nailazak šerifa omeo planove sa Kerol Voring!

Bio je dovoljan samo jedan pucaj pa da se uzbudi ovaj deo grada, poznat po bogatijim građanima. Sve bi onda propalo!

Dok je razmišljao kako da reaguje, Li Ganter je zaustavio konja.

— Hejsel! — pozvao je nekoga.

O'Nilu za trenutak laknu.

Iz druge senke, odmah iza njegove, iskrsnu čovek u plaštu.

Nije mu razaznavao lice, ali je bljesnuo opasač i prema nebu se ocrta izduženi vrh brade, kao u kakvog jarca!

— Li, dosta mi je ovoga — tiho se odazvao Hejs. — Ne shvatam šta hoćeš da...

— Zaveži! Ako ti je dosadno, po slaću ti devojke da te razonode...

— Utrnuo sam od čekanja...

Ganter je pogledao prema Voringovoj kući.

— Nisi primetio ništa sumnjivo?

— Ne!

— Niko nije izlazio, ili ulazio?

— Samo onaj crnac... Ali se vratio brzo.

— Sam?

— Naravno! Šta očekuješ od Kerol Voring? Da odleti?

Pri pomeni tog imena, O'Nilova ramena se skupiše. Prokleti šerif! Kao da je naslućivao da su bankareva kćerka i on povezani!

— Ostani ovde još malo — dodao je Ganter — a posle možeš da odeš.

— Koliko je to „malo“?

— Jedan sat otprilike...

Sat, razesti se O'Nil. To je i suviše! Do ponoći nije prestalo više od petnaestak minuta, a Ganter je nasumce postavljao klopku.

Srećom, šerif nije imao namenu da pravi društvo tom Hejsu.

— Vратићу se za sat — kazao je.

— Koliko ja dobijam? — upitao je Hejs.

Ganter je zastao.

— Šta misliš, koliko je više od petine?

— Recimo... trećina?

Šerif okrenu konja i bez pozdrava napusti stražarsko mesto Isaka Hejsa.

Dakle, Ganter je tačno naslutio da će se O'Nil ipak vratiti. Nije znao tačno kada, ali, budno je motrio na Voringov dom.

Sigurno je proključivao da je pljačkašu pomogao neko iz kuće ili banke.

A kad je saznao da šifru otvaranja kase znaju samo bankar i njegova žena, pretpostavljao je da i Kerol ima tu umešane prste!

Pogotovu ako je iščakao da je putovala u Feniks.

Prokleti, uobraženi, pohlepni taksonski šerif!

Nije on želeo njega zbog slave; hteo je da ga ulovi sa plenom zajedno, ubije, a da novac strpa u svoj džep, a ne natrag u Centralnu banku!

Isak Hejs je gledao kako Ganter zamaće u noć.

O'Nil je morao odmah da stupi u akciju.

Ako se stražar vrati u svoj kutak, nikada neće moći neprimetno da mu se približi.

Međutim, Hejs se već bio okrenuo!

Revolveraš nije smeo da puca. Ostao je prikovan na svom mestu, psujući.

A pomoć se približavala...

Minuti su izgledali pakleno beskrajni.

Iz kuće, nije dopirao nikakav šum, nijedan tračak svetlosti nije bljesnuo.

Da se Kerol nije možda predomislila?

Da nije poverila majci, ili ocu, da je pljačkaš čeka napolju, spreman da je povede za Nogales i ože ni?

Ne, nemoguće!

Da je tako, Voring bi već obavestio Gantera.

Revolveraš skide povez i baci na zemlju. Više mu nije bio potreban, samo bi mu smetao u bekstvu.

Onda je zaškripala kapija.

O'Nil se uspravi.

Kapija od Voringovog malog vrta se otvorila, lagano, kao na vetru.

Jedna prilička, umotana u veliki ogrtač, napuštala je kamenitu stazu, osvrćući se.

Ona je!

Tražila ga je pogledom, smeškao se O'Nil u sebi. Naletelo pravo na ovog Hejsa, umesto na njega. Drugo rešenje nije imao, osim da i to sačeka.

Kerol Voring je smakla sa glave kapuljaču i neodlučno zastala, okružena ponoćnom tišinom i senkama. Izgledala je sićušna, kao ptičica ispala iz gnezda i nesposob

na da poleti na neku drugu stranu.

Hodala je sve laganije i neodlučnije.

Nalazila se sasvim blizu kada je Isak Hejs izronio iz senke kao duh! Trgla se.

— Timse? — prošaputala je, ali ubrzo je uvidela da greši.

— Kuda, mlada devojko? — upitao je ironično Hejs. — Očekujete nekog Vinsa?

— Ja... Ko ste vi?

— Ja sam anđeo-čuvar — raširio je ruke ovaj i nekoliko puta mahnuo njima kao da će poleteti. — Ganter je, znači, bio u pravu. Upleteni ste u isto kolo s onim banditom?

Kerol se povlačila, ali, Hejs se nad nju nadnosio kao orlušina.

— Da vas odvedem vašem tatici ili šerifu? Birajte!

— Ne, molim vas...

— Gde je O'Nil? — oštro upita Hejs.

Nije dobio odgovor.

Osetio je da mu glava eksplodira... a zatim je nastao potpun mrak.

Hejs se srozao niz O'Nilove noge poput vreće.

Revolveraš dograbio ustreptalu devojku i privuče sebi.

— Ne boj se — šapnuo je — hteli su samo da nas rastave. Idemo...

— Kuda?

— Za Nogales, kuda bi?

— Ponela sam samo jednu haljinu, na sebi — osvrtała se ona

prema kući, kao da odjednom oseća nostalgiju. Ali, O'Nil ju je vuкао prema obali.

— Kupiću ti deset lepših — govorio je — a uzećeš ostale kad se vratimo ovamo.

— Kada će to biti?

— Uskoro... Čim se venčamo.

— A gde je kočija?

— Kočija? — nervozno se nasmeja O'Nil. — Uхватили bi nas dok trepneš, draga. Idemo rekom.

— Zašto rekom?

— Sigurnije je. Ima u rečnom šiblaku jedna dereglija, samo za nas dvoje. I novac je tamo. Ništa ne brini...

— Jesi li sam?

— Ne... S tobom sam.

— Ne volim te brkove — odjednom se požalila.

— Baciću ih kasnije. Požuri!

Pretrčali su prostor od obale, a onda krenuli nizvodno.

Devojčine noge upadale su u meku zemlju; no, revolveraš ju je upola nosio pod rukom.

Ona je strpljivo podnosila napor, nenaviknuta na iznenađujuće brzo smenjivanje događaja! Prvo susret sa Hejsom, zatim Vinsov udarac koltom po glavi, užurbano trčanje obalom po noći, udaranje šiblja po licu, rukama, vratu...

Nije zamišljala takav početak bekstva u novi život!

Šta će reći otac kad je ne zatekne ujutru u sobi?

Kako će se osećati majka?

Vins O'Nil joj nije dao da razmišlja previše o tome.

Dereglija ih je čekala dopola zavrivena u mulj i vrbak.

— Penji se! — naređivao je on.

Morala je da nakvasi noge, i svo je najnovije cipele.

O'Nil se popeo za njom i dograbio dugačku motku, kako bi se otisnuo od obale.

Prvo je oslušnuo, ne bi li otkrio kakav zvuk u noći iza sebe. Hejs je sigurno još bio u nesvestici. Kad se bude probudio, možda će prvo otrčati do Gantera, a možda do Vo ringa.

Svejedno sada...

Dereglija je bila vrsta splava, sa daščanim podom i ogradom na sredini, koja je okruživala prostoriju za sedenje i odmor.

Vins O'Nil je upravljao samo s jednom motkom, šetajući s jednog kraja na drugi, da bi se našao na sredini reke.

Noć je bila topla.

Kada je rečna struja usmerila deregliju, O'Nil je položio motku i došao do Kerol.

— Izgledaš uplašena? — primetio je. — Mene se bojiš?

— Ne znam... sve mi sada crugačije izgleda — odgovorila je ona, skupljajući ramena. Vazduh na vodi nije bio tako vreo kao u gradu.

— Zašto ti drukčije izgledam?

— Ne znam...

— Pa, nisam lepo obučen, maskiran sam, ne sledimo za stolom uz kafu i čaj, već jurimo rekom ispred moguće potere. To nije kao u snovima.

— Da, tako je!

O'Nil izvuče kolt, proveri doboš, obrnu ga na dlanu i vrati natrag za opasat.

— Zaustavićemo se u Šendarajsu — kazao je posle kraćeg vremena. — Tamo će nas čekati kola jednog mog prijatelja.

— Kola?

— Poštanska kola — nasmejao se revolveraš. — Nikome neće pasti na pamet da u poštanskim kočijama traži begunice!

— Zar nema voz?

— Ima, ali tek kroz dva dana. A to je opasno čekanje.

On dohvati motku i jedva neka-ko napipa dno, da bi izmakao brzacima na sredini. Plovidba uz obalu bila je mnogo bezbednija i korisnija.

— Zašto misliš da bi tata bio protiv tebe? — upitala je Kerol. — Ti nisi ubica.

— Nisam, ali me nije loš glas. A imućni, ugledni i poslovni ljudi smatraju da takvi zetovi mogu da smetaju... — objasnio je O'Nil.

— Nisi mnogo govornjiv — primetila je Kerol.

— Kao onda u Feniksu?

— Da!

— Nemam vremena, draga. Mogu ti reći da će tvoj otac učiniti sve da me se dokopa.

— Ali...

— Nikakvo „ali“ — prekide je revolveraš. — Kad sazna da si ti odala šifru, odreći će te se!

Devojka je širom otvorenih očiju zurila u njega.

— Šta to pričaš? Ne razumem.
— Razumećeš već — osmehnulo se O'Nil. — Dve stotine hiljada dolara nemam nameru da vraćam, da znaš.

— Ali...

— Oh, umukni! Kako to zamišljaš, draga: da odnesem tustu novac i da mu se izvinim, a on da me zbog pljačke i otmice strpa na nekoliko godina u Jumu? Ne!

— Ali, ti si obećao...

— Znam šta sam obećao — odmahnuo je rukom O'Nil. — Voliš li ti mene?

— To dobro znaš.

— Sigurno si?

— Zašto me pitaš? I to sada?

— Zato što žena, koja istinski voli, spremna je na sve da učini za voljenog.

— Zar negde ne piše da tako treba da učini i muškarac?

— Možda u nekim tvojim knjigama — ironično će O'Nil — ali ne u životu.

— Osećam, zaista, da si se izmenio od odda — naglasila je. — Strah me je...

O'Nil iskopa iz velikog džepa cigaretu i stavi je među zube. Sedeo je na ivici dereglije, poput Indijanca koji veća s ostalim plemenskim starešinama, podvijenih nogu i lica kao od kamena iskle-sanog.

Sav onaj sjaj ljubavi, viđen u Feniksu, nestao je kao vetrom od nešen.

— Idemo li zaista u Nogales? — prošaputala je Kerol.

— Zaista — potvrdio je on.

— Ne izgledaš oduševljen — primetila je. — Ima li nešto što te muči?

— Kasnije ćemo o tome...

— Reci mi — nagovarala ga je devojka, sa neobjašnjivom zebnjom u srcu. Nešto se odjednom iz među njih isprečilo. Skinut je veo snoviđenja, surova stvarnost tame i reke obgrlila ju je hladnim zagrljajem.

Bežeći od očevog obećanja datom nekom Brajsonu, u Kliftonu, i Privučena očaravajućim slikama iz priča Vinsa O'Nila Kerol Voring je žarko želela da se izvuče iz sivilla taksonskog života i krene u svet sjaja.

Ali, početak nije bio tako sjajan.

Uprkos tome što se nalazila pored čoveka za koga je verovala da će se vezati za ceo život.

— Reći ću ti — najzad se odlučio O'Nil. — Ovih dve stotine hiljada je pravo bogatstvo, zar ne?

— Jeste, mada...

— E, ali, da bismo na miru u Meksiku mogli da se provodimo i uživamo, trebate nam bar još toliko!

Devojka ga je pogledala ne shvatajući.

— Ništa te ne razumem...

— Vrlo je prosto — nasmeja se revolveraš iz Feniksa — tražićemo od tvog tatice još dve stotine hiljada za nas.

— Dve... Kako? On to nikada neće dati!

— Tražit ćemo otkup.

— Otkup...?

— Da! Otkup za tebe, draga. Namestit ćemo igru, kao da si oteta i ako misli da te vidi živu i zdravu, kod kuće, moraće da se „ispruži“ za još dve debele stotke... Naravno, kad uzmemo novac, ti ćeš ostati sa mnom a ne s njim. Posle je ceo Meksiko naš. Šta kažeš, a?

Ali, Kerol nije kazala ništa.

Bilo je to sasvim neočekivano za nju.

Kao udarac groma.

Kao... Kao šamar, koji je bučiji iz najslađeg sna.

Nije ni gledala u revolveraša.

Bila je ukočena, nema, prebledela; lagano je u sebi prebiralala misli i skupljala na gomilu O'Nilove reči.

Nije vredelo da se opire: bile su stvarne, istinske. Njegove reči.

— Nije samo u pitanju Nogales — nastavio je O'Nil — već mnoga mesta sasvim drugačija od ovih na granici. Uzmimo samo San Pedro, Čiuaua, Tempiko na obali...? More, sunce, lake haljine, voće, putovanja belim vozovima, dvadeset slugu oko tebe, najlepše haljine i najlepša muzika...

O'Nil je zastao; devojka je stavila glavu među mišice i plakala.

— Šta ti je? — upitao je i dotakao šakom.

Ona je odskočila kao opečena.

Lice joj je bilo okupano suzama, brada joj je podrhtavala kao u groznici.

— Hej — dosetio se O'Nil — pa, tebi se moja ideja ne sviđa, zar ne? Ti bi u ime ljubavi jela samo hleb i vodu, a?

Kerol Voring pokupi noge pada se i otpuza do samog zida „kućice“ na deregliji.

— Sad je kasno za ridanje — dobacio joj je O'Nil. — Napisaćeš tatici pismo i sve objasniti. Ja ću diktirati...

— Nikad!

— Hoćeš, naravno — smejućio se O'Nil — jer, imam nekoliko načina da te nateram na to. Čim stignemo u Šendrajs, napisaćeš pismo ce za tatitu. I uslove predaje novca. Imam plan, ništa ne brini, gospodo O'Nil...

— Kakva sam budala — pokrila je devojka šakama lice umazano suzama. — Kakva budala! Bože, smiluj se meni grešnici...

— Ne cmizdri! — prekide je O'Nil. — Imamo još dosta da plovimo. Ohladićeš se za to vreme i uvi deti da sam u pravu. Od ljubavi se ne živi, stomak je prazan. A ako me potera goni, onda neka to bude za četiri, a ne za dve stotine hiljada dolara.

— Ti... kako si mogao da me obmanjuješ? — jecala je Kerol.

— Pa, nije bilo teško — prizna de revolveraš. — Nisam kriv što si uletela kao muha u paukovu mrežu. Ali, nisam takav kako sada misliš o meni. Zaista mi je stalo do tebe. Oženiću se, videćeš. Ali, moramo imati dosta novca za Mek

siko, ako misliš da se okanem života koji sam vodio dosada...

— Znači...?

— To znači da nisam cvečka, draga. Pljačkao sam ja i ranije, imao sam svoju družinu, kockao sam se i jurio žene... Sa novcem tvog tatice imam šansu da počnem iz početka. Obećavam ti da ću biti dobar muž. Samo tvoji!

On krenu prema devojci, a ona se naglo podiže i jurnu na ivicu dereglije.

— Ne približuj se! — viknula je. — Inače ću se baciti u vodu!

— Nemaš ti petlju za to, draga — cerekao se O'Nil.

— Skočiću! — zapreti odlučno devojka i naže se nad vodu. Revol veraš je najzad shvatio da se ne šali.

— U redu! — omekšao je — sedi gde si. Mrzi me da se kvasim zbog jedne lude i lepe glavice.

Kerol Voring je nastavila da jeca.

O'Nil je zarivao motku u vodu i držao deregliju uz obalu.

XIII

Nešto posle ponoći, Li Ganter je došetao do mesta na kome je nedavno ostavio Isaka Hejsa do motri na Voringovu kuću.

Odmah je video nečije telo opruženo na zemlji.

Naslutio je kome pripada.

Izvukao je svoj kolt, obazreo se

nekoliko puta oko sebe a potom prišao ošamućenom stražaru.

Hejs je taman dolazio sebi, ječeći od glavobolje.

— Šta se desilo, do đavola! — zarežao je šerif.

— Ona...

— Devojka? Je li izlazila?

— Jeste! — jeknuo je Hejs; mesto na koje se spustila drška O'Nilovog revolvera žigalo ga je pri svakoj reči. — Došla je skoro do mene... ja sam izišao a ona... ona je rekla: „Vinse”...

— Šta?

— Da, tako je rekla... Mislila je od mene da je O'Nil...

Ganter je promrsio nekoliko psomki zaredom.

— Dakle, tako stoji stvar! Trebalo je da se sastanu, u ponoć? I šta je posle bilo?

— Ja... Odjednom me je nešto lupilo... Nisam znao za sebe sve dosada.

— Nisi video ko je?

— Ne! Nisam ga ni čuo...

— Bio je znači negde blizu — zaključio Ganter. — Ali, gde je sada? Oboje su u bekstvu i to, kladim se, sa dve stotine hiljada dolara u džepu. Kuda bi ti krenuo s takvim mirazom, Hejse?

— Zna se, Meksiko...

— Hmmm...

Ganter se pridigao i uperio pogled u noć, prema krovovima Taksona.

— Ali, gradom nije prošao — razmišljao je čuvar zakona. — Da jeste, naleteo bi na mene, sve vre

me sam se muvao proveravajući tr govine da li su vrata zaključana. Gorelo je jedinu u „Saguaru“, a tamo se nalazio jedino Lendi, skup ljao je stolice... Dakle, na koju stranu bi se ti uputio, Hejse?

— Mene boli glava — smrče se ovaj — i nemam pojma kuda bi.

Ganter se okrete prema reci.

— Ako je planirao zajedničko bekstvo, onda je morao da predvidi i put — govorio je sa samim sobom. — Reka! Ta hulja je otišla rekam!

— Nije valjda plivao — neka-ko se dočeka na noge Hejs; glava mu je još bučala. — Brodova nema...

— Možda je imao negde malo ni že sakriven?

— Nemam pojma... Da javimo Voringu?

— Možda, ali... To nam oduzima dragoceno vreme, Hejse! Bankar nam ništa ne može pomoći svojim panikom. Najbolje da se damo u poteru iz ovih stopa!

— Ja ne vidim ni jedan brod — opet će ovaj.

— Jahaćemo obalom.

XIV

Mutno praskozorje tek što je prodrlo kroz zavese u veliku spavaću sobu Voringovih, kada su se vrata otvorila i obučena u kućni ogrtač „ledi“ Lamelusi Eli banula je pred uzglavlje svoga supruka.

Val Voring je otvorio jedno oko.

Bio je iznenađen ovom jutarnjom posetom. U poslednjih desetak me seci, njegova žena nijednom nije prešla taj prag.

Spavali su odvojeno; on u starim skoj spavaćoj, zajedničkoj sobi a ona u gostinskoj, na spratu, preuređenoj po njenom ukusu.

Bankar je pogledao na sat.

— Šta se desilo? — upitao je. Znao je da nije vreme za buđenje, s obzirom da je banku otvarao tek oko devet. Pojava žene slutila je samo na nevolje!

— Nešto me je trglo rano jutros — kazala je „ledi“, čudovišno mirna i ledena. — Neki čudan osećaj.

— Ah, nije ti to prvi put, ženo — ljutnu se Voring.

— Otišla sam u sobu, kod Kerol.

— Pa?

— Nisam je našla.

Bankar nanovo podiže glavu; uz put je zbacio prekrivač sa sebe.

— Gde je?

— Ne znam. Nema je. Nestala je!

— Nestala? Nije to srebrna viljuška pa da nestane. Pošalji Hajlija da je potraži u...

— Slala sam — govorila je „ledi“ sleđenja. — Nema je. Otišla je od nas.

Voring ustade i navuče kućni kaput. Zatim je povukao svileni gajtan sa zvonom u holu.

— Kako to misliš da je otišla od nas? — upitao je Voring svoju ženu.

— Napustila nas je.

— Do vraga, ali zašto?

— Ne znam!

Crnac je pokucao, a potom ušao i naklonio se.

— Hajli, gde je Kerol?

— Nije u kući, gospodine — obavesti ga Hajli. — Niko je nije video da izlazi. Soba je u neredu, stvari na svojim mestima.

Lamelusi Eli Voring se ukočeno spusti na ivicu postelje i ostade tako nepokretna, zagledana u neku tačku. Bila je odjednom odsutna miljama, a možda i godinama...

— Hajli — naređivao je bankar — spremi mi štap i cilindar. I kola... Ne, mogu na nogama do šerifa. Moram da se smirim i razmislim.

— U redu, gospodine!

— Nikome ni reči ovome, zasa — naglasio je Voring.

— Razumem, gospodine!

— I bez toga „gospodine“!

— Naravno... ser — nasmeja se crnac. — Naći ćemo Kerol, ne brinite.

— To nju ubedi — pokazao bankar prema svojoj ženi. — Pripazi da ne učini neku glupost dok se ja ne vratim. Biće sve u redu — tešio je samog sebe, iako je imao najcrnije slutnje. — Bar se nadam...

Malo kasnije, Val Voring je izašao napolje, u trenutku kada se nebo na istoku žarilo.

Koraćao je krupnim, odlučnim korakom prema kancelariji čuvara za kona.

Takson je počinjao da se budi;

prošlo je nekoliko zaprega sa udaljenih rančeva, zaškripala su spoljna vrata saluna, zamirisala je kuhinja iz hotela „Gringo“.

Voringu se put do Ganterovih vrata učinio beskrajno dug.

Uzalud je pokušavao da smiri sebe. Nijedna logična misao nije mu prohujala kroz mozak. Sve se svodilo na ptrepnje: njegova kćerka, povučena, poslušna, krotka, naivna, lepa... iskrala se noću iz svoje sobe!

Kuda?

Kome?

Zašto?

Ganter sigurno nije znao odgovor... a možda je ipak mogao da mu ukaže na nešto. Stari je to lišac!

Zašto je juče pominjao Feniks?

Voring nikome nije pomenuo incident sa Kerol, koju su u gradu „zagubili“ skoro čitav dan.

Zašto je šerif onda spomenuo taj grad?

Kakve je to imalo veze sa nestankom njegove kćerke?

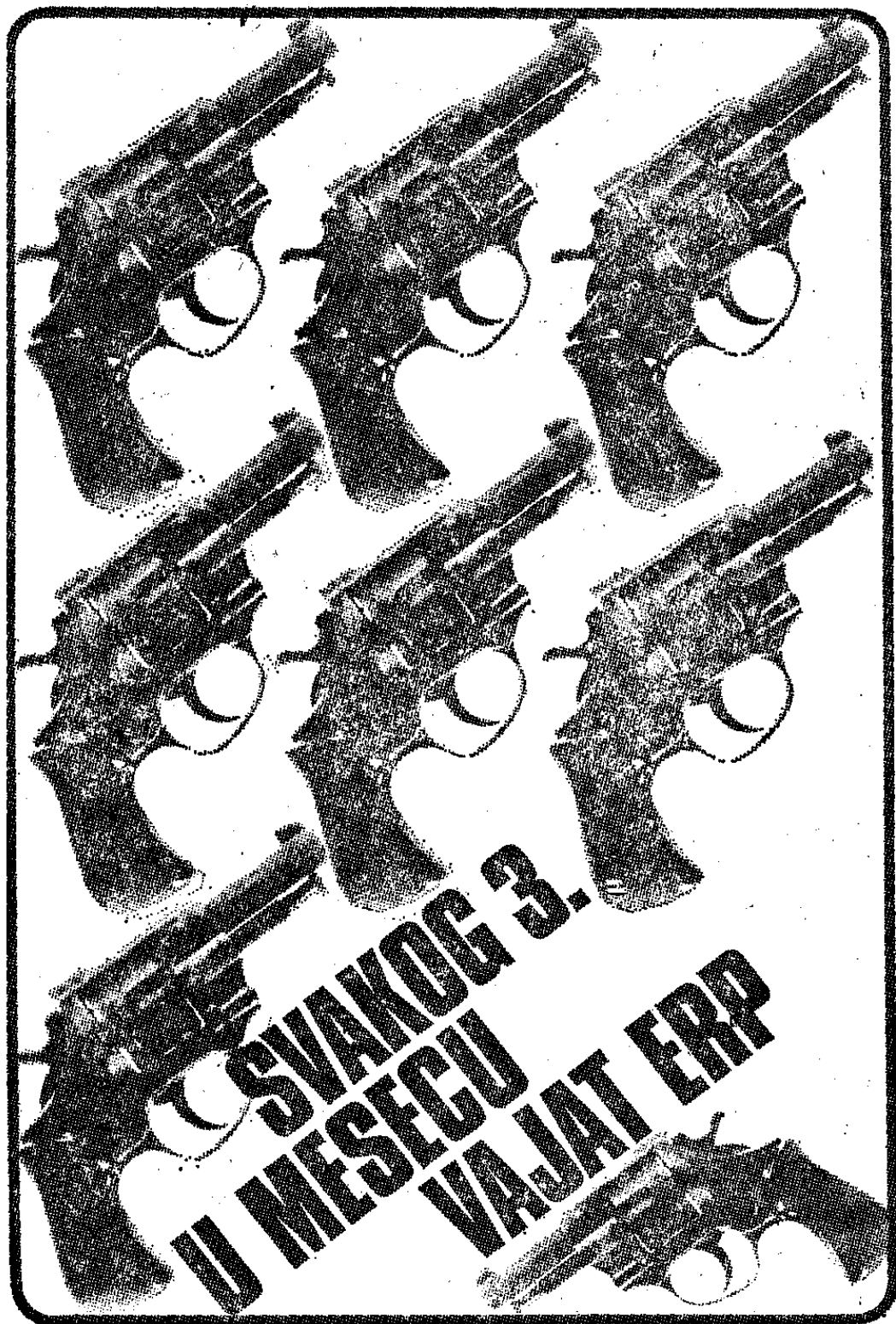
Ne obazirući se na poglede i po zdrave ranoranilaca u Taksonu, a takvih je najviše bilo ispred saluna — bankar je bez kucanja otvorio šerifova vrata.

Zatekao je Seldona Almejna!

Zamenik je mirno dočekao boga tog sugrađanina i sa učtivošću dotakao obod šešira i malo se pridigao sa stolice za ljuljanje.

— Gde je Li? — upitao je brzo Voring.

— Ne znam, mister Voring.

— Ne znate? — zbuni se ovaj. — Kako to?

Almejn napusti stolicu i zauze mesto iza pisaceg stola. Lampa na njemu je još gorela.

— Oko ponoći je trebalo da ga smenim — rekao je zamenik. — Nisam ga zatekao. Pretražio sam sve ulice, i ništa.

— Nemoguće — prasnu Voring — zar je morao baš sada da iščez ne? Koga juri?

— Nije mi javio. Mogu li ja da pomognem?

Voring je malo verovao čuvarima zakona bez opasača. Ipak, Šel-son Almejn je bio momak na svom mestu, postojam, odlučan i đavol-ski brz na pesnicama.

Kretati se bez oružja kroz uzav-reli grad bila je ili ludost ili ne-ustrašivost.

Voring stavi svoj cylinder na sto.

— Kćerka mi je nestala noćas — prevali najzad.

Umesto iznenađenja i oveštalih uzrečica „kako to“, „zašto“, „ko je primetio“, Almejn postavi direktno pitanje.

— Ne znate razloge, mister Vo-ring?

— Ne!

— Mislim da vam izgleda čud-no — nastavio je zamenik takson-skog šerifa — da se iskrade po no-ći iz kuće?

— Naravno — nestrpljivo će Vo-ring — ali...

— Ima nekoliko postavki — pro-

dužio je dalje Šeldon Almejn ne mareći što pred sobom ima tako uglednu ličnost. — Vašu kćerku su možda oteli?

— Ne, nema tragova...

— Onda je izišla svojevolumno. I to ne sama. Neko ju je verovatno čekao.

Bankar se smrknu.

— Ko? I... kako znate da je ne ko?

— Šta bi mlada, lepo vaspitana devojka tražila sama u noći?

— To mi ne pomaže mnogo — uz buđivao se Voring — u pitanju je moja jedinica, zameniče! Možda je u smrtnoj opasnosti?

— Vikom joj nećemo pomoći — odgovorio je Almejn i natukao še-šir na čelo. — Hajdemo!

— Kuda? — iznenadi se Voring.

— Da se malo raspitamo po gra-du.

— Po gradu? A ako je van gra-da, daleko?

— U tom slučaju ne smem bez šerifove dozvole da napuštam Tak-son.

— Šta možemo saznati ovde?

— Nikad se ne zna. Ako je vaša kćerka otišla sa nekim strancem, rasplićemo se na mestima gde je bi lo stranaca kako su izgledali i to-me slično.

Voring se uhvati za glavu.

— Do vruga, mladiću, vi ste ta-ko mirni a ja bih najradije eks-plodirao! Da ne pominjem kako je mojoj ženi...

— Umesto da je tešite, preduzimate nešto.

Voring uzdahnu i pođe sa stasitim zamenikom.

Iako je imao krupan korak i bio visok, bankar je teško izlazio na kraj s Almejnovim hodom. Jedva ga je sustizao.

— Zašto bi to bio neki stranac? — upitao je.

— Da je ovdašnji, vi biste to pri metili ili saznali — odgovorio je zamenik jednostavno. I, to je bilo logično.

Bankar nije imao ni vremena ni razloga da iskazuje svoju ličnost. U pitanju je bila njegova kćerka i najvažnije je da se ona pronađe.

Sredstva su bila sporedna, novac takođe.

Spoljna mirnoća nije zavaravala Šeldona Almejna.

Ispitivanja u „Gringu” nisu davala rezultate.

Istina, bilo je stranaca, ali, svi su oni ostali i tog jutra na okupu.

Zamenik taksonskog šerifa je mogao lično da proveri. I on je to učinio. Sve su to bili ljudi naneti u grad nekim poslom.

— Običi ćemo sada Lendija — predložio je Almejn.

— On će potrajati — trljao je Voring čelo, sve češće i sve neobuzdanije. — I nećemo se maći sa početka.

— Imate, neki bolji predlog?

— Nemam! — priznade bankar.

U „Saguaru” je bio samo jedan gost.

Upravo je dvoršavao biftek, zadržavajući ga brendijem. Imao je crno odelo, crni šešir i hladno, skamenjeno lice bez posebnog izraza.

Almejn se prisetio stranca koji je Dudija Bila „složio” udarcem kundaka na pod.

Art Lendi je prilično iznenađeno dočekao zamenika i bankara. Ovaj drugi nikada nije prekoračio prag njegovog saluna.

Kakvi su razlozi materali moćnog vlasnika Centralne banke da zakorači u ovakvu jazbinu?

Saluner je obrisao ruke o kecelju i izišao iz šanka.

— Šerife? Mister Voring? Da nije rano za piće?

Almejn okrznu pogledom Holideja; ovaj je ignorisao sve oko sebe. Tanki, negovani prsti prihvatili su pribor za jelo istom onom veštinom i umešnošću kojom su laćali koltove.

— Možda jednom drugom prilikom — odgovorio je zamenik. — Imaš li stranaca. Lendi?

— Kako to mislite, šerife?

— Lepo! Zar nisam bio jasan: stranaca! Imaš li ih u nekoj sobi?

Lendi zavrte glavom.

— Trebalo je da bude jedan — polako je izgovorio — ali, više nije.

— Kako nije? — leću se Voring.

— Nije ni ulazio u sobu — objasni saluner. Platilo je dve noći unapred, ali je ostao samo jednu.

— Kad si ga poslednji put video? — zapita Šeldon.

— Sinoć — pokaza Lendi na separe. — Igrao je poker.

— Sa kim?

— Sa mnom, Hevlikom i... i ovim gospodinom ovde.

— Kad je odlazio, zar nije otišao u sobu?

— Ne! Ostao je sa... s ovim gospodinom ovde da dovrši partiju.

— Posle je otišao?

— Da, napolje!

— A ovaj gospodin?

— U svoju sobu!

Šeldon Almejn se okreće prema kockaru.

— Da li ga poznajete? — upitao je. — Veoma nam je važno.

Holidej odgurnu tanjir i salvetom obriše usta. Voring pomisli kako taj urođeni pokret mogu da izvedu urođeni džentlmeni, a ne reволveraši kakvim se predstavljao čovek za stolom u „Saguaru“.

Šta je on znao?

— Kome je važno? — upitao je kockar.

— Meni — priđe i Voring. — Radi se o mojoj kćerki...

— Vi ste bankar?

— Da!

— Šta je sa vašom kćerkom?

Voring pogleda u Almejina, ali, ovaj samo sleže ramenima.

— Pa... nestala je — nerado priznade bankar. — Noćas...

Art Lendi je otvorio usta da ne što upita, ali ga Holidej preduhitri.

— Zar nemaš posla u kuhinji, Arte?

Saloner klimnu glavom i udalji se.

Sada su bili samo: zamenik šerifa, bankar i kockar.

— Stranca sam prepoznao, uprkos tome što je nosio lažne brkove i povez na oku.

— Ko je to bio? — leću se Voring.

— Da se prvo razumemo — mirno je produžio Džordžijanac. — Mene se ne tiče ništa, ja sam samo u prolazu. Ali, mrzim hulje takvog kalibra.

— Ko je bio? — upitao je sada Šeldon Almejn.

— Vins O'Nil.

— Vins... — zamuca Voring i zanese se.

— Ovde? — namršti se Almejn. — Kažete... sa lažnim brkovima?

— Da!

— Kako ste ga onda prepoznali?

— Zaboravio je da skine prsten s inicijalima.

Obe bankareve aške spustiše se na sto u istinskom očajanju.

— Zameniće, šta čekate? Za njim! — povikao je. — On je oteo moju Kenol...

— Kako znate da je on?

— A ko bi drugi? Zar nisam u pravu? — okrenuo se prema kockaru.

— U pravu ste!

— Žalim! odbio je Almejn — ali, ne mogu napustiti Takson bez šerifove dozvole. Dok se on ne vrati, ja...

— Ako se ne vrati — naglasi ne marno Dok.

Almejnovo lice se zateže.

— Mislim da nisam razumeo — reče. Li Ganter je možda baš ovog trenutka na tragu Vinsu O'Nilu.

— Možda, ali ne verujem da neće produžiti za Meksiko ako ga uhvati zajedno sa novcem.

— Mister — podigao se zamenik — to je teška optužba. I neosnovana. Ovog puta je nisam čuo.

— Pošteno — odgovori kockar. — Onda me ostavite na miru. Rekao sam što sam imao.

— Ali, ja nisam — ražesti se Voring, sevajući očima na Almejna. — Zahtevam da krenete za otmičarem moje kćerke, smesta!

— Mister Voring — hladno je odgovorio Almejn — ona nije ote-ta. Možda je otišla sa dogovorom?

— Sa tom protuvom? Ko je on? Odakle je?

— Iz Feliksa — objasni Dok.

— Feniksa?

Sad je Voringu ponešto bilo jasno!

Feniks!

Ona odsutnost Kenol, smušenost kada su je našli, damonočna ćutljivost i gubitak apetita, povlačenje u sobu, sve ređi razgovori...

Ona se zaljubila u tog probisvetla!

Ona je izdala oca, majku, Takson, izdala je svoju mladost, Džona Brajsona, život u izobilju!

Val Voring je čitav minut ostao nepokretan i šokiran.

Ona ga je izdala!

Ali... ona je ipak njegova kćerka! Suviše romantična da bi prozrela slatkorečivosti ljudi.

— Mogu vam reći — javi se kockar — da Vins O'Nil ima nameru da vas uceni.

— Mene? — prenu se bankar.

— Tražiće sigurno neki otkup za kćerku.

— Ona... Ona na to neće pristati!

— Ko će nju pitati?

Ogromne bankareve šake padoše mu na lice.

Odjednom je izgledao deset godina stariji.

Šeldon Almejn se osećao vraški neprijatno.

Bez Lija Gantera nije ni smeo ni želeo da preduzima bilo kakvu akciju van Taksona. Držao se tog pravila i smatrao je da čini pravilno.

Osećaje je morao da potiskuje; dužnost i obaveze koje je preuzeo na sebe položivši zakletvu zamenika taksonskog šerifa.

Ganter mu je uvek govorio: ovaj grad ne sme ostati bez zakona.

Samo jednom je napravio izuzetak, jureći tobožnje kradljivce stoke sa ranča „O". A u međuvremenu, O'Nil je orobio Centralnu banku!

— Ko ste vi? — odjednom je upitao Voring zagonetnog stranca.

— Nije važno — odgovorio je kockar.

— Vi mi možete pomoći!

— Bojim se da ste zalutali, mister.

— Možete! Ne odbijajte me. Znam da možete da ih pronađete. Platiću... koliko hoćete!

— Čoveče, rekao sam da me to ne zanima!

Art Lendi se pojavi iz kuhinje, noseći sa sobom miris prženog mesa.

Voring izvuče ispod kaputa neku sliku i stavi je pred Holideja.

— Pogledajte — drhtao je — to je ona. Moja Kerol! Mlada je, naivna, neiskusna, nedodirnutu... A sad je u rukama onog lupeža!

Kockar je, hteo ne hteo, pogledao u osmehnuto lice mlade, lepuškaste devojke.

Bilo mu je neprijatno da čovek, kao što je Voring, sili sebe na ponižavajuće moljakanje.

Almejn je pognuo glavu.

— Mister — rekao je Džordžijanac — ja nisam ni šerif ni detektiv.

— Ne znam šta ste, ali ZNAM da možete naći O'Nilu.

— Ne zanima me.

— Zar nemate cenu?

— Imam!

— Koja je?

— Da radim šta hoću... i kad hoću.

Voring uze sliku i stavi natrag u džep.

Bio je bled, činilo se da će pasti. No, snaga volje koju je zbog posla uvežbavao dugi niz godina, pomogla mu je da se sabere.

— Izdala me je... — procedio je.

Art Lendi je stajao kod šanka i posmatrao Holideja.

Džordžijanac to primeti.

— Zašto me fiksiraš, Arte? — upitao je muklo.

— Zato što znam da nisi tvrda srca.

— Ko kaže da uopšte imam srce?

— Ja... I neka me proguta pakao i svi đavoli u njemu ako se ne pretvaraš, Dok!

— Mnogo pričaš — podseti ga Holidej i ustade.

Prolazeći pokraj bankara, dobaci mu:

— Pokažite mi vašu kuću...

EV

Dvanaest milja južno od Taksona, niz reku Djilu, nalazio se Šendrajs.

Bio je to mali gradić, koji je živeo od reke, rudnika bakra i stoke.

Vins O'Nil se iskrcao sa Kerol Voring nedaleko od naselja, pokupio torbe i sedlo i poneo sve to na leđima, kroz puteljak obrastao travom.

Devojka se brzo predala svojoj zlehudoj sudbini.

O'Nilu je bilo potrebno samo malo bofa da joj nanese i izbriše iz nje svaku misao o otporu. Nekoliko šamara, nekoliko snažnih savijanja ruku, i devojka se pokoravala svakom njegovom zahtevu.

Na jednoj raskrsnici, O'Nil je zastao.

Tu se protezala drvena ograda, a iza nje pasla su dva kónja.

Revolveraš se iscerio:

— Rik Hofin misli na sve...

On preskoči ogradu, a potom pomože Kerol da pređe na drugu stranu. Odabrao je vranca, s kojim se malo pomičuo dok ga nije osedlao.

Dok je zatezao kajase, osetio je iza sebe šum.

Odskočio je i povukao kolt.

— Stari, dobri Vins — rekao je čovek, podbočen, iskošene glave. — Uvek oprezan, uvek brz! Kako si?

O'Nil vrati oružje za opasač.

— Sledeći put se najavi — dobacio je i pružio ruku.

To je bio Rik Hofin, jedan od bivših O'Nilovih pajtaša, koji se primirio i odao poštenijem životu, ali, bio je spreman da učini s vremena na vreme uslugu bivšem kompanjonima, pod uslovom da to plate i da ga ne spominju.

Imao je lepuškasto lice, stalno pod naletima smeška, podrugljivog ili spontanog.

Kratka bradica senčila mu je obraze; imao je na sebi tanku košulju, do pupka razdrljenu, sa pozlaćenim lančićem i medaljonom oko vrata.

Opasač mu je „ukrašavao“ pantalone sa duplim šavom oko velikih džepova.

— Koga si to poveo? — upitao je Hofin.

— Miraz — namignuo je O'Nil. — Jesi li sve spremio?

Čovek klimnu glavom.

— Kočija te čeka ispred napuštene magaze, s druge strane. Ne isteruj je dok ne ode ona prava, za Klerktaun.

— Kako si je namontirao?

— Platilo sam stolare i farbare... Vrlo prosto, a?

O'Nil zavuče ruku u torbe i odatle izvadi svežanj novih dolara.

— Mirišu na trezor — smeškao se Hofin.

— I na smrt — blago, ga opomenu ovaj. — Evo sto dolara, kako smo se dogovorili.

— Kočiju ostavi na izlazu iz grada. Čitavu, naravno.

— Adios!

— Srećno!

O'Nil se vinu u sedlo i istovremeno povuče sa sobom devojkku.

— Ne izgleda kao prava nevesta? — smejuljio se Hofin.

O'Nil smrknuta lica primi ovu upadicu, ali ne odgovori. Zabio je pete vrancu u trbuh i poterao put Šendrajasa.

Sve što je trebalo, bilo je da Kerol smesti u kočiju a on zauzme vozačko mesto. Posle toga ga ništa neće zaustaviti do Končosa. Odatle je železnica huktala uz Djilu sve do Nogalesa!

Prvi put posle užurbanog odlaska iz Taksona, O'Nil je obratio pažnju na devojkku ispred sebe. Dodir njenog tela i kose podsetio ga je da Kerol Voring nije samo novac, ucena „miraz“... već prava žena!

Odlučio je da i na to misli, kasnije, kad se bude manje žurio.

Razmišljanje o tome zamalo ga nije uvalilo u nepriliku!

U magnovenju je primetio ispred sebe neku senku, koja promiče kroz stabla obalskog drveća. Možda se ne bi setio da čovek na konju nije imao neobičnu, šiljastu, „jareću“ bradicu! Pakao!

Setio se one senke stražara ispred Voringove kuće u Taksonu. I proletela mu je misao: Li Ganter mu je ušao u trag!

Isak Hejs, jer je to zaista bio on, učinio je takođe veliku grešku kada je istrčao pred begunca s otkočenom puškom.

To nije bila nikakva prednost, ako se uzme u obzir da je Vins O'Nil imao uza se bankarevu kćerku.

On ju je umešno postavio ispred sebe i tako sveo Hejsove šanse da ga zaustavi na nuku. Nije smeo da puca, jer bi pogodio devojkicu.

Kada je postao svestan toga, Hejs je pokušao da skrene. Međutim, O'Nil je već proturio cev svog kolta ispod devojčinog lakta.

Svako drugo rešenje osim pogotka natovarilo bi mu na vrat poteru sve do granice, a možda i dalje. Šta je koštalo jednog prevejanog šerifovog pomoćnika, pa i samog šerifa, da skinu zvezde i zađu u Meksiko ne bi li se dočepali dve stotine hiljada Voringovih dolara?

Ništa!

Zato je O'Nil opalio dva puta.

Isak Hejs je podigao ruke uvis; konj ga je nosio još nekoliko skokova, a potom zbacio u grmlje.

Nad Hejsovim telom se trava zanjihala, a onda sasvim umirila. Ništa je više nije pokrenulo.

Kerol Voring je obe šake stavila na uši, a oči čvrsto stisnula da ne vidi. O'Nilova leva ruka je još više privi uz jahača.

Glavna opasnost dolazila je od Gantera.

A njega još nije primetio.

Lukavi šerif, ako je blizu, sigurno je čuo pucnjeve i pohitaće na tu stranu.

Revolveraš iz Feniksa nije želeo da ga dočeka.

Pojurio je puteljkom koji vodi na ravnicu ispred Sendrajsa.

Nadao se da su se Ganter i njegov pomoćnik namerno razdvojili kako bi lakše ušli u trag beguncu. Šerif je imao više sreće: izbegao je O'Nilovo olovo. Možda samo za kratko.

— Smiri se — pisnuo je revolveraš devojci na uho — ili te tatice neće videti živu!

Na ulazu u široku ulicu Sendrajsa on je usporio, kako ne bi izazvao podozrenje.

Oronula, napuštena magaza odmah mu je pala u oči.

Ali, poštanska kočija sa druge strane nije delovala ubedljivo skrivena. Kao da su se dva konja u zaprezi odvezala i neodlučno pomerila napred.

O'Nil prebaci pogled na drugu stranu.

Tamo, ispred poštanske postaje, stajala je slična kočija. Jedan momak je bacao prtljag na krov a po-

tom nestao u otvoru najbližeg salu-
na.

— Polako sjaši, draga — šapnuo je revolveraš devojci. — Menjamo voz!

Uhvatio ju je pod ruku, praveći se da joj nešto govori. U stvari, ispod oka je premeravao ulicu i retke prolaznike. Ko zna, možda se iza nekog stuba ili, prozora, nalazio Li Ganter spreman da mu prepreči put?

Ipak, do kočije je stigao nesmeta-
no.

Ne odvajajući se od devojke, svog vranca je zavezao za metalnu prečagu između zadnjih točkova i otvorio vratanca da namesti Kerol na sedišta.

Bio je ne malo iznenađen kada je unutra zatekao nepoznatog čoveka!

Držao je otvorenu flašu nekog pića i mršteći ga mirisao.

— Šta ćete vi ovde? — dreknuo je O'Nil. Onda je uvideo da vikom neće postići ništa osim da privuče pažnju, pa je snizio glas. — Izlazite!

— Hej — pobuni se momak — ja putujem za Klerktaun!

— Pogrešili ste — rekao je O'Nil — ovo je kočija za Končos.

— Je li Klerktaun uz put?

— Ne, do đavola. On je na severu, a Končos je na jugu!

— Ali, meni su rekli...

— Briga me šta su rekli. Izlazite!

Momak je bio mlad, visok i snažan, elegantno obučen u neki smoking sive boje. Činilo se da mu smeta okovratnik pa i sama kravata, te

je istežao vrat kao da bi rado izleteo iz sopstvene kože.

Novi, beli „stetson“ bacao je blagu senku na blistave, crne oči i kosu boje meda. Talasasti, lepo podšišani zulufi mirisali su na skupoceni berberski parfem. Koža na licu bila je glatko obrijana, a mladež na obrazu širio se s osmehom poput cve-
ta.

Bilo je to simpatično lice, koje ne pleni na prvi pogled već vremenom.

Momak je opazio da Kerol grči lice pod O'Nilovim stiskom.

— Šta vam je skrivila? — upitao je on.

— Ko? — trže se ovaj.

— Ta cura... ili sestra. Prelomite joj ruku.

— Gledaj svoja posla — razbesni se O'Nil zbog nepredviđenog zadržavanja. — Moram da krećem, čoveče. Ispadaj!

— Ali, ja hoću u Klerktaun — raširio je ruke momak. — Išao sam čak u Nogales po pravu tekilu, imam pun sanduk gore, u prtljažniku... Hoćete da probate ovaj uzorak?

— Ne — odbi ponudu revolveraš, sve nervozniji. — Hoćete li da sedite ili da vas ja izbacim?

— Nisam naoružan, mister — raširio je kaput čovek i kratko se osmehnuo — ali, mogu vam reći da mi se ne sviđa način na koji držite tu damu.

— Šta? Ti...

— Izadite, molim vas — umeša se i Kerol, želeći da spreči još neku novu nesreću. — Molim vas!

— Vi to želite? Zašto?

— Izidite... ne možete mi pomoći...

— Umukni — nakostreši se O'Nil sve više gubeći od svoje hladnokrvnosti, zbog sunca, zbog moguće blizina Lija Gantera i neočekivane nevolje sa putnikom za Klerktaun.

— Vrlo ste nepristojni — dobacio je momak.

— Hajde, riđi, iskoči — pozva ga O'Nil, ustuknuvši. Ispod široke jakne promoli se cev kolta. — Il' hoćeš da te ovde sahrane bez muzike?

Momak sleže ramenima i ustade.

Dok je spuštao jednu nogu na zemlju, ruka sa bocom se izvi napred i ljuta, opaka tečnost tekile zasu O'Nilove oči!

Revolveraš je zaurlao!

Pri tome je ispustio devojkicu, a kolt nije znao na koju stranu da usmeri.

Pomogao mu je neznanac jednim dobro odmerenim krošeom.

O'Nil pade na leđa, propisno ošamućen.

— Baš je nepristojan — zaključio je momak otresajući sa ruku nevidljivu prlijavštinu.

Kerol Voring tek tada shvati da ima šansu.

— Vozite! — povikala je i uletela unutra. — Zaboga, vozite me, što dalje odavde! Molim vas!

— Ah, to — podiže momak obrve — zašto niste odmah rekli?

On se neočekivano lako pope na sedište i zamahnu pripremljenim bičem.

Konji turnuše, zasuvši prašinom Vinsa O'Nila, koji je otresao gla-

voim, ali čvrsto držeći platnenu torbu sa novcem.

Psujući, on protrlja oči i jedva pronađe kolt pored sebe.

Kada je mogao nešto bolje da vidi, kočija se već gubila prema izlazu iz Šendrajasa.

Što je najgore, njegov vramac i njegovo sedlo kaskali su za njom!

— Pakao! — zarežao je i ustao.

Onda je ugledao nečiju izduženu senku; vrh šešira doticao je vrhove njegovih čizama i on je znao s kime se sudario!

Li Ganter!

Proketo policijsko pseto podletelo mu je u najnezgodnijem trenutku.

— Najzad smo se sreli — kazao je taksonski šerif, držeći otkočen kolt. O'Nilov je, na njegovu žalost, pre vremena sleteo u korice.

— Šta hoćete? — obrecnu se revolveraš. — Ostavite me na miru!

— Hoću tu torbu.

— Hoćete vraga? — glumio je O'Nil. — S kakvim pravom? Ne poznajem vas.

— Imaš brkove i to te je malo izmenilo, ali, verujem da ispod njih smiže koža pliačkaša Centralne banke — odugovlačio je Li Ganter, ne misleći da spusti cev ni za dlaku.

— Ne znam o čemu govorite...

— Našao sam Isaka Heisa mrtvog u šumi — nastavio je Ganter skoro monotoni glasom. — Znao sam da je naleteo na tebe i devojkicu.

— Kakvu devojkicu?

— Bacj tu torbu, ili... svejedno! Stignuće te i bez nje.

O'Nil se obazre.

Još uvek su bili usamljeni kraj polusrušenog magacina u Šendrajso, ali, nije više vredelo pretvarati se. Ganter je bio siguran koga ima pred sobom.

Nogales je odjednom izgledao davolski daleko. Nedostižan!

Šanse su bile minimalne; Ganter ga je držao u šahu, ubio je pomoćnika šerifa, oteo devojkicu moćnog bankara... sve je to moglo da mu se natovari na dušu čak i kad bi živ stigao do sudijske.

— Ne daj mi šansu, a? — proceđio je O'Nil.

— Ne! Baci opasač!

— Šta će biti kada ga bacim?

— Odvešću te vezanog za Takson.

U svakom slučaju, visićeš.

— Onda ovaj opasač ostaje na meni.

— Svejedno...

— Ovo nije tvoj reon. Gantere! Nemaš pravo da mi prethi.

— Ja ti ne prethim — tiho je došao šerif i suzio zenice. — Ja ću te ubiti.

Sad je O'Nilu bilo jasno: Li Ganter nije imao nameru da se sa novcem vraća u Takson.

Hteo je da produži dalje, pravcem koji je i on bio izabrao za bekstvo.

— Ti nisi neki šerif — nasmejao se O'Nil. — Nisi bolja hulja od mene, Gantere.

— Poteži!

Razgovor je bio završen.

Revolveraš iz Feniksa je ustuknuo dva koraka natrag. Ruka sa platne-

nom torbom se podigla i hitnula je prema šerifu, u visini lica.

Istovremeno, O'Nil je istrkao kolt. Brže nego ikada u životu.

Ali, i poslednji put u životu.

Ganter je samo malo pomakao gornji deo tela; torba je prohujala mimo njega i tresak o zemlju stopio se sa praskom revolvera.

Tako je sve ispalo po zakonu: pljačkaš i begunac, Vins O'Nil, umro je s oružjem u rukama. Pružao je otpor čuvaru zakona i drugog izlaza nije bilo.

A ni svedoka.

Nih je tek pucanj privukao.

No, gomila se nije dugo zadržavala; limena značka zakona na Ganterovim grudima objasnila je situaciju više nego šerifov kratak izveštaj.

Zvezdonosac iz Šendrajso, neki Vili Baum, odvećao je O'Nilov leš u stranu i obećao kolegi iz Taksona da će se o sahrani pobrinuti istog dana.

Posle toga, Li Ganter se uputio na jug.

Bankarova kćerka je očigledno bila u životu i znači će se nekako da stigne svom papa-Valu.

Ostalo i nije bilo tako važno.

Hejs je nastradao pored reke, ali, i on niemu će se pobrinuti onaj smećak Vili Baum.

Prvi put poslednjih desetak dana Li Ganter je mogao da razmišlja na koji način da pređe granicu.

Ne gledajući, zavukao je ruku u torbu o sedlu i napeo svežnjev novčanica. Šuškanje papira podse-

tilo ga je na bednu šerifsku platu i na ortake, dobrovoljce-pomoćnike koji će ovog puta ostati kratkih rukava!

Imali su prava da svašta o njemu napričaju kad budu zaključili da ga nema.

Izmisliće i još ponešto povrh toga, ocrniće ga, prokleće ga... badava!

Šendrajs se polako gubio iz vida.

Do Končosa je ostalo otprilike desetak milja. Odatle je mogao mirno da sedne na voz i ostatak puta provede ne žuljeći sedlo.

Iznemada, ispred njega se ukaza jahač.

Ganterov podvaljak zaigra; dobar znak da je naleteo na nepriliku.

A neprilika se zvala Dok Holidej!

Stranac s kojim nije uspeo da se razračuna u Valaku. Mislio je da su mu kosti ostali u pustinji, a onda mu je palo na pamet da Edija Berga nije video celog dana!

Dakle, čovek je ostao živ i, možda, naslutio kakav svečan ispraćaj mu je bio namenio taksonski šerif one večeri u avetinjskom gradu.

Holidej je odavno zaustavio i svog šarca, kome se dlaka presijavala na suncu.

Zastao je i Li Ganter.

Svoju nervozu, šerif je prikrio čupkanjem brkova.

Holidej je pogledao u nebo, a potom u brda oko sebe.

— Izabrali ste zaobilazan put za Takson, šerife — rekao je kockar.

— Ne verujem — odgovorio je Ganter. — Muči li vas to, stranče?

VAJAT ERP

★
AVANTURE
LEGENDARNOG
ŠERIFA
VAJAT ERPA
★

— Rekoše mi da bi bilo dobro da nađem bankarevu kćerku. Niste je videli uz put?

— Ne! Sreo sam samo O'Nilu.

— Ne diše više, zar ne? — slatkim glasom je zapitkiivao kockar.

— Ne!

— Novac je, naravno, predao vama pre smrti?

— To se vas ne tiče, stranče — opustio je ramena šerif.

— Možda, a možda se i tiče. Kako bi bilo da okrenete konja i vratite se u Takson kao šerif? Ima momka koji bi umeli svašta da napričaju ako saznaju da ste ih izdali?

— Ne razumem — slegnuo je ramenima Ganter, iako je dao za pravo ovom prokletom, hladnokrvnom momku sa plavim očima.

— Razumete vi dobro, šerife — zategao se glas Doka Holideja. — Šanse su sada podjednake: u Valaku ste hteli da me se otarasite, a ovde nema svedoka koji će vas spasti.

— Pucaćete na zakon?

— Ne, već u kradljivca!

Ganter je grozničavo razmišljao. Činilo se da je i njemu, kao malo pre O'Nilu, odjednom zatvoren vidik prema Nogalesu.

— Pre nego što vas urazumim — izgovorio je Ganter — hteo bih da znam ko ste. Imate li ime?

— Imam!

— Recite ga onda, ako nije tajna?

— Nije tajna, šerife. Ja sam Džon Henri Holidej. Zovu me i Dok Holidej.

Oko njih kao da iznenada sve utiša.

Li Ganter je osluškivao u sopstvenom mozgu odjek ovih poslednjih reči.

Zatim je cimmuo uzde.

— Ipak ću se vratiti u Takson — promrmljao je.

XVI

Kočija je usporila tek na rubu jednog kanjona. Kerol Voring se plašljivo okrenula iza sebe, ali, nije videla ništa slično jahačima.

Riđi momak je skočio sa sedišta i otvorio vratanca.

— Zašto ste stali? — usplahireno će devojka.

— Zašto? Pa, nema nikoga za nama. Posmođice — odgovorio je ovaj. — A i da malo udahnem nešto drugo osim prašine.

— Ja... Bojim se.

— Čega?

— Bojim se da O'Nil ne krene u poternu.

— Onaj s brkovima? Neće — smejuljio se momak — njegov konj je ostao vezan za kočiju — pokazao je potom na osedlanog vranca. — Je li vam on brat ili muž?

— Ne — odmahnula je Kerol odlučno glavom. — On je... Nije važno ko je on.

— U redu, nije važno — složi se momak. — Kuda sada da vas odvezem?

— Ja... Ne znam ni gde se nalazimo?

— Milju iza Šendrajsa.

Pošto Kerol nije izlazila napolje, momak se uvuče u kočiju i sede kraj nje. Skinuo je šešir i stavio preko puta sedišta.

— Kako ste smeli da ga udarite kad je imao revolver? — pitala je devojka.

— Zbog vas! Mislim da ste bili u nevolji.

— Zbog mene? Pa, i ne poznajete me?

— Nije važno, bili ste lepi i preplašeni, a mene je malo ohrabrio miris tekile — smeškao se momak.

Kerol Voring se nasloni na tapacirani deo i zatvori oči.

— On me je oteo — rekla je posle kraćeg ćutanja. — Hteo je da učenim mog oca.

— Zaista?

— Da... Prvo me je lagao da me voli, da će da me oženi u Nogalesu, a kada sam pobegla od kuće, priznao je da će izmamiti od oca još dve stotine hiljada dolara...

— Dve stotine — zviznu kroz zube devojčin spasilac — to mora da je bogat čovek... taj vaš otac?

— Ali, zašto vam ja sve to pričam? — uzmače Kerol.

— Valjda vi znate zašto — odgovori ovaj. — Ne morate mi reći više ništa! Nije ni moj otac sirotinja, ali, ne volim da za njega lutam i tražim nova pića i igračiće.

— Odakle ste vi?

— Iz Kliftona.

— Kliftona? — zbuni se Kerol. — Ima tamo jedan... jedan čovek...

— Da?

Ona nervozno stisnu maramicu u šakama.

— Tata je hteo da me uda za nekog tamo, iako ga ne poznajem. Neki Džon Brajson, sin krčmara! Poznajete ga?

— Oh, naravno — osmehnu se momak. — Hteo je, dakle, da vas uda za tog Brajsona?

— Da. Rekla sam mu da se ne mogu udati za čoveka koga ne poznajem i koga ne volim. Ali, on ne zna za neposlušnost. Okrutan je...

Ridokosi se malo odmakao i posmatrao Kerol sa većom pažnjom.

— Pogađam da ste zbog toga prihvatili prvog udvarača kao princa iz priča? — zaključio je.

— Pa...

— Je li to onaj brka, sa torbom?

— Nisu to njegovi brkovi, već lažni!

— Ah, tako... I šta ćete sada?

— Vratću se ocu, šta drugo? Nego... Taj Džon Brajson iz Kliftona, taj sin krčmara, mora da je odvratn?

— Pa, ne znam kako da kažem...

— Sigurno je mator, debeo, pijanac, koji novcem može da kupi sve?

— Ima i takvih, ali...

Ona pokri lice rukama.

— Oh, jadna ja, grešna li sam! Zašto život nije malo romantičniji? Zašto? Zašto se moram pokoriti ocu i udati za neku salunsku mešinu?

— Pa, oca treba slušati — naglasi

momak. — A Džon Brajson nije tako crn kako ste ga vi opasali. Nije, zaista.

— Nije? Pa kakav je?

— Možda malo lakomislen, ali, vi ćete ga brzo smiriti i zaljubiće se u vas prvog dana.

Devojka ga pogleda sa čuđenjem.

— Kako... Kako vi to znate?

— Znam!

— Ali kako?

— Tako. Jer, Džon Brajson sam ja!

Razrogačene oči Kerol Voring ispratila su momka iz kočije.

Smejući se glasno, ričokosi Brajson je zauzeo mesto na vozačkom sedištu, ošinio konje i napravio krug prema Šendrajsu.

I dok se njegov smeh razlegao brdima, bankareva kćerka je buljila pred sebe, ošamućena, iznenađena i neshvatljivo srećna...

K R A J

Copyright 1976. by
UNIVERSUM PRESS
SVA PRAVA ZADRŽANA

Odgovorni urednik: Svetozar TOMIĆ
Izdaje i štampa NIP „FORUM“ Novi Sad Vojvode Mišića 1.

Štampano: 22. novembra 1976.

Oslobodeno osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog
sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine.
broj 413-279/73 od 10 maja 1973 godine.

NE ZABORAVITE
SLEDUĆI
BROJ DOKA
HOLIDEJA

IZLAZI 1/
JANUARA
1977.

7. decembar 1976.

